

Diagnòstic

Ajuntament d'Esporles

Abril 2007

Edició: Ajuntament d'Esporles

Col·laboracions:

Conselleria de Medi Ambient

Consell de Mallorca

Coordinació

Albert Catalan

Autors

Lucy Collyer

Núria Llabrés Prat

Pere Soberats March

Agraïments:

Olga Terrassa, Suyapa Ginard, Sonia de Wulf, Maria Antònia Font, Peter Trias, Nicola Naboni, Guillem Mateu, Tomeu Aulí, Maria Frontera, Antònia Capllonch Pere Aulí, Bernat Homar, Magdalena Comas, Barbara Pizà, Magdalena Tomàs, Dolors Sureda, Joan Miquel Escobar i companys, Josep Toni Álvarez i companys, Santiago Martin, Pere Trias, Montserrat Monmany, Mª José Serrano, Marisé Cloquell, Pere Dietrich, Xisca Grimalt, Ferran Morey, Jaume Rosselló, Carme Serra, Vicenç Vidal, Salvador Llompарт, Antònia Maria Ferrer, Joana Maria Santa Eufèmia, Pere Palou, Josep Ferrà, Joan Rovira, Maria Morey, Gabriel Perelló, Josep Llobet, Pep Martorell, Gabriel Alemany, Joan Moranta, Onofre Fuster, Carme Carrasco, Vero Gil, Toni Vidal, Margarita Alemany, Maria Isabel Homar, Pilar Tous, Kake Portas, Pep Lluís Fuster, Maria Romero, Toni Palou, Toni Amengual, Macià Blàzquez, Joana Pla, Joan Escandell, Jaume Font, Joan Rius, Núria Alemany, Toni Asensio i Daniel Oró.

I també a totes aquelles persones que dia 31 de març de 2007 participaren al Fòrum Ciutadà:

Baltasar	Bosch Serra	Olga	Terrasa Riutort
Miriam	Ramírez León	Francisca	Mir Torres
Margarita	Vidal Bosch	Josefa	Gaspar Costa
Maria	Mir Roc	Gregoria	Martínez Bustos
Magdalena	Roca Riutort	Pere J.	Palou Mas
Antoni	Amengual Figueres	Pilar	Tous Jaume
Jaume	Rosselló Mir	Catalina	Torres
Joan	Moranta Mesquida	Magdalena	Ginart
Catalina	Llabrés Grau	Maria Jesús	Riaza
Antònia	Frau	Toni	Mir Bosc
Francisca	Nadal Salas	Jaume	Nadal Riutort
M ^a Àngels	De la Cámara	Francisca	Nadal Sales
Bernat	Trias Aulí	Francisco	de Villalonga i de
Blai	Serra Martínez	Rafael	Cantos
Francisco	Pla Bestard	Clara	Berga
Francisca	Roca Alemany	Clara	Catalan
Toni	Palou Fortuny	Antoni	Asensio
Karin	Jonas Bannert	Pere	Trias Aulí
Josep	Alemany Martínez	M ^a Dolors	Fortuny Bennassar
Onofre	Rullan Salamanca	Jaume	Estrany Molina
Isabel	Nadal Tomàs	Jose A.	Rios Huete
Francisca	Seguí	Gaspar	Sabater Rosselló
M ^a del Carme	Serra	Maria	Frau Alemany
Joana M ^a	Pla Miró	M ^a Magdalena	Villalonga Tous
Jose	Villalonga	Bel	Torres Rodríguez
Paula	Estrany Serra	Miquela	Mir
Maria	Quetglas Carrió	Salvador	Sans
Gerardo	Bennasar Le Senne	Juan José	Talens Llinas
Amàlia	Bernabé Conde	Onofre	Fuster Martí
Joan	Rita Larrucea	Margalida	Torelló Mas
Daniel	Oró	Dolors	Nadal Llinàs
Marga	Alemany Alorda	Maria	Terrasa
Suyapa	Ginard	Josep	Ferra Moranta
Miquel	Bernat	Núria	Alemany
Jordi	Carrió	Miquel	Ensenyat
Pere	Soberats	Albert	Catalan
Maria Antònia	Font	Lucy	Collyer
		Núria	Llabrés

PRESENTACIÓ

Esporles va firmar l'any 2002 la Carta de les ciutats i municipis cap a la sostenibilitat, coneguda com a Carta d'Aalborg. A partir d'aquell moment va adquirir el compromís d'elaborar una Agenda Local 21 que permetés avançar cap a la sostenibilitat del municipi, i fer-ho a més mitjançant un procés participatiu.

Això diu, entre moltes altres coses, la Carta d'Aalborg que subscriuïrem:

“Nosaltres, ciutats i viles, compremem que la idea de desenvolupament sostenible ens ajuda a fonamentar el nostre nivell de vida en la capacitat de sosteniment de la natura. Volem aconseguir justícia social, economies sostenibles i sostenibilitat ambiental. La justícia social haurà de basar-se necessàriament en la sostenibilitat econòmica i l'equitat, que requereixen sostenibilitat ambiental”.

Dit en altres paraules, si aspiram a conservar tot allò que dóna qualitat a la vida al nostre poble, si volem deixar als nostre fills un Esporles on valgui la pena viure, com ara mateix, hem de treballar perquè desenvolupament signifiqui sobretot millora de la qualitat; una millora que no perdi en cap moment de vista l'equilibri entre els factors econòmics, socials i ambientals. Perquè, tal com afirma una experta en el món de l'educació ambiental, “És insostenible allò que no pot durar perquè es sustenta en un equilibri massa fràgil; perquè s'esgota; perquè no es renova; perquè produeix resultats monstruosos”

Emperò, el camí cap a aquesta millora de la qualitat que sigui socialment equitativa, ambientalment respectuosa i econòmicament eficaç no el coneix ningú. Intuïm les metes, veiem un horitzó (que s'allunya quan ens hi atracem, com tots els horitzons, reals o utòpics); però no hi ha cap camí traçat, cap decisió segura. S'ha de “fer camí en caminar”, com diu el poeta. I aquest camí l'han de fer els ciutadans i ciutadanes, sense delegar el seu poder en ningú, ni tècnics ni polítics, perquè són els ciutadans els depositaris del coneixement directe de la realitat, són ells els beneficiaris o perjudicats per una determinada gestió, són ells els que, col·lectivament, es troben en millor situació per trobar les solucions i orientar el rumb de les comunitats: els pobles, les nacions, etc.

L'Agenda Local 21 és l'instrument per definir objectius i actuacions a curt, mitjà i llarg termini que permetin millorar la realitat del municipi cap a una situació futura desitjada. I fer-ho, a més, a través del consens, sense que ningú -persona, grup o partit- se n'apropriï: perquè el nostre poble és de tots, i entre tots el feim dia a dia.

Des de l'Ajuntament volem convidar a tothom a participar, individualment o col·lectivament, a través del Fòrum ciutadà i dels altres mitjans que es posin a l'abast. Totes les idees per a un futur sostenible del municipi seran escoltades en el procés d'Agenda Local 21, i es duran a la pràctica en la mesura que gaudeixin de l'acord de la majoria i els recursos ho permetin. Aquest és un compromís formal al qual convocam a totes les forces i grups polítics, socials, culturals i econòmics d'Esporles, sense distinció de cap mena.

Des de fa un any i mig s'ha fet feina de bon de veres, i avui podem anunciar amb satisfacció que la primera passa ja està enllestida: hem elaborat un diagnòstic

socioambiental del municipi, que posam a l'abast de tothom perquè el poguem completar o esmenar, i perquè serveixi com a fonament de les accions que haurem de proposar més envant.

A partir d'ara comença el treball del Fòrum ciutadà, on tenen cabuda tant les entitats, com els ciutadans i ciutadanes, i que serà un marc de propostes, diàleg i treball per definir el futur d'Esporles. La vostra col·laboració és imprescindible per aconseguir un document que ens agermani a tots i que ens faci sentir part d'aquesta realitat.

Pensau que d'aquí a poc, aquest serà el punt de partida per definir els projectes i accions que corregeixin els aspectes que considereu poc favorables, o bé consolidar i assegurar els que ja ens semblen positius.

L'objectiu clar d'aquest Ajuntament és de donar un suport decidit al Fòrum ciutadà d'Esporles, compartint amb aquest òrgan democràtic la responsabilitat en la presa de decisions que a tots ens afecten. Això ho farem fomentant molt la participació dotant econòmicament les decisions del Fòrum a través d'uns pressupostos participatius.

És ben segur que gràcies a la participació ciutadana podrem parlar d'un abans i un després de la posada en marxa d'aquesta iniciativa. Que es senti la vostra veu, avui i sempre.

El Batle

Miquel Ensenyat Riutort

INDEX

<u>1. INTRODUCCIÓ</u>	9
1.1. ANTECEDENTS DE L'AGENDA LOCAL 21	10
1.2. L'AGENDA LOCAL 21 A ESPORLES	12
1.3. GLOSSARI AL21	14
<u>2. PRESENTACIÓ DEL MUNICIPI</u>	17
2.1. ETIMOLOGIA	18
2.2. GENERALITATS	19
2.3. EVOLUCIÓ HISTÒRICA	20
2.4. PATRIMONI	22
<u>3. ENTORN FÍSIC</u>	26
3.1. ENTORN FÍSIC	27
<u>4. DEMOGRAFIA</u>	41
4.1. EVOLUCIÓ DE POBLACIÓ	42
4.2. ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ	45
4.3. MOVIMENT MIGRATORI	46
4.4. PUNTS FORTS I FEBLES	48
<u>5. ECONOMIA</u>	49
5.1. GENERALITATS	50
5.2. OCUPACIÓ I ATUR	56
5.3. SECTORS ECONÒMICS	61
5.4. PUNTS FORTS I FEBLES	67
<u>6. SOCIETAT</u>	69
6.1. SERVEIS I EQUIPAMENTS EDUCATIUS	70
6.2. SERVEIS I EQUIPAMENTS SANITARIS	76
6.3. SERVEIS SOCIALS	78
6.4. JOVENTUT I INFÀNCIA	82
6.5. ÀMBIT ESPORTIU	83
6.6. CULTURA	84
6.7. MITJANS DE COMUNICACIÓ AL MUNICIPI	91
6.8. TEIXIT ASSOCIATIU I PARTICIPACIÓ CIUTADANA	92
6.9. SEGURETAT CIUTADANA	98

6.10. PUNTS FORTS I FEBLES	100
<u>7. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL</u>	<u>101</u>
7.1. ORGANITZACIÓ TERRITORIAL	102
7.2. ORGANITZACIÓ MUNICIPAL	103
7.3. PRESSUPOST MUNICIPAL	105
7.4. PUNTS FORTS I FEBLES	106
<u>8. PLANEJAMENT</u>	<u>107</u>
8.1. PLANEJAMENT SUPRAMUNICIPAL	108
8.2. PLANEJAMENT MUNICIPAL	109
8.3. USOS DEL SÒL	113
8.4. NUCLIS DE POBLACIÓ I DISPERSIÓ	116
8.5. CONSTRUCCIÓ	121
8.6. ESPAIS NATURALS	122
8.7. PUNTS FORTS I FEBLES	124
<u>9. TRANSPORT I MOBILITAT</u>	<u>125</u>
9.1. NORMATIVA PLA DIRECTOR SECTORIAL DE CARRETERES	126
9.2. INFRAESTRUCTURA VIÀRIA	127
9.3. MOBILITAT LOCAL	137
9.4. LOCALITZACIÓ I AFLUÈNCIA ALS ESTABLIMENTS DE SERVEIS I EQUIPAMENTS PÚBLICS: LA MOBILITAT INTERNA DEL MUNICIPI.	140
9.5. PUNTS FORTS I FEBLES	142
<u>10. AIGUA</u>	<u>144</u>
10.1. INTRODUCCIÓ	145
10.2. L'ABASTIMENT D'AIGUA	147
10.3. CONSUM	152
10.4. QUALITAT DE L'AIGUA	154
10.5. AIGÜES RESIDUALS	155
10.6. PUNTS FORTS I FEBLES	160
<u>11. RESIDUS SÒLIDS</u>	<u>162</u>
11.1. INTRODUCCIÓ	163
11.2. HORARIS DE RECOLLIDA SELECTIVA	164
11.3. CAMPANYES INFORMATIVES	166
11.4. RECOLLIDA DE RESIDUS	166
11.5. EL PARC VERD DE SON QUINT	172
11.6. PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES	174
<u>12. ENERGIA</u>	<u>176</u>

12.1.	INTRODUCCIÓ	177
12.2.	CONSUM D'ENERGIA ELÈCTRICA A ESPORLES	179
12.3.	PUNTS FORTS I FEBLES	183
13.	<u>CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA</u>	185
13.1.	AEROBIOLOGIA	188
13.2.	PUNTS FORTS I FEBLES	189
14.	<u>ANNEXOS</u>	191
14.1.	ANNEX I	192
14.2.	ANNEX II	193
14.3.	ANNEX III	194
14.4.	ANNEX IV	199

1. INTRODUCCIÓ

L'Agenda Local 21 és un projecte a llarg termini que pretén dur a terme unes actuacions dirigides cap al desenvolupament sostenible del municipi, el qual s'aconsegueix amb l'equilibri entre la sostenibilitat ambiental, econòmica i social. L'Agenda Local 21 es concreta en un document que sorgeix de la participació i el consens entre els ciutadans del municipi i els seus representants polítics, així com els diversos agents que intervenen de qualque forma en la gestió municipal.

Parlar d'Agenda Local 21, és parlar de sostenibilitat; per tant és necessari definirla. El concepte de desenvolupament sostenible es consagra a nivell internacional a la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi ambient, celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992, que fa seva la definició donada per la Comissió mundial del medi ambient i el desenvolupament al seu informe Our Common Future, també conegut com a Informe Brundtland, l'any 1987. Segons aquest, "El desenvolupament sostenible és el desenvolupament que satisfà les necessitats de la generació present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats"

1.1. Antecedents de l'Agenda Local 21

1.1.1. Cimera de les Nacions Unides a Rio el 1992

El 1992 se celebrà la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament a la ciutat de Rio de Janeiro (Brasil). Hi participaren 174 estats, amb l'objectiu de dur a debat els efectes negatius derivats del creixement desmesurat i incontrolat que no és compatible amb els recursos limitats de la Terra. Aquesta Conferència suposà el compromís de la comunitat internacional per afrontar els problemes ambientals, econòmics i socials del segle XXI.

D'aquesta conferència en sorgí la "Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament" i un Programa d'acció que la desenvolupa, el "Programa 21". Aquest programa planteja mesures contra els problemes més actuals, però també prepara el món per als problemes del segle XXI.

El capítol 28 del "Programa 21", "Iniciatives de les autoritats locals en recolzament del Programa 21", proposa les autoritats locals com a factor determinant per assolir els objectius del programa, per la seva proximitat al poble i per una major facilitat de promoure el desenvolupament sostenible a nivell local.

1.1.2. La carta d'Aalborg de 1994

A la Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles a Aalborg (Dinamarca), l'any 1994, hi assistiren corporacions municipals i regionals europees que aprovaren la Carta d'Aalborg. Han signat la Carta més de 2000 autoritats locals, de 64 països diferents. Els signataris es comprometen a dur a terme els processos de gestió dels territoris d'una manera sostenible, mitjançant plans d'acció local, que s'hauran de realitzar segons el procés i les etapes que acorda la Carta. Aquests plans d'acció local són les anomenades Agendes Locals 21

El 2004, les corporacions locals europees que formaren la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles, es reuniren a la Conferència Aalborg + 10, per reafirmar-se en la visió d'un futur sostenible.

1.1.3. Agenda Local 21 a les Illes Balears

Des de l'aprovació de la Carta d'Aalborg, hi ha hagut diverses iniciatives d'implementació de les Agendes Locals 21 a les Illes Balears.

La primera experiència de l'Agenda Local 21 a les illes, fou al municipi de Calvià, on s'inicià el procés el 1995, i s'aprovà el 1997. També el 1995 el Consell Insular de Menorca elaborà un Pla de Desenvolupament Sostenible d'àmbit insular emmarcat en la declaració de l'illa com a Reserva de la Biosfera. Seguint aquests casos, diversos municipis ja han iniciat les seves AL21.

El Decret 123/2002 sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears (BOIB num, 123 de 112/10/02), aprova les mesures necessàries per afavorir l'aplicació de l'Agenda Local 21 als municipis i nuclis, tenint en compte el Programa 21 de Rio de 1992 i les recomanacions de la Carta d'Aalborg de 1994.

La Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear ha creat la Xarxa Balear de Sostenibilitat, a iniciativa de la Comissió Balear de Medi Ambient, amb la finalitat de coordinar la gestió de les diferents AL21. Els objectius principals de la Xarxa són afavorir l'intercanvi de coneixements i d'experiència en la realització, aplicació i seguiment de les AL21, informar i assistir els municipis balears al procés d'AL21, relacionar-se amb altres Xarxes nacionals i europees, etc.

+

1.2. L'Agenda Local 21 a Esporles

L'Ajuntament d'Esporles signà la Carta d'Aalborg al 2001 per unanimitat, compromentent-se a elaborar l'Agenda Local 21 amb la participació ciutadana.

Realitzada ja la primera passa, és a dir la signatura de la Carta d'Aalborg, l'Ajuntament d'Esporles realitza aquest document tècnic (prediagnòstic) que inclou la primera recollida d'informació sobre el municipi, per tal de detectar els punts forts i els febles, des d'un punt de vista social, econòmic i ambiental. Aquest document no és definitiu fins que no ha estat sotmès a l'opinió i a les possibles modificacions dels ciutadans mitjançant el Fòrum ciutadà. Llavors s'aprova la diagnosi final.

1.2.1. Objectius de l'Agenda Local 21

L'Agenda Local 21 es proposa els següents objectius:

- Conèixer la realitat municipal. A partir de l'estudi de les variables ambientals, econòmiques i socials, es podran detectar els problemes que hi ha al municipi.
- Millorar la gestió municipal ambiental, econòmica i social, aplicant les recomanacions derivades del Diagnòstic.
- Definir el model de futur més adequat pel municipi i els seus habitants.
- Portar a la pràctica aquest model de futur, a partir de la implantació del Pla d'Actuació Local.
- Millorar de manera contínua la gestió municipal i, per tant, la qualitat de vida del municipi.

1.2.2. Metodologia

Procés d'elaboració de l'Agenda Local 21 d'Esporles

FASES PRINCIPALS	ACCIONS IMPLICADES
Adhesió a la Carta d'Aalborg	Acord de plenari i signatura de la Carta al 2001 per part de l'Ajuntament
Elaboració del prediagnòstic	Definir objectius generals, recull de la informació existent més rellevant. Descripció social, econòmica i ambiental del municipi.
Diagnòstic	Identificar les necessitats i problemes mediambientals i les

	causes.
Pla de Participació	Convocar el Fòrum Ciutadà a reunions temàtiques i debatre sobre l'estat del municipi.
Pla d'Actuació	Establir les línies estratègiques d'actuació, definir els objectius i dissenyar un programa per a cada línia estratègica. Redacció del Pla d'Actuació Aprovació del Pla d'Actuació per part de l'Ajuntament
Tramesa i aprovació pel Comitè Especialitzat Insular	Validació del Pla d'Actuació per part del Comitè Insular i la Comissió Balear de Medi Ambient
Pla de Seguiment	Seguiment i Avaluació continuada dels resultats de l'aplicació del pla d'acció. Elaboració d'un informe anual de sostenibilitat amb els 15 indicadors clau. Elaboració d'un pla anual d'acció.

1.2.3. Procediment d'implantació de l'AL21

- Elaboració d'un diagnòstic: la primera passa a realitzar després que l'ajuntament hagi decidit iniciar el procés d'AL21, és el diagnòstic, el qual ha d'incloure un prediagnòstic i un diagnòstic final. El prediagnòstic es tracta d'un document tècnic que recull la informació existent més rellevant, i el diagnòstic final és el document tècnic enriquit amb les aportacions realitzades per la ciutadania, a partir del Fòrum Ciutadà.

- Pla d'Acció: l'Ajuntament, juntament amb el Fòrum Ciutadà, dissenyarà un Pla d'Acció a partir del diagnòstic, que s'haurà d'aprovar pel Ple de l'Ajuntament. El Pla d'acció, defineix tots els aspectes necessaris per desenvolupar les propostes aprovades per millorar la sostenibilitat del municipi. Aquest Pla d'Acció inclou un Pla de participació, un Pla d'actuació i un Pla de seguiment

- Validació del Pla d'Acció: una vegada aprovat el Pla d'Acció ha de ser validat pel Comitè Especialitzat Insular i l'Agenda Local 21.

- Seguiment de l'Agenda Local 21: l'Ajuntament ha d'anar informant al Comitè Especialitzat del desenvolupament de les accions realitzades i del grau de compliment dels objectius, així com, de les modificacions del Pla. Aquest informarà a la Comissió Balear de Medi Ambient, la qual es pronunciarà sobre la conveniència o no de la continuïtat del municipi al registre d'AL21 i a la xarxa Balear de Sostenibilitat.

1.2.4. La participació ciutadana. El Fòrum Ciutadà

El Fòrum ciutadà és un organisme de consulta i participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirecta al municipi, i que volen aportar els seus coneixements o experiències a les diverses etapes de l'Agenda.

El fet d'introduir la col·laboració ciutadana en el procés d'elaboració del diagnòstic i en la posterior definició de les estratègies del Pla d'Acció, dona una nova visió, a més de la tècnica, que permet detectar els problemes més propers a la població i determinar actuacions per solventar-los. D'aquesta manera es fomenta la participació d'agents socials, com associacions, entitats i persones interessades en aquesta problemàtica.

Per incentivar aquesta participació ciutadana s'està realitzant o es realitzaran les següents activitats:

- Sessions informatives: per a nuclis de població, per donar a conèixer el projecte i rebre de recollir les necessitats i inquietuds dels veïns.
- Enquestes: es realitzen amb l'objectiu d'enriquir el diagnòstic amb les diferents opinions dels ciutadans. S'adjunta un document amb el diagnòstic que conté els resultats detallats de les enquestes realitzades.
- Reunions amb grups i associacions del municipi
- Pàgina web i correu electrònic per tal d'informar i rebre suggeriments en relació amb el disseny i implantació de l'Agenda Local 21
- El Fòrum ciutadà per a la sostenibilitat: es tracta del màxim òrgan de participació ciutadana format per representants dels diferents col·lectius que trobem al municipi: associacions, persones interessades, diferents grups i sectors de la població, representants dels sectors econòmics del municipi,...

El Fòrum Ciutadà es va reunir el 31 de març del 2007. Es presentà el prediagnòstic i després es feren grups per treballar els diferents temes. Com a resultat d'aquest treball, s'han afegit al diagnòstic els punts forts i febles que sorgiren als diferents grups de feina. A l'annex I i II s'adjunta el programa del Fòrum i l'acta de la reunió, respectivament.

1.3. Glossari¹ AL21

Sostenibilitat: del vocable llatí *sustenerere*, que significa conservar o mantenir un estat desitjat al llarg del temps. La seva aplicació en referència a les activitats humanes i la seva relació amb el medi ambient implica el desenvolupament de l'activitat humana

¹ Decret 123/2002 del 4 d'octubre

dins els límits de la capacitat de càrrega del medi ambient. En quant a les Agendes Locals 21 s'entén per accions sostenibles, les que possibiliten l'apropament progressiu al compliment dels 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.

Agenda Local 21: és un sistema de gestió global a curt, mig i llarg termini en el qual, mitjançant un Pla d'Acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluable periodicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum Ciutadà, la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.

Diagnòstic: és el document d'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendent i la desitjable. Normalment és dividirà en dues etapes: un Prediagnòstic obtingut d'una primera recollida d'informació ja existent i el Diagnòstic Final amb una anàlisi completa i detallada de la situació.

Punts Febles: són els punts principals definits en el Diagnòstic de l'Agenda Local 21 que suposen un estat crític o una potencialitat de risc per la sostenibilitat del municipi.

Punts Forts: són els punts principals definits en el Diagnòstic de l'Agenda Local que suposen un estat òptim o una potencialitat de millora per a la sostenibilitat del municipi.

Fòrum ciutadà: és l'organisme de consulta i de participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirectament al municipi en el qual es vol desenvolupar una Agenda Local 21 i que volen aportar els seus coneixements o la seva opinió en les diferents etapes de l'Agenda Local 21.

Pla d'acció: és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per portar a terme la millora sostenible del municipi. Ha d'incloure, com a mínim, un Pla de Participació, un Pla d'Actuació i un Pla de Seguiment pel seu desenvolupament.

Pla d'Actuació: és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en el Diagnòstic. Aquestes accions es defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius i àmbits d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars). El Pla d'Actuació ha de definir les Línies Estratègiques, les quals se subdividiran en Programes i aquests en Accions. Cada una de les Accions es traduirà en Projectes concrets.

Línies Estratègiques: són les propostes d'actuació d'objectiu i àmbit més general definides en el Pla d'Actuació.

Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat.

Pla de Participació: és el document del Pla d'Acció que regula la participació dels diferents actors implicats (Administració i Fòrum) en la forma, definició i prioritjació de les solucions, l'estructura organitzativa dels participants en l'Agenda Local 21, les responsabilitats, les pràctiques i el procediment per desenvolupar el Pla d'Acció.

Pla de Seguiment: és el document del Pla d'Acció que defineix un sistema d'avaluació continua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'Acció.

Indicadors: són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'Acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l'Agenda Local 21.

2. Presentació del municipi

2.1. Etimologia

L'origen del topònim d'Esporles ha portat a diferents interpretacions, convertint-se en un tema bastant discutit.

La majoria d'historiadors coincideixen en què Esporles (abans Sporles) seria un mot mossàrab, derivat de la paraula llatina Sportulae, que faria referència a les senalles que s'hi fabricaven a partir de les palmes del garballó².

La tradició oral, però, va mantenir al llarg de molts anys una interpretació diferent, associant l'origen del topònim amb el mot "Espolla", que feia referència a la gran quantitat de polls que creixien a la vall.

Segons Álvaro Santamaría³, l'origen del mot Sportulis/Sporlis és preislàmic. Els àrabs l'haurien conservat i, des de la conquesta catalana fins al segle XVII la seva forma hauria estat Sporles. Llavors, amb la castellanització l'hauria transformat en Esporlas, fins que la normalització de la democràcia actual hauria recuperat la forma primitiva sota el nom d'Esporles.

Més recentment, ha aparegut una interpretació més iconoclasta, ben fonamentada historiogràficament, defensada per l'historiador Rosselló Bordoy. Segons aquesta, l'origen del topònim és la paraula àrab "Isburlas, que s'hauria llatinitzat en les formes Spurlis/Sporles.

Figura 2-1. Išburlaš. Font: Rosselló Bordoy, Guillem.

El topònim de S'Esgleieta deriva de l'antic diminutiu d'esgleya, que significa "església".

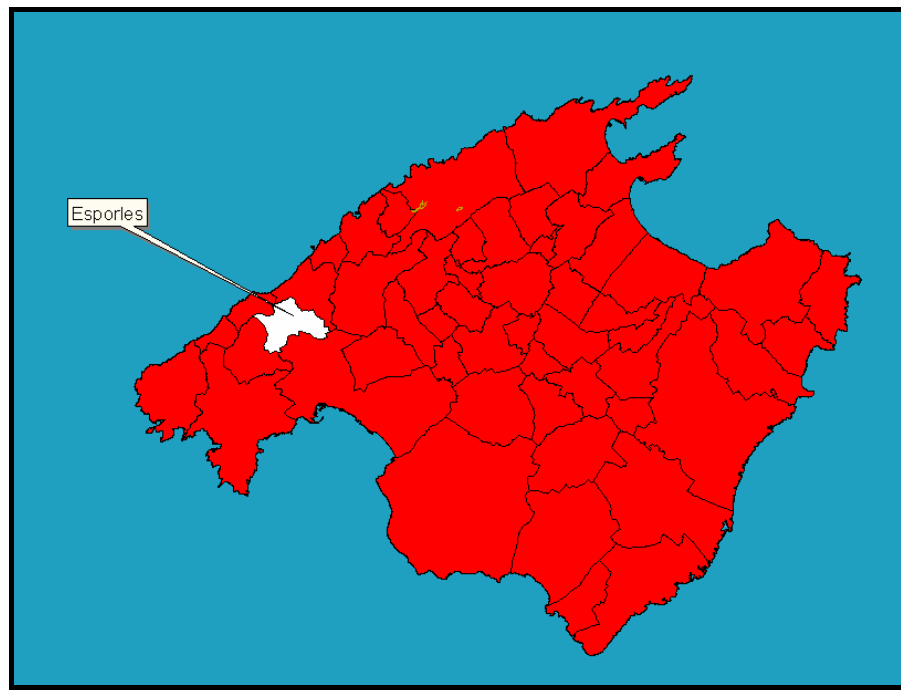
² Joan Coromines i J. Mascaró Passarius

³ La filadora (1981)

2.2. Generalitats

El municipi està situat al sector occidental de l'illa i ocupa part del vessant meridional de la Serra de Tramuntana, entre els termes de Valldemossa, Palma, Banyalbufar i Puigpunyent. S'estén al llarg d'una superfície de 35'73 km² i és el trenta-cinquè en extensió de l'illa de Mallorca. Conté dos nuclis antics de poblament; Esporles, localitzat al centre del terme, i s'Esgleieta, al cantó est, a més de dues urbanitzacions dels anys seixanta, es Verger i ses Rotgetes.

La Vila d'Esporles es disposa al fons d'una vall i s'articula en funció dels barris més antics com la Vila Vella, la Vila Nova i sa Vileta, units per barris més moderns com Es Balladors o son Tries. Per altra banda, s'Esgleieta s'estén envoltada de les terres més planeres, on s'assoleix la cota d'altura mínima del terme.

Mapa 2-1. Situació del municipi d'Esporles

2.3. Evolució històrica

2.3.1. Prehistòria

El municipi d'Esporles compta amb importants jaciments arqueològics que evidencien l'existència de poblacions més antigues que vivien al terme. A la cova natural de Canet, s'han localitzat les restes més remotes dels pobladors de l'actual terme d'Esporles, anteriors a l'època talaiòtica. Aquestes han estat considerades per alguns les restes més antigues que donen fe de la presència humana a Mallorca (aprox. 7000 anys a.C.). Els conjunts històrics més representatius són els que corresponen a l'anomenada cultura talaiòtica, dels quals destaquen el Talaiot de Es Puig de ses Forques, a Son Tugores, Talaiot de Es Caragol a Son Malferit, el poblat talaiòtic de Es corral fals a Ses Planes de Canet, el de s'Ossera a Sa Granja, o el turó fortificat de Son Dameto.

2.3.2. Època romana

L'època romana (s.II a.C-s.V d.C) consolidà el conreu de la trilogia mediterrània, l'olivera, la vinya i els cereals, sobretot el blat. Quant als assentaments, alguns patiren grans canvis, i d'altres continuaren habitats, com és el cas de Sa Granja o Son Llabrés.

2.3.3. Època islàmica

L'herència de l'època islàmica es basa sobretot en empremtes a la toponímia i els nombrosos sistemes hidràulics conservats. L'abundància de torrents i fonts va fer aparèixer una sèrie d'explotacions agràries basades en l'horticultura (alqueries d'Alpich o Canet).

2.3.4. Esporles medieval i moderna

La història dels actuals esporlerins i esporlerines té el seu inici l'any 1229 quan les tropes catalanes conqueriren la ciutat musulmana de Medina Mayurqa. Després de la conquesta començà el repartiment, Esporles correspongué al cavaller Nuno Sanç, el qual morí sense descendència i el terme municipal passà a la porció reial.

La Batlia d'Esporles estava formada per les valls de Banyalbufar, Superna, Bunyolí i Esporles. La població va anar concentrant-se als voltants de l'església Parroquial ja a finals del S. XIII, on tradicionalment es coneix per Vila Vella.

Esporles compartí una mateixa administració amb el municipi de Banyalbufar fins a mitjan s XIX, encara que les relacions entre ambdues poblacions per tenir la seu de l'administració suposaren molts problemes al llarg dels segles. El sistema Municipal estava en mans d'una junta de Prohoms: El Batle Reial, els Jurats, els Consellers i el Clavari.

L'Església, com a qualsevol poble medieval fou molt important, i era en realitat l'aglutinadora de tota la vida municipal. La primera església de la parròquia d'Esporles, citada ja a 1248, fou bàsicament una senzilla construcció, d'estil gòtic primitiu i probablement d'una sola nau. La segona església fou bastida el segle XVIII i s'inaugurà el 1720-. Vanrell. El temple actual, iniciat el 1904 i beneït el 1923, es basà en un projecte de l'arquitecte Gaspar Bennàssar, i respon a línies neogòtiques. La Parròquia d'Esporles va tenir tres esglésies sufragànies: Banyalbufar, S'Esgleieta i Establiments.

Els esporlerins participaren tant a la Revolta Forana de 1420 com a les Germanies de 1520; ambdues sublevacions suposaren el saqueig de diverses possessions que estaven en mans de ciutadans.

L'economia bàsica durant tota l'època medieval i moderna fou l'agricultura.

A la segona meitat del s. XIX començà a canviar l'estructura social i econòmica del poble, a través del sorgiment d'una incipient indústria tèxtil. La indústria tèxtil d'Esporles es convertí en capdavantera a l'illa, va desaparèixer a principis dels anys seixanta.

La incipient industrialització afavorí en gran mesura l'organització del moviment obrer, que provocà la formació de grups republicans primer i del socialisme més tard. L'enfrontament entre conservadors i progressistes a nivell polític es manifestà durant la Segona República i la Guerra Civil. Esporles fou un dels pocs pobles que oposà resistència a l'aixecament contra la República.

Les conseqüències de la Guerra repercutiren amb més intensitat en aquest municipi, donada la importància que tenia el moviment obrer.

Amb la restauració de la Democràcia, els partits de Centre-dreta obtingueren majoria l'any 1977; aquest predomini es va mantenir fins les Generals de 1982, en què guanyaren les esquerres. Des d'aquest moment fins 1991, hi ha un clar predomini del PSOE.

A les eleccions de 1991 el partit amb més vots fou el PP, però un pacte entre el PSOE i el PAS, formació independent de caràcter nacionalista i progressista, donà la batlia a Guillem Bosch Costa (PSOE). A les posteriors eleccions (1995), es realitzà una coalició PSOE i PAS-PSM, que portà Pere Trias Aulí (PAS-PSM) a presidir el consistori. El 1996 es produí un enfrontament entre els partits que formaven la coalició, que féu trencar el pacte; com a conseqüència es va investir com a batle Jaume Pou Reynés (PP). El 1999, el partit conservador guanyà amb majoria absoluta per primera vegada en democràcia. A les eleccions del 2003 tornà a governar el PP (4 regidors) en coalició amb UM (1 regidor) i sense majoria. El pacte va acabar al juny de 2005 amb una moció de censura en la que va resultar investit com a batle Miquel Ensenyat (PAS-PSM, 4 regidors) que governa actualment amb el suport del PSOE (2 regidors).

2.4. Patrimoni

A les Normes Subsidiàries del municipi d'Esporles es recull un inventari d'edificis i elements protegits que té com a finalitat conservar el patrimoni històric, artístic, arquitectònic i cultural. Es divideix en dues classes, segons si la seva localització és a sòl urbà o a sòl rústic. Dins el sòl rústic es diferencia entre: cases de possessió i cases rurals, altres edificis i elements d'interès, i monuments arqueològics. A la revisió de les Normes Subsidiàries (2001) es parla del Catàleg Municipal de Patrimoni Històric. En aquest es troben tots els elements catalogats del terme municipal, en tres categories diferents, de major a menor protecció:

- Categoria A: protecció integral
- Categoria B: protecció d'exteriors
- Categoria C: protecció ambiental

A continuació es fa un llistat dels elements més significatius, però no surten tots els elements del catàleg, el qual és més extens.

2.4.1. Edificis i monuments urbans:

- Església de Sant Pere i Sant Pau (Plaça d'Espanya, 1A)
- Església Santa Maria (s'Esgleieta)
- Pou comú de s'Esgleieta (s'Esgleieta)
- Casa des Poble (Casa des Poble, s/n)
- Molí de Son Tries (s'Hort de Son Tries)
- Ca sa Catalana (Costa de Son Tries)
- Ca n'Arboç (Placeta des Pla, 7)
- S'Escorxador (Mossèn Alcover)
- Can Terreta (Plaça Espanya, 5)
- Sa Rectoria (sa Rectoria)
- Es Badaluc (Major s/n)
- Son Cabot (Joan Cabot)
- Escoles Velles de Son Bernadí (Miquel Marquès)

2.4.2. Edificis i monuments rurals d'interès

Casses de possessió i cases rurals:

- Son Dameto (Son Dameto)
- Son Cabaspre (Camí de Son Cabaspre)
- Son Simonet (Son Simonet)
- Sa Granja (Ctra pmv-1101 Puigpunyent-Esporles)
- Son Poquet (Camí des Verger)
- Son Ferrà (Camí des Verger)
- Sa Casa Nova (Son Poquet)
- Son Tries (Camí des Verger)
- Es Coll (es Coll)
- Son Mas (Son Mas)
- Es Rafal (es Rafal)
- Bellavista (Costa de Sant Pere)
- Son Galceran (Ctra pm112 s'Esgleieta-Esporles)
- Miralles (Ctra pm112 s'Esgleieta-Esporles)
- Son Quint (Ctra pm112 s'Esgleieta-Esporles)
- Can Manent (Sobremunt)
- Es Pouet de Sobremunt (Sobremunt)
- Es Verger (Camí des Verger)
- Sobremunt (Sobremunt)
- Can Fava (Sobremunt)
- Son Llabrés (Son Llabrés)
- Son Malferit (Son Malferit)
- Son Tugores (Ctra Valldemossa)
- Son Antic (Ctra Valldemossa)
- Casa Nova de Canet (Ctra Valldemossa)
- Canet (Ctra pm112 s'Esgleieta-Esporles km 1,6)

2.4.3. Monuments arqueològics:

- Es Racó de Banyalbufar- jaciment 18/19 (Sa Granja)
- Sa Font de s'Herba Sana- jaciment 18/16 (Son Simonet)
- Son Cabaspre- jaciment 18/11 (Son Cabaspre)

- Es Pla des Bosc- jaciment 18/15 (Son Dameto)
- Son Cabaspre- jaciment 18/14 (Son Cabaspre)
- Jaciment- jaciment 18/14 (Son Cabaspre)
- Son Dameto- jaciment 18/14 (Son Dameto)
- Font- jaciment 18/24 (Son Poquet)
- Sa Font de Dalt- jaciment 18/21 (Son Tries)
- S'Ossera- jaciment 18/17 (Sa Granja)
- Sa Font des Rafal- jaciment 18/30 (Sa Granja)
- Sa Font de s'Hort- jaciment 18/22 (Son Ferrà)
- Sa Font d'en Bassina- jaciment 18/30 (Son Vic)
- Na Bastera (Son Quint)
- Es Puig des Moro- jaciment 18/3 (Son Quint)
- Es Corral Fals- jaciment 18/7 (Ses Planes)
- Sa Cova des Moro- jaciment 18/5 (Miralles)
- Jaciment 18/31 (Son Quint)
- Son Quint- jaciment 18/4 (Son Quint)
- Sa Font de Baix- jaciment 18/20 (Son Tries)
- Miralles- jaciment 18/6 (Miralles)
- Sa Font Llarga i molí- jaciment 18/28 (es Verger)
- Jaciment 18/26 (Son Malferit)
- Jaciment 18/25 (Son Malferit)
- Son Llabrés- jaciment 18/32 (Son Llabrés)
- Es Caragol- jaciment 18/27 (Son Malferit)
- Puig de Cas Sastre- jaciment 18/8 (Cas Sastre)
- Talaiot- jaciment 18/10 (Son Tugores)
- Talaiot- jaciment 18/9 (Puig de ses Forques)
- Cova de Canet- jaciment 18/1 (Canet)
- Na Sureda- jaciment 18/2 (na Sureda)

2.4.4. Altres edificis i elements d'interès:

- S'Avenc d'en Corbera (Can Roses)
- Casa de sa Neu (Mola des Verger)
- S'Ermita Vella (Mola de Son Poquet)

- Puig de ses Ermites
- Son Dameto (cova)
- *Ermita de Maristela*

Pel què fa al patrimoni natural, el municipi d'Esporles compte amb arbres singulars i/o catalogats per la Conselleria de Medi Ambient, per les seves característiques extraordinàries⁴.

- *Plater de Sa Granja*

L'espècie d'aquest plater és *Platanus orientalis*. Es tracta d'un arbre que presenta unes grans dimensions, 25 metres d'alçada i 148 cm de diàmetre (a 1'3 m.). Es troba ubicat al camí d'accés a Sa Granja, i compte entre 250 i 300 anys de vida.

- *Teix de Sa Granja*

L'espècie del teix és *Taxus baccata*. És, segurament, l'arbre més vell de la família dels teixos de les Illes Balears, té entre 800 i 1000 anys. Els *Taxus baccata* es caracteritzen per tenir una longevitat sorprenent, trobem un exemple a Escòcia, el teix de "Fontigall", que té 1500 anys.

⁴ Conselleria de Medi Ambient-Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental

3. ENTORN FÍSIC

3.1. ENTORN FÍSIC

3.1.1. CLIMA

La situació geogràfica de Mallorca a la Mediterrània occidental condiciona un tipus de clima que es veu afectat per dos tipus dominants de circulació atmosfèrica. Aquella que prové dels vents de ponent, característica de les latituds mitjanes com la nostra, amb la seva successió de fronts nuvolosos, i la que prové de la zona subtropical, amb altes pressions i escasses precipitacions i normalment de caràcter convectiu.

El municipi d'Esporles es troba situat a la Serra de Tramuntana. Per això, de forma semblant altres municipis amb una igual situació, les temperatures són més fredes, la pluviositat i humitat són més elevades i els vents són més forts que a la resta de l'illa. De totes maneres, al llarg de la Serra, es troben diferències significatives entre diferents punts, així, podem trobar les temperatures més baixes i la pluviositat més alta a la zona central de la Serra, trets que es van suavitzant cap als extrems.

Ja centrant-nos a l'àrea d'estudi, Esporles té anualment una temperatura mitjana que va dels 15 °C (a sa Fita del Ram i a la Mola de Planícia) als 17 °C (a la zona del pla de s'Esgleieta). L'oscil·lació tèrmica és de 15 °C-15,5 °C.⁵

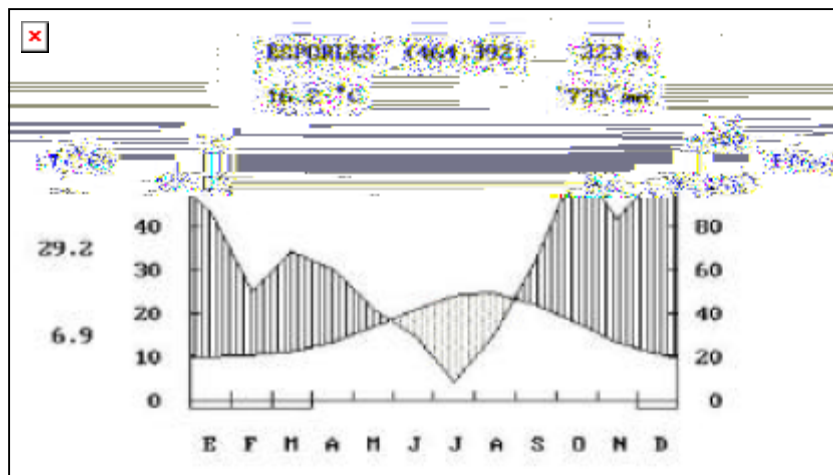
La precipitació mitjana anual és de 700-800 mm. Al terme es produeixen dos gradients pluviomètrics. Un es deu a les diferències altimètriques (a major altura major precipitació) registrant-se les màximes precipitacions a la Fita des Ram i a la mola de Son Pacs. L'altre gradient es dona entre la part occidental del terme municipal, amb majors precipitacions que la part oriental.⁶

Els vents predominants durant els mesos d'hivern són el de Tramuntana i el de Gregal (N i NE, respectivament). Durant l'estiu, a causa de l'alçada de la Serra de Tramuntana, es produeix la inhibició del règim d'Embat i, per tant, es registra calma.

Els elements climàtics, considerats per separat, no són gaire decisius per a la vegetació i la fauna. És per això, que s'ha de tenir en compte el clima com un tot. Al gràfic 1 podem observar el diagrama ombrotèrmic d'Esporles, on s'hi representen les dades de temperatures i precipitacions. Amb aquest gràfic es pot diferenciar a cop d'ull, l'època de l'any en què es produeix un excés hídric (mesos d'hivern, primavera i tardor), i l'època en què es pateix dèficit (mesos d'estiu). Les estacions de tardor i hivern són les que registren les precipitacions més elevades, amb els mesos d'octubre i desembre com els més plujosos.

5 Veure mapa 25 de Temperatures, de l'annex cartogràfic.

6 Veure mapa 24 de Precipitacions, de l'annex cartogràfic.

Gràfic 3-1. Diagrama ombrotèrmic del municipi d'Esporles Font: PORN de la Serra de Tramuntana

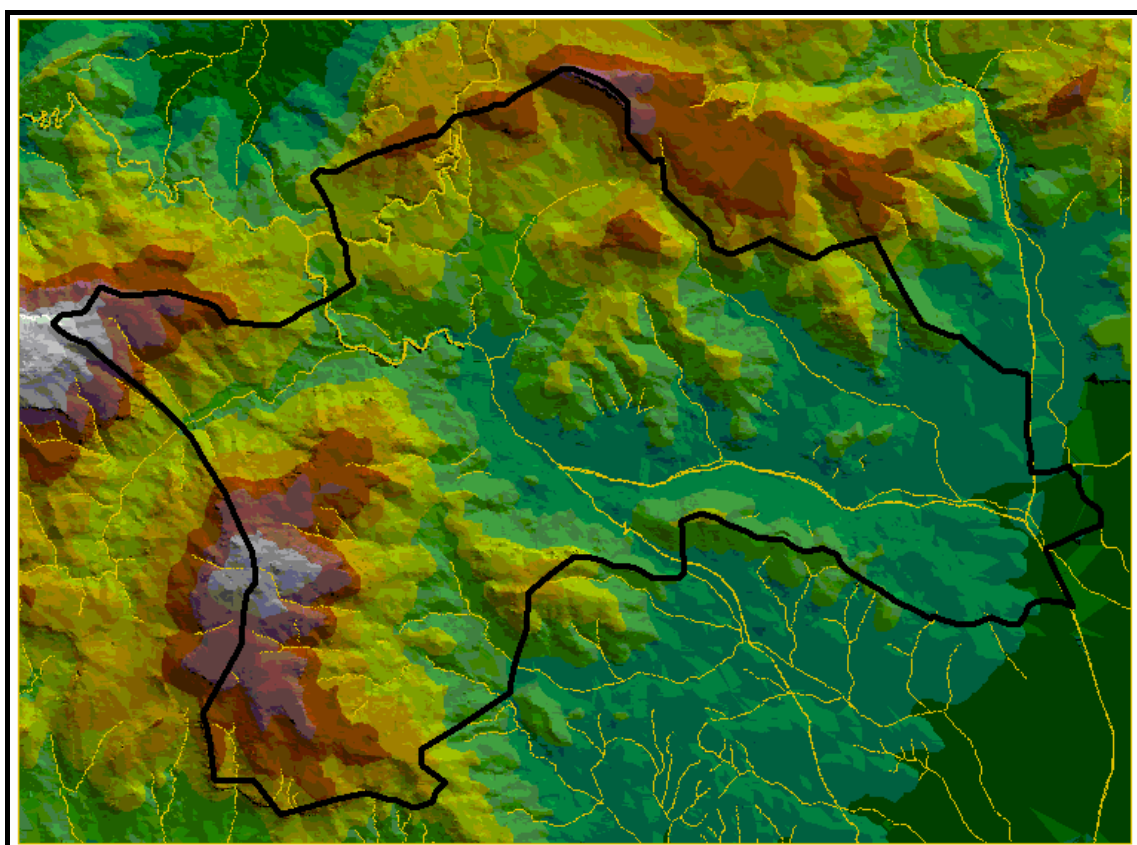
3.1.2. RELLEU

La Serra de Tramuntana forma la unitat muntanyosa més extensa i elevada de les Illes Balears. Té unes dimensions de 90 quilòmetres de llargada i 15 d'amplada, i compta amb uns dotze cims que superen els 1000 metres d'alçada. Fou elevada per l'orogènia alpina (Oligocè- Miocè mitjà), i deformada a partir de plecs, falles normals i inverses, mantells de corriment, etc. La seva orientació és de SO-NE.

El municipi d'Esporles es troba immers dins la Serra de Tramuntana. El terme municipal està configurat per una sèrie de carenes i de comellars que conflueixen majoritàriament a la vall d'Esporles. Té la cota màxima (890 m) a l'oest del terme, al vessant oriental de la mola de Planícia, i la mínima (100 m) a l'extrem est, en el punt en què el torrent d'Esporles entra al municipi de Palma.

Al voltant de la vall principal es disposen els següents accidents destacables: el coll d'en Claret (500 m), el moletó de Son Cabaspre (595 m) i la mola de Son Pacs (600 m) al nord; la coma d'en Llobera i el comellar des Mal Cuinat al nord-oest; la plana de s'Esgleieta a l'est; les serres de Son Bauçà i la mola de Sarrià (494 m) al sud; sa Fita del Ram (833 m) amb els altiplans de na Ferrana i de l'ermita de Maristela (460 m) a l'oest; la vall de Superna i el vessant oriental de la mola de Planícia a l'oest; i finalment, el moletó de sa Granja (400 m) al nord-oest.⁷

⁷ Veure mapa 1 Topogràfic, de l'annex cartogràfic.

Mapa 3-1. Model d'elevacions d'Esporles.

3.1.3. GEOLOGIA, GEOMORFOLOGIA I EDAFOLOGIA

Pel que fa als aspectes geològics, trobem que a Esporles predominen els dipòsits secundaris, del juràssic i del triàsic, constituïts per calcàries, dolomies i margues vermelles amb presència de guix. A la zona nord-oest, per on circula el curs alt del torrent d'Esporles apareixen dipòsits del neogen (Terciari): conglomerats, gresos i margues. Finalment a la zona plana de l'est trobem dipòsits recents del quaternari formats per materials d'origen al·luvial.⁸

Quant a la geomorfologia, a la Serra de Tramuntana trobem diferents formes de modelat que li donen una característica especial al paisatge. Si parlem de modelat estructural, els encavalcaments són la causa principal de les formacions. Centrant-nos al municipi d'Esporles trobem que els materials del Juràssic conformen les moles com na Ferrana, de Planícia o de Son Pacs, formades per lloses calcàries massives, que es troben situades sobre materials més tous, els quals s'erosionen més fàcilment, i que són impermeables. Quant als puigs, aquests s'han modelat sobre materials del triàsic i també damunt l'oligocè.

⁸ Veure mapa 3 de Litologia, de l'annex cartogràfic

Respecte al modelat càrstic, trobem que el més característic són les formes endocàrstiques: coves i avencs. Dins el terme municipal d'Esporles s'hi troben vint-i-una cavitats catalogades, de les quals les que més destaquen són: l'avenc d'en Corbera, amb més de 300 metres de recorregut, i que té importància per la presència de ratapinyades, i sobretot la cova de Canet, on s'hi trobaren ossos de *Myotragus balearicus*, de gran importància paleontològica. També trobem la Cova des Monjo, la Cova des Moro i la Cova des Mort que tenen un gran interès històrico-arqueològic.

Pel que fa als sòls, damunt dels dipòsits secundaris i terciaris, que són majoritaris, s'han desenvolupat sòls terroso-calcaris i relictos de *terra rossa*. Els dipòsits d'origen quaternari han donat lloc a sòls bruns i a terres vermelles.

3.1.4. HIDROLOGIA SUPERFICIAL I SUBTERRÀNIA

La Serra de Tramuntana és la zona amb més pluges de tota l'illa, per aquest motiu actua com a proveïdor d'aigua de Mallorca, ja sigui directament o indirectament. Les aigües superficials no són gaire significatives, a diferència de les subterrànies, tot i que podem trobar torrents que són realment cabalosos. En aquest cas, es condueixen les aigües, a partir de preses o rescloses, pel reg, i en el seu temps, pel funcionament de molins.

L'aigua ha estat molt important en el desenvolupament d'Esporles, sobretot en la indústria tèxtil. Com exemple, tenim Sa Turbina, que és el molí hidràulic més important del municipi, construït entre finals del segle XIX i principis del XX; abastava elèctricament el poble i alhora movia 110 telers mitjançant una turbina de tipus Pelton. Actualment el conjunt es troba en un pèssim estat de conservació i li manca tot l'obrador. També trobem el molí de Sa Font Llarga, enginy hidràulic que va ser construït probablement a finals del segle XVIII o principis del XIX, i que fins fa poques dècades produïa electricitat.

El torrent d'Esporles aglutina la major part de les aigües superficials del terme. Neix als costers del penya-segat des Puntals (Puigpunyent), a prop de la possessió de Son Balaguer, i davalla per la vall de Superna. Més envant, travessa la vila d'Esporles en direcció sud-est. Aquí rep les aportacions dels torrents de Son Dameto i de na Sastre per la seva esquerra. En sortir del nucli, gira cap a l'est fins a s'Esgleieta, tot ajuntant-se amb el torrent de Valldemossa.

Per altra banda, als vessants meridionals de les petites serres del sud i sud-est hi neixen el torrent de Bàrbara i diversos afluents de sa Riera.

Al terme s'hi localitzen 19 fonts, essent les més importants la font Major, que compta amb una categoria de conservació màxima al PORN de la Serra de Tramuntana, i la de na Bastera. La primera neix a la Granja i és conduïda cap a la vila per proveir-la d'aigua. La font de na Bastera neix als terrenys de la possessió de Son Quint, d'on surt canalitzada i encanonada des del 1956. També trobem la font des Bosc (Son Cabaspre) i

la font de Dalt (Son Tries) que tenen una categoria de conservació baixa, és a dir, que tenen un interès naturalístic limitat.

Quant a les aigües subterrànies, els aqüífers del terme pertanyen a la unitat hidrogeològica de la Serra de Tramuntana. El sistema càrstic de la serra, permet la ràpida infiltració de l'aigua cap als aqüífers, els quals són explotats per l'abastiment d'aigua a la resta de Mallorca.

3.1.5. SISTEMES NATURALS

Vegetació

A continuació es descriuen les principals formacions vegetals que podem trobar al municipi⁹:

L'alzinar (aliança Quercion ilicis) és una de les vegetacions climàtiques de Mallorca i consta de dues associacions, presents ambdues al terme.

-Associació Cyclamini-Quercetum ilicis ("alzinar de muntanya"). Es troba per damunt dels 600 metres d'altura. A més de l'alzina (*Quercus ilex*) que constitueix l'estrat arbori de la formació hi trobem les següents espècies:

Marfull (*Viburnum tinus*), arbocera (*Arbutus unedo*), llampúdol bord (*Rhamnus ludovici-salvatoris*), aladern de fulla ampla (*Phillyrea latifolia*), bruc (*Erica arborea*), xuclamel (*Lonicera implexa*), heura (*Hedera helix*), falguera (*Pteridium aquilinum*). També trobem l'endèmic pa porcí (*Cyclamen balearicum*) el qual dóna nom a l'associació.

-Associació Clematido-Quercetum rotundifoliae: són rares les espècies muntanyenques abans indicades i diverses espècies de l'Oleo-Ceratonion (garriga) hi són relativament freqüents. Correspon a l'alzinar de les zones situades per davall dels 600 metres d'altitud.

El pinar és el resultat de la invasió per part del pi (*Pinus halepensis*) dels alzinars aclarits i ullastrats, de les garrigues de romaní i xiprell i garrigues d'estepes, i dels conreus abandonats.

Les garrigues (aliança Oleo-Ceratonion), poc abundants al terme, constitueixen una altra vegetació climàtica de Mallorca. Espècies característiques són l'ullastre (*Olea europaea* var. *Sylvestris*), els aladerns de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*) i de fulla mitjana (P.Media), l'olivella (*Cneorum tricoccon*), el garrover (*Ceratonia siliqua*), les espargueres vera (*Asparagus horridus*) i de gat (*Asparagus albus*).

⁹ Veure mapa 5 d'Habitats Comunitaris, de l'annex cartogràfic

La degradació dels alzinars dóna lloc a garrigues de ciprell (*Erica multiflora*), ginebró (*Juniperus oxycedrus*), trèvol de quatre fulles (*Lotus tetraphyllus*), estepa negra (*Cistus salvifolius*)...

La degradació de l'ullastrar dóna lloc a garrigues de romaní (*Rosmarinus officinalis*), ciprell (*Erica multiflora*), gatova (*Genista lucida*), estepes blanca (*Cistus albidus*) i llimonenca (*Cistus monspeliensis*)...

El carritxar (*Ampelodesmos mauritanica*) és la darrera etapa de la degradació dels alzinars i sovint és el resultat dels incendis forestals.

Cal mencionar que al terme trobem abundants penya-segats als quals s'hi desenvolupen diverses comunitats de plantes rupícoles, bona part d'elles endèmiques de Mallorca. Els penya-segats situats a baixa altitud i orientats al sud, càlids i assolellats són el lloc on es desenvolupa l'associació Phagnaletum-asplenium glandulosi. Els penya-segats orientats cap el nord són l'hàbitat típic de l'agrupació Hippocrepidetum-balearicae. Espècies característiques són la violeta de penyal (*Hippocrepis balearicae*), el genistell (*Genista majorica*), *Scabiosa cretica*, *Globularia cambessedessii*...

Les vores i llits dels torrents poden presentar alguns elements boscos ripícoles, de fulla caduca, com ara polls (*Populus nigra*), oms (*Ulmus minor*) o fleixos (*Fraxinus angustifolia*) entre els esbarzers (*Rubus ulmifolius*). Destaca sobretot el bosquet de plateros (*Platanus orientalis*), Sa Comuna, que es troba a la sortida d'Esporles anant cap a Banyalbufar.

Pel que fa a l'índex d'interès florístic, el municipi d'Esporles té majoritàriament un índex baix i mig. Hi ha un indret a la zona nord-est que té un índex alt.¹⁰

Fauna

Esbossarem la fauna a partir de la vegetació més important existent al terme.¹¹

Alzinar: la fauna dels alzinars és pobra en espècies. En són característics el pinsà (*Fringilla coelebs*), el reietó (*Regulus ignicapillus*), el tudó (*Columba palumbus*) i el ferrerico blau (*Parus caeruleus*) entre les aus; el mart (*Martes martes*) entre els mamífers; el banyarriquer (*Cerambyx cerdo*), el corc dels aglans (*Balaninus elephas*) i la papallona (*Lymantria dispar*) entre els invertebrats.

Pinar: una au característica n'és el trencapinyons (*Loxia curvirostra*). Entre els invertebrats es poden citar el gran escarabat (*Polyphyla fullo*), la processonària (*Thaumetopoeia pityocampa*) o el perforador (*Dendroides pini*).

Garrigues: en aquestes zones podem trobar mamífers com el conill (*Oryctolagus cuniculus*), l'eriçó (*Erinaceus algirus*) i la geneta (*Genetta genetta*). Entre els aucells es

¹⁰ Veure mapa 12 de l'Índex d'Interès Florístic, de l'annex cartogràfic

¹¹ Veure mapa 10 d'Interès de l'Avifauna i mapa 11 d'Interès Herpetològic, de l'annex cartogràfic

pot citar la perdiu (*Alectoris rufa*), la tórtora (*Streptopelia turtur*), el busqueret (*Sylvia* sp.) i diverses espècies de fringílids. També cal citar les aus migrants que viuen dels fruits tardorals de la garriga (llentiscle, olivo...) principalment el tord (*Turdus* sp.) i l'estornell (*Sturnus vulgaris*). Entre els rèptils citem la serp de garriga (*Macroprotodon cucullatus*), entre els amfibis podem trobar el calàpet (*Bufo viridis*) i entre els invertebrats la cigala (*Tettigia orni*) i la cantàrida (*Chalcophora mariana*).

Bosc de ribera: l'element faunístic més característic d'aquest biòtop és el rossinyol (*Luscinia megarhynchos*).

Terres de conreu: es pot destacar el capsigrany (*Lanius senator*), el puput (*Upupa epops*) o el mussol (*Otus scops*).

3.1.6. PUNTS D'INTERÈS CIENTÍFIC D'ESPORLES¹²

Lligat amb els apartats anteriors, cal fer constar que al municipi trobem 7 localitzacions inventariades pel seu interès científic (zoològic, botànic o paleontològic). Són les següents:

Nom	UTM	Interès
Avenc d'en Corbera	DD 681 888	Zoològic
Font Major (sa Granja)	DD 618 909	Zoològic
Torrent d'Esporles	DD 618 909	Zoològic
Teix de sa Granja	DD 622 913	Botànic
Cova de Canet	DD 680 896	Paleontològic
Avenc de sa Pedra	DD 628 906	Paleontològic
Avenc Corcat	DD 622 899	Paleontològic

Taula 3-1: Punts d'interès científic d'Esporles. Font: Servei de Conservació de la Naturalesa.

3.1.7. PAISATGE

Es pot afirmar que el terme d'Esporles gaudeix d'unes qualitats paisatgístiques molt elevades que es deriven de la seva pertinença a la serra de Tramuntana. Tal com es recull al document d'Anàlisi i Diagnòstic de les Directrius d'Ordenació Territorial la serra de Tramuntana ocupa el primer lloc del rànking entre les àrees més valorades per

¹² Servei de Conservació de la Naturalesa 1993

la seva qualitat paisatgística. En concret obtingué una puntuació de 9,41 sobre 10 per part del conjunt d'institucions i col·lectius que participaren a la valoració.

Si ens centrem en el municipi d'Esporles podem dir que la seva qualitat es desprèn dels següents fets:

Una orografia molt variada en la qual alternen les moles i els penyals amb les planes i fons de les valls, les comes amb les carenes.

Una vegetació boscosa molt important, més del 50 % de la superfície del terme, que cobreix bona part de les muntanyes de la contrada.

Una gama cromàtica variada que va dels tons vermellorsos i blanquinosos dels penyals, als distints verds que corresponen als distints tipus de vegetació (verd fosc dels alzinars, verd més clar dels pinars i dels boscos de ribera) passant pels tons marrons dels conreus.

Absència o escassetat d'elements degradadors del paisatge d'alt impacte: pedreres, naus industrials, urbanitzacions d'alta densitat, estacions i subestacions elèctriques, autopistes, etc.

Per la part contrària, el principal factor que a Esporles actua en detriment de la qualitat del paisatge a l'actualitat el constitueix la proliferació d'habitatges residencials a certes zones del municipi.

Si ens fixem en diferents zones del terme, es pot afirmar que el paisatge menys valuós correspon a la part situada a l'orient de la carretera de Valldemossa, a la plana de s'Esgleieta. Aquí el relleu és poc variat i s'hi mesclen els conreus de secà amb un gran nombre d'habitatges residencials. Hi trobem també algunes de les poques indústries del terme (material de construcció, paper, etc.)

A l'extrem contrari el paisatge més valuós correspon a les zones muntanyoses més poc alterades (Fita del Ram, mola de Son Pacs) i a la vall de Superna, on predomina la gran propietat.

A una posició intermèdia podríem situar les zones on s'han produït un major desenvolupament residencial: nucli urbà, ses Rotgetes, es Verger, Son Cabaspre

3.1.8. RISCOS

Els riscos que afecten el municipi d'Esporles són: les inundacions, els incendis, les esllavissades, la sismicitat, l'erosió i la contaminació dels aqüífers.

Inundacions

Les inundacions són el risc natural més freqüent de les Illes Balears, a causa de la reduïda dimensió dels torrents i de les precipitacions breus però molt intenses, que provoquen crescudes ocasionals. També és un dels riscos que posa més en estat d'alerta a la població, que demanda una ràpida intervenció.

El fet que el municipi d'Esporles conflueixi en una vall, suposa que quan es produeix un període de crescuda que el llit del torrent no pot assumir, l'aigua s'escapa formant un mantell. Quan el cabal del torrent disminueix, les aigües tornen al seu lloc.

Segons el Pla especial de risc d'inundacions, INUNBAL, el municipi d'Esporles és una subzona de risc alt d'inundació. Aquesta classificació de zones en diferents nivells de risc, s'ha realitzat a partir de considerar el perill que una inundació, en cas de produir-se, suposaria per a les persones i els béns. Aquesta classificació va des del nivell 1 fins al 4, de menys a més risc.

En el cas d'Esporles trobem tres torrents que compten amb àrea d'inundació. El primer, i més important, és el torrent d'Esporles o de Sant Pere, que al llarg de tot el seu recorregut pel terme compte amb una àrea inundable de 100 metres de mitja, arribant en alguns punts (font de l'Ullal) a 250 metres. El torrent d'Esporles té un risc normal (2), juntament amb la zona de Sa Granja i S'Esgleieta. El torrent de Valldemossa, amb el qual conflueix, i que transcorre uns 670 metres pel municipi, per la banda sud-oriental, també té un risc normal. Finalment, el torrent de Sarrià, afluent del torrent de Na Bàrbara, i que només té un recorregut de 300 metres per la banda sud del terme, té un nivell de risc baix (1).

Segons la cartografia de què disposam, del Pla Territorial de Mallorca, el torrent d'Esporles o de Sant Pere té un risc d'inundació alt.¹³

Incendis

El terme municipal d'Esporles pertany a la comarca de la Serra de Tramuntana, caracteritzada per la seva gran superfície forestal, concretament 48.812'61 ha, de les 72.439 totals. És per aquest fet, que la comarca de Tramuntana és una de les zones amb major risc d'incendi forestal.

El Pla especial d'emergències davant el risc d'incendis forestals, INFOBAL, estableix una classificació segons la prioritat en el Plans Comarcals i Municipals. Dins aquest Pla, la comarca de Tramuntana és de molt alta prioritat,.

A la revisió de les Normes Subsidiàries (2001), s'estableixen unes 2.261'6 ha del municipi que tenen risc d'incendi¹⁴, i es classifiquen de la següent manera:

¹³ Veure mapa 17 de Risc d'inundació, de l'annex cartogràfic

¹⁴ Per delimitar les zones de possible risc d'incendi del terme, s'ha utilitzat la cartografia 1:25.000 facilitada per la Conselleria de Medi Ambient. En aquesta cartografia es divideixen les zones segons el seu risc d'incendi en les següents categories: Nul, Molt baix, Baix, Mitjà, Alt, i Molt alt.

Risc	Hectàrees	% s/municipi
Moderat	43'62	1'93
Alt	431'38	19'07
Extremadament alt	1786'61	79'00
Total	2261'61	100

Taula 3-2: Riscos. Font: NNSS d'Esporles

Les zones de risc extremadament alt, un 50% del terme, se situen a les zones boscoses i turons: moletó de Sa Granja, mola de Sobremunt, mola de Son Noguera, mola de Son Vic, mola de Son Poquet, bosc de Can Fava, bosc de Son Malferit, bosc de Miralles, moleta de Son Cabaspre.

Les zones amb un risc elevat es localitzen a l'entorn de les anteriors : moletó de Son Cabaspre, es Born, es Badaluc, muntanyeta de ca l'Amet, puig de ses Rotes.

Finalment les zones amb un risc moderat, d'extensió molt reduïda, se situen a les proximitats de la urbanització de ses Rotgetes.

La cartografia de què disposam referida al risc d'incendi, és del Pla Territorial de Mallorca, i aquesta estableix cinc categories: risc baix, moderat, alt, molt alt i extremadament alt. Les zones delimitades no difereixen gaire de les que estableix la revisió de les Normes Subsidiàries.¹⁵

Moviments de vessant

Es tracta de moviments a favor de la gravetat, de materials sòlids o semi-sòlids. Els que afecten al terme municipal d'Esporles, són les esllavissades i la caiguda de blocs.

Les esllavissades es produeixen quan es manté el contacte físic entre la vessant i el material que es desplaça. En canvi, a la caiguda de blocs s'arriba a perdre momentàniament aquest contacte.

Per determinar les zones de possible risc de moviment de vessant, es tenen en compte dos factors: la litologia i la pendent¹⁶.

Primer de tot, és necessari classificar les litologies segons la seva resistència a la compressió: roques dures, roques blanques i sòls blaus. Llavors s'estableixen els següents criteris per diferenciar el nivell de risc:

¹⁵ Veure mapa 18 de Risc d'Incendi, de l'annex cartogràfic

¹⁶ Seguim els criteris establerts per Rosa Maria Mateos a la seva tesi doctoral sobre la susceptibilitat als esllavissaments a la Serra de Tramuntana.

- Risc d'esllavissament alt, a:
 - zones de roques dures, amb una pendent superior als 35°
 - zones de sòls blans, amb una pendent superior als 20°
- Risc d'esllavissament moderat, a:
 - zones de roques blanques, amb una pendent superior als 20°
 - zones de sòls blans, amb una pendent entre els 10° i els 20°

Una vegada combinats els dos factors, trobem que al municipi d'Esporles les zones de risc d'esllavissament alt es troben properes als penya-segats de la mola de Son Pacs i de la moleta de Son Cabaspre al nord del terme, de la mola des Coll i prop de la urbanització de ses Rotgetes al sud del terme, i del moletó de sa Granja, de les moles de Son Vic, Son Noguera, es Verger i Sobremunt a l'oest.

Les zones de risc d'esllavissament moderat, es troben localitzades al voltant de les zones anteriors.

La cartografia que s'adjunta, del Pla Territorial de Mallorca, estableix més categories: risc molt alt, alt, moderat i baix. Tenint en compte la classificació anterior, les zones que es comenten corresponen a risc molt alt i alt.¹⁷

Sismicitat

La sismicitat de les Balears està considerada baixa o moderada, i en el cas de Mallorca és atribuïda a les falles neògenes amb orientació NE-SO. El desplaçament mitjà claculat d'aquestes estructures entre el Neogen i l'actualitat és de 0'1 mm/any, que correspon a una zona amb baixa activitat sísmica.

El Pla especial d'Emergències Sísmiques a les Balears, el GEOBAL, defineix onze zones sismotectòniques a les Balears i el seu entorn més pròxim. La zona on es troba el municipi d'Esporles, és la de la serra de Tramuntana i la seva plataforma marina, on s'hi han localitzat sismes de petita magnitud. Aquests sismes estan relacionats amb les falles NE-SO de la serra, i han provocat en alguns casos desplaçaments de grans blocs. Al catàleg sísmic no es detecta cap sisme important, però és possible que aquesta manca d'informació sigui per la poca població de la zona en temps passats.

Es considera que el municipi d'Esporles¹⁸ té una alta probabilitat d'igualar o superar la intensitat VII, de l'escala MSK (danys a les construccions), durant un període de 500 anys. És per aquest motiu, que està obligat, juntament amb els municipis de

¹⁷ Veure mapa 16 de Risc d'Esllavissament, de l'annex cartogràfic.

¹⁸ Segons GEOBAL

Bunyola, Marratxí, Palma, Santa Maria i Valldemossa, a realitzar un pla d'emergències sísmic.

A aquests municipis, inclòs Esporles, se'ls recomana realitzar un estudi de vulnerabilitat de les seves edificacions i una zonificació en funció del tipus de roca. També es recomana realitzar una catalogació dels edificis singulars o d'especial importància.

Erosió

Les Normes Subsidiàries del municipi d'Esporles estableixen unes zones de possible risc d'erosió basant-se en la combinació de tres factors.

El primer factor a tenir en compte és la litologia segons el factor d'erosionabilitat (k)¹⁹. Amb la combinació de litologies es treu l'índex d'erosionabilitat que oscil·la entre l'1 i el 4, de menor a major índex.

El segon factor a considerar és el pendent, que també es classifica en quatre classes:

Classe de pendent	%	Valor
1	0-3	1
2	3-12	2
3	12-20	3
4	>20	4

Taula 3-3: Font: NNSS d'Esporles

Llavors es creuen aquests dos factors, sumant els corresponents valors. Els resultats oscil·len entre 2 i 8. Es considera com a terrenys amb risc d'erosió aquells que tenen valors entre 5 i 8. Es reflecteixen a la taula següent. Si el valor és 5 o 6 el risc es moderat i si és 7 o 8 es considera elevat:

Valor litologia	Valor pendent			
	1	2	3	4
1	2	3	4	5
2	3	4	5	6
3	4	5	6	7

¹⁹ S'inclou als Mapas de Estados Erosivos de las Islas Baleares (Instituto para la Conservación de la Naturaleza. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación).

4	5	6	7	8
---	---	---	---	---

Taula 3-4: Font: NNSS d'Esporles.

El tercer factor a tenir en compte és l'ús del sòl, ja que la coberta vegetal es comporta com a protector de l'erosió. Mitjançant un sistema d'informació geogràfica es creuen les zones de valor 5 o superior, amb les zones cobertes de massa boscosa, i es redueix en un grau la valoració de la zona si està coberta per bosc.

D'acord amb aquests criteris, les zones de possible risc d'erosió molt alt, es localitzen a la moleta de Son Cabaspre, puig de ses Ermites, puig Gros, penyal des Corbs, puig de la Beata i puig de les Forques pel què fa a la zona situada al nord de la carretera PM 112. A l'oest trobem les zones del moletó de sa Granja, i de les moles de Son Vic, Son Noguera, es Verger i Sobremunt. Al sud tenim les zones de la mola des Coll i del puig de ses Rotes. Les zones de possible risc d'erosió alt se situen a l'entorn de les anteriors i abasten zones més àmplies de la part muntanyosa del terme.²⁰

Contaminació d'aqüífers

A la revisió de les Normes Subsidiàries del municipi d'Esporles²¹, es valora la contaminació dels aqüífers mitjançant el mètode simplificat GOD²². Aquest mètode avalua la vulnerabilitat intrínseca dels aqüífers a partir de tres factors, els valors dels quals oscil·len entre 0 i 1 són els següents:

Litologia: inclou grau de consolidació. Els valors oscil·len entre el 0.3 de les argiles a sediments no consolidats i el 1 de les calcàries dures (roques denses).

Tipus d'aqüífer: surgent, confinat, no confinat.

Profunditat del nivell de l'aigua: oscil·la entre 0.3 (profunditat superior als 100 metres) i 0.9 (profunditat menor a 5 metres)

Es multipliquen els valors dels tres factors i el resultat dona la mesura relativa de la vulnerabilitat de l'aqüífer. Aquesta mesura pot ser: molt baixa, baixa, moderada, alta i extrema.

En el cas d'Esporles, trobem que les litologies més impermeables, i per tant les menys vulnerables a la contaminació són les argiles, les lutites i les limolites. Les més permeables són les roques calcàries. En una zona intermèdia se situarien les margues.

Quant als aqüífers d'Esporles, estan considerats lliures, per tant tenen la valoració màxima 1. I quant a la profunditat del nivell freàtic dels aqüífers, a causa de la manca d'informació, ens servirem de la profunditat dels pous. La totalitat dels pous d'Esporles

²⁰ Veure mapa 15 de Risc d'Erosió, de l'annex cartogràfic

²¹ Document aprovat definitivament per acord de la Comissió Insular d'Urbanisme de Mallorca de 23 de novembre de 2001 (BOIB núm. 153, de 22/12/2001)

²² El mètode GOD (Groundwater occurrence, Overall aqüífer, Depth to groundwater) fou desenvolupat per Foster al 1988

tenen una profunditat superior a 100 metres, amb una sola excepció al sud-est del terme. Per tant, se li assigna el valor de 0.3.

Amb la multiplicació dels tres factors, obtenim que la vulnerabilitat dels aqüífers del municipi d'Esporles és moderada. Les zones de possible risc moderat, l'únic nivell existent, també es localitzen a la part més muntanyosa del terme, degut a la seva litologia. Així al nord de la PM 112 tenim les zones de la mola de Son Pacs, moleta de Son Cabaspre, puig de Son Bernardí, puig Gros, puig de ses Forques i Son Tugores. A l'oest del terme tenim la zona del moletó de sa Granja i les moles de Son Tries, Son Poquet, Son Vic, Son Noguera, es Verger i Sobremunt. Al sud de la PM 112 cal destacar el puig de ses Rotes i la mola des Coll.

La cartografia de què disposem pel que fa a la vulnerabilitat dels aqüífers, és la del PORN de la Serra de Tramuntana, que entra en contradicció amb les dades anteriors, ja que segons aquest, la major part del municipi té una vulnerabilitat molt elevada.²³

Transport de mercaderies perilloses

El municipi d'Esporles, segons el pla especial de risc d'accident de transport de mercaderies perilloses, MERPEBAL, és considerat de risc normal. Cap de les carreteres que traspassen el municipi té un risc especial. En el transport de les diferents mercaderies no apareix cap risc elevat, simplement el normal, com a conseqüència de la capil·laritat dels transports fins als usuaris finals.

L'índex de risc totals, extret a partir de la superposició dels diferents riscos, defineix cinc categories: risc molt alt, alt, mig, baix i nul. Les zones de risc molt alt són, el Pla des Bosc, Pla de Sa Xeixa, el Bosc de Can Fava, Es Campassos, el Puig de s'Oblada i prop del nucli urbà d'Esporles.²⁴

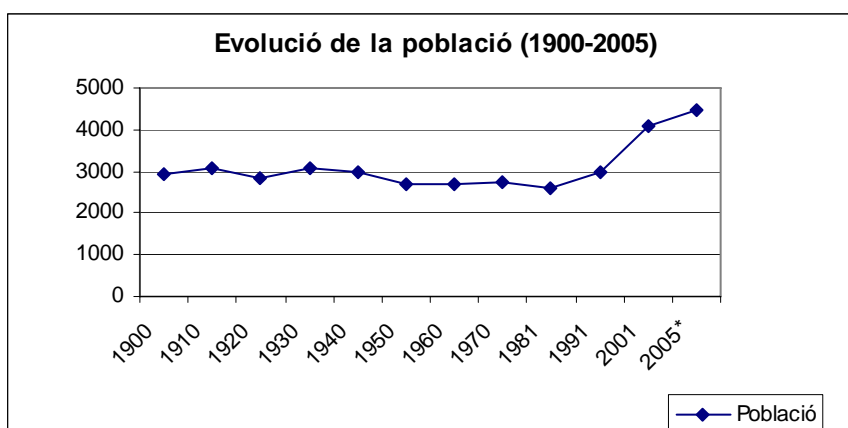
23 Veure mapa 26 de Vulnerabilitat d'aqüífers, de l'annex cartogràfic.

24 Veure mapa 19 de Índex de Risc Totals, de l'annex cartogràfic.

4. Demografia

4.1. Evolució de població

L'evolució de la població d'Esporles al període 1900-2001, es caracteritza per mantenir-se més o menys estable fins al 1940, amb una davallada al 1920. A partir de 1940, la població és inferior als 3000 habitants fins al 1991 (2971 hab.). Entre el 1950 i 1960 es produeix una disminució poc significativa. Durant el període de 1970-1981 la població pateix una davallada, en aquest cas més important, que l'anterior. A partir de 1981 s'observa un augment progressiu de la població. El tret més destacable d'aquest gràfic és l'augment de població registrat al període 1991-2005, el qual passa de 2971 habitants el 1991 a 4547 habitants el 2005.

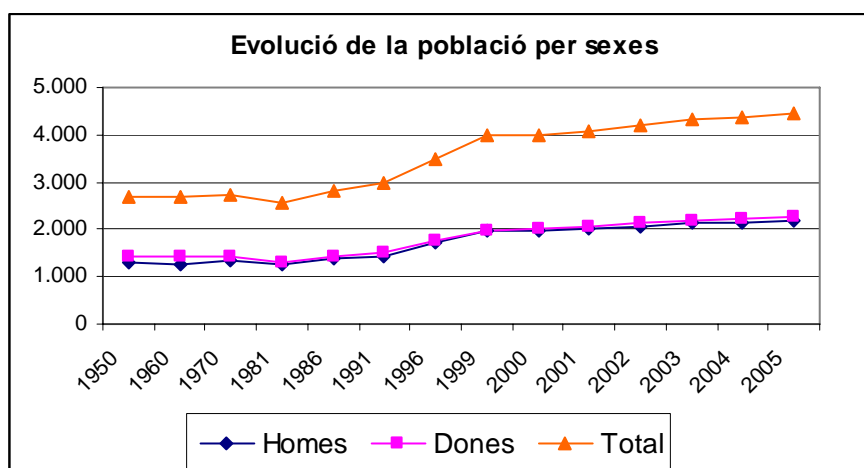

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001	2005*
Població	2953	3055	2845	3098	2965	2677	2710	2748	2573	2971	4082	4547

Gràfic 4-1: Evolució de la població durant el període 1900-2001 Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla d'Ordenació de Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana i el Padró 2005.

*Transcorreguts només 4 anys

Pel que fa a la relació per sexe, s'observa com fins al 1981 la diferència entre els homes i les dones es pot percebre, amb un major pes les dones, però després s'equiparen ambdós sexes, fins al 2001 que es torna a observar com el sexe femení supera en nombre al sexe masculí. Tot i això, es tracta d'una població bastant equiparada entre sexes.

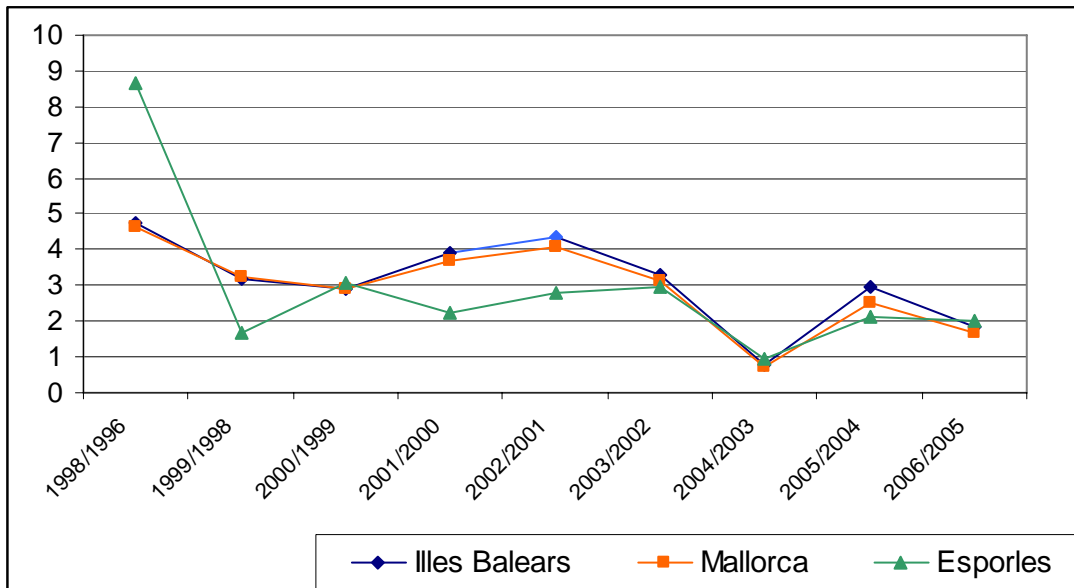
Evolució	1950	1960	1970	1981	1986	1991	1996	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Total	2705	2701	2746	2573	2810	2968	3507	3976	3993	4082	4197	4322	4363	4547
Homes	1288	1275	1333	1267	1384	1442	1727	1983	1982	2026	2069	2135	2154	2.256
Dones	1417	1426	1413	1306	1.426	1526	1780	1993	2011	2056	2128	2187	2209	2291

Gràfic 4-2. Evolució de la població durant el període 1950-2005. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE) i el Padró 2005

A la següent taula s'hi representa el creixement relatiu de les Illes Balears, de Mallorca i del municipi d'Esporles. S'observa que el creixement relatiu de les Illes Balears i de Mallorca és similar a tots els períodes. El fet més destacable del creixement relatiu del municipi d'Esporles, és la progressiva equiparació al model de creixement de les Illes Balears i Mallorca, tot i venir d'un creixement del 8% al període 1998/1996 (s'ha de tenir en compte que aquest percentatge correspon a tres anys, mentre que la resta corresponen a 2 anys).

Un altre fet significatiu es produeix als períodes 2001/2000 i 2002/2001, en què el creixement relatiu d'Esporles és notablement més baix que el de les Illes Balears i el de Mallorca.

El creixement relatiu del període 2004/2003 va ser molt baix tant a nivell d'Illes Balears, Mallorca com d'Esporles, situant-se a una taxa inferior a l'1%.

Creixement relatiu	1998/96	1999/98	2000/99	2001/00	2002/01	2003/02	2004/03	2005/04	2006/05
Illes Balears	4,75	3,18	2,9	3,9	4,36	3,31	0,81	2,94	1,82
Mallorca	4,66	3,22	2,88	3,71	4,08	3,12	0,7	2,5	1,66
Esporles	8,67*	1,68	3,05	2,23	2,82	2,98	0,95	2,15	2

* Període triennal

Gràfic 4-3. Evolució del creixement relatiu de les Illes Balears, Mallorca i Esporles.
Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE).

El creixement natural o vegetatiu de la població del municipi és, a trets generals, positiu, llevat de dos anys, el 2001 i 2004, en què es registrà un creixement natural de -4. L'any en què el creixement natural ha estat més elevat (22) és el 2002, seguit del 1995 (18). Pel què fa als naixements, la dada més elevada (49) es donà als anys 1996 i 2000, i l'any amb menys naixements va ser al 2003, amb 35 nascuts. Si s'observen les defuncions, es troba que l'any amb major nombre de baixes va ser el 2004 (49), i l'any amb un menor registre va ser el 1995 (23).

Creixement natural o vegetatiu de la població. 1994-2005

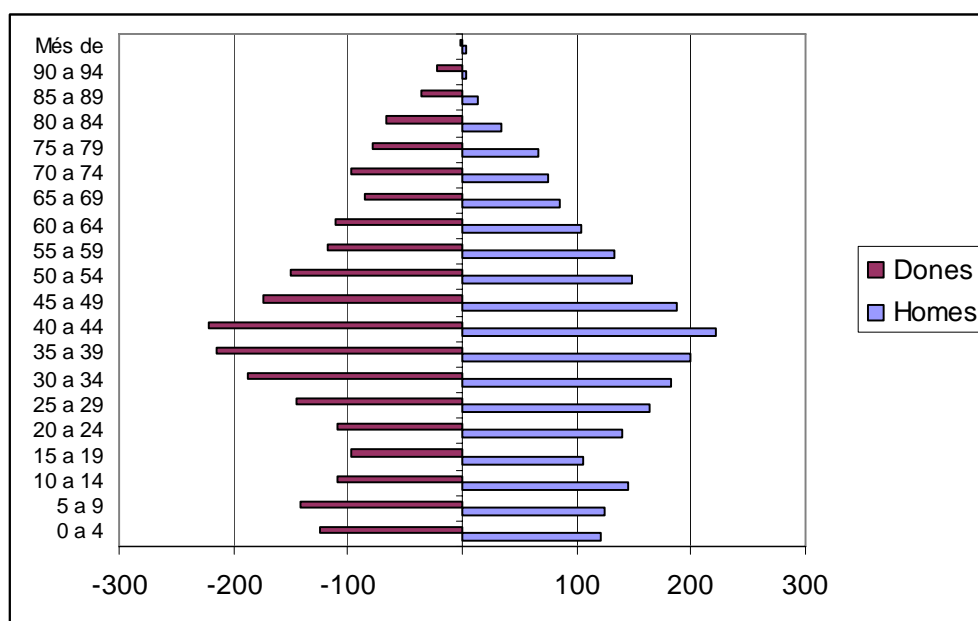
Evolució	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Naixements	39	41	49	45	39	42	49	44	48	35	45	44
Defuncions	30	23	34	32	35	37	39	48	26	32	49	36
Creixement natural	9	18	15	13	4	5	10	-4	22	3	-4	8

Taula 4-1Evolució del creixement natural o vegetatiu de la població durant el període 1994-2005. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE).

4.2. Estructura de la població

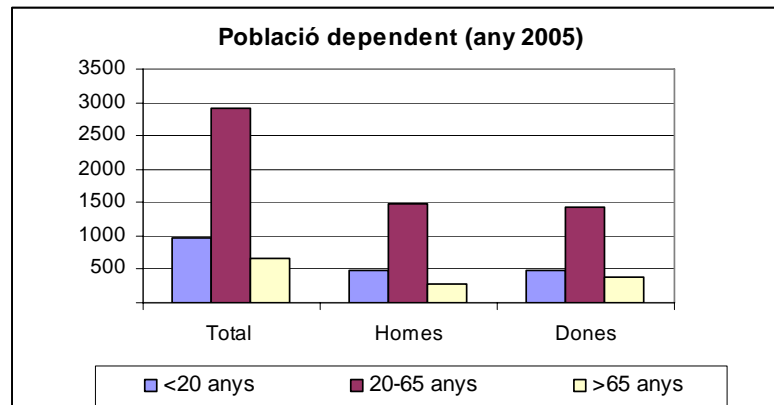
La piràmide de població del municipi d'Esporles és la característica d'una societat en procés d'envelliment, on les franges d'edats més joves són estretes i les franges d'edats més avançades, cada vegada augmenten més, a causa de la major esperança de vida. Tot i això, a les franges inferiors es pot percebre un augment de la base els darrers quinze anys, que contraresten l'envelliment. La població amb edat inferior a 20 anys representa el 21'3% del total, la població amb edat superior a 65 anys representa el 14'8%, i la població intermèdia suposa el 63'9%.

També a la piràmide de població es pot observar l'equilibri entre els homes (49'6%) i les dones (50'4%). A mesura que avança l'edat, el percentatge és superior a les dones, ja que la seva esperança de vida és superior. A les franges d'edats intermèdies la diferència entre els homes i les dones és gairebé imperceptible. En aquesta franja els homes representen un 50'8%, i les dones un 49'2%.

Gràfic 4-4: Piràmide de població del 2005. Font: elaboració pròpia amb dades del Padró del 2005.

Per determinar la dinàmica de la població es recorre a l'anàlisi de la població dependent. Es consideren grups dependents aquells amb edats inferiors a 20 anys i superiors als 65. A la següent taula s'observa com la població dependent del municipi d'Esporles, l'any 2005, era de 1639 habitants, que suposava el 36'1% de la població total. La població dependent a l'illa de Mallorca, representa un 20'9%, i és superior el percentatge de >65 anys, a diferència d'Esporles.

Població dependent (any 2005)			
	Total	Homes	Dones
Dependent <20 anys	968	495	473
20-65 anys (no dependent)	2908	1478	1430
Dependent >65 anys	671	283	388
Població total dependent	1639	778	861
població total	4547	2256	2291

Gràfic 4-5. Població dependent al municipi d'Esporles al 2005. Font: elaboració pròpia amb dades del Padró del 2005.

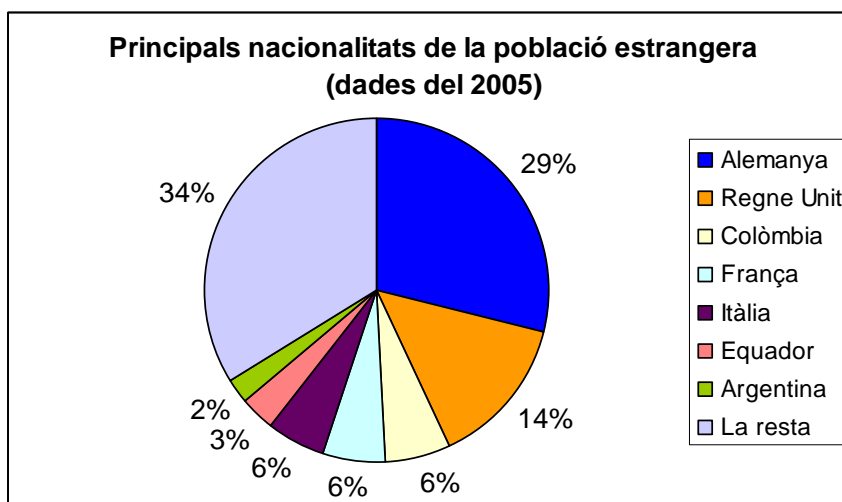
4.3. Moviment migratori

Al gràfic s'observa com la població nascuda a les Illes Balears ha crescut lleugerament entre el 2000 i el 2005. La població nascuda a altres Comunitats Autònomes s'ha mantingut més o menys estable. En canvi, la població nascuda a l'estranger que viu al municipi, ha augmentat notablement durant aquest període, passant de 260 l'any 2000 a 522 al 2005.

Evolució	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nascuts a les Illes Balears	322	326	331	333	337	337
Nascuts a altres CCAA	510	519	536	561	542	557
Nascuts a l'estranger	260	302	349	431	451	522

Gràfic 4-6: Evolució de la població segons el lloc de naixement (2000-2005). Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE).

Pel què fa a les principals nacionalitats de la població estrangera que viu al municipi, destaquen les nacionalitats alemanya i britànica. Aquest fet es pot extrapolar a nivell d'Illes Balears, on també predominen aquestes dues. Les nacionalitats que segueixen aquestes, són les de Colòmbia, França i Itàlia, amb un 6% de la població estrangera, i d'Equador i Argentina amb percentatges inferiors.

Principals nacionalitats	Total
Alemanya	124
Regne Unit	60
Colòmbia	26
França	25
Itàlia	24
Equador	14
Argentina	10
La resta	145

Gràfic 4-7. Principals nacionalitats de la població estrangera d'Esporles al 2005.
Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE)

Pel que fa als moviments migratoris, es pot observar com el saldo migratori del període 1990-2005 ha estat positiu tots els anys. Al 1991 el saldo migratori és el més alt del període, a causa de les poques emigracions. L'any que registra el saldo més baix és el 1998, any en què es produeix un augment significatiu de les emigracions.

La població immigrant, tot i la tendència en general de cap a l'augment, ha patit dues davallades, una l'any 1992 i l'altra al 1998. Llavors el creixement es manté, fins registrar al 2005, 294 entrades. El nombre total d'emigracions han anat fluctuant durant aquest període, donant-se la dada més baixa al 1991, amb 37 sortides, i la dada més alta al 2005, amb 218 emigracions.

Evolució	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Immigracions	151	163	122	145	159	177	161	162	133	173	196	165	222	262	278	294
Emigracions	75	37	77	92	83	89	85	93	116	117	157	105	176	193	197	218
Saldo migratori	76	126	45	53	76	88	76	69	17	56	39	60	46	69	81	76

Taula 4-2. Immigracions, emigracions i saldo migratori d'Esporles (1990-2005). Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE)

4.4. Punts forts i febles

Forts	Febles
<ul style="list-style-type: none"> • Rejuveniment incipient de la població • Presència significativa, tot i que minoritària, de població estrangera 	<ul style="list-style-type: none"> • Creixement continu de la població els darrers anys • Envelliment de la població • Taxa elevada de població dependent • Creixement de la població però no dels serveis • Possibilitat de consumir més territori

5. ECONOMIA

5.1. Generalitats

En primer lloc si observem els indicadors econòmics següents²⁵ podrem configurar una primera imatge de la situació econòmica del municipi i la seva comparació amb els municipis veïns. Hi destaca el nivell econòmic d'Esporles per ser molt superior a la resta i també per ser un punt superior a la mitjana de la Comunitat Autònoma. Pel que fa a l'índex turístic podem dir que es troba en nivells similars als seus veïns, amb l'excepció de Puigpunyent que és bastant inferior. En relació als veïns, en quant a la taxa d'atur, Esporles presenta nivells superiors que els tres municipis comparats, emperò es manté just a sota de la mitjana de la Comunitat Autònoma.

Indicadors Econòmics	Esporles	Valldemossa	Bunyola	Puigpunyent	Illes Balears
Nivell econòmic*	9	3	7	1	8
Quota de mercat	10	5	13	4	2472
Índex industrial	6	2	8	3	1589
Índex comercial	2	2	4	0	2226
Índex de restauració i bars	3	3	5	2	2838
Índex turístic	9	10	9	6	14388
Índex d'activitat econòmica	4	3	7	1	2295
Telèfons	2304	1267	3332	991	487704
Vehicles de motor	3559	1523	5312	1337	787713
Oficines bancàries	3	4	5	2	3
% d'atur	2,7	1,4	2,2	1,8	2,8

Taula 5-1: Comparació d'Indicadors Econòmics. Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari econòmic de La Caixa, 2006. Dades del 2005. * dades del 2003

Notes dels indicadors econòmics

Nivell econòmic:

Índex de renda familiar disponible per habitant estimada per a l'any 2003. S'han definit deu nivells, que es corresponen amb els intervals de renda següents:

Nivell de renda familiar disponible per habitant

²⁵ Anuari econòmic de La Caixa 2006

Nivell	Interval en euros
1	Fins a 7,200
2	7,200 a 8,300
3	8,300 a 9,300
4	9,300 a 10,200
5	10,200 a 11,300
6	11,300 a 12,100
7	12,100 a 12,700
8	12,700 a 13,500
9	13,500 a 14,500
10	Més de 14,500

Taula 5-2: Nivell de renda familiar disponible per habitant al 2003 a Esporles. Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IBAE, 2003.

Quota de mercat:

Índex que expressa la capacitat de consum comparativa dels municipis. Aquests números índex expressen la participació (en tant per 100.000) que corresponen a cada municipi sobre una base nacional de 100.000 unitats.

Índex industrial:

Índex comparatiu de la rellevància de la indústria (inclosa la construcció). El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per cent mil) de la indústria del municipi respecte del total nacional, equivalent a 100.000 unitats.

Índex comercial:

Índex comparatiu de la rellevància del comerç (comerç majorista i minorista conjuntament). El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per cent mil) de l'activitat comercial d'un municipi del total nacional, equivalent a 100.000 unitats.

Índex de restaurants i bars:

Índex comparatiu de la importància de la restauració i dels bars (restaurants, cafeteries, bars, etc.) El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per cent mil) de l'activitat de restauració i bars d'un municipi respecte del total nacional equivalent a 100.000 unitats.

Índex turístic:

Índex comparatiu de la rellevància turística. S'ha de tenir present que aquest índex turístic és més un indicador de la importància de l'oferta turística i no de la demanda (pernoctacions).

Índex d'activitat econòmica:

Índex comparatiu que reflecteix, d'alguna manera la importància relativa del conjunt de l'activitat econòmica d'un municipi. Inclou totes les activitats econòmiques excepte les agràries. El valor de l'índex expressa la participació de l'activitat econòmica (en tant per cent mil) de cada municipi sobre una base nacional de 100.000 unitats equivalents de recaptació de l'IAE.

Telèfons:

Nombre de línies de telefòniques fixes a l'1 de gener de 2005.

Vehicles de motor:

Nombre de vehicles motoritzats l'1 de gener de 2005.

Oficines bancàries:

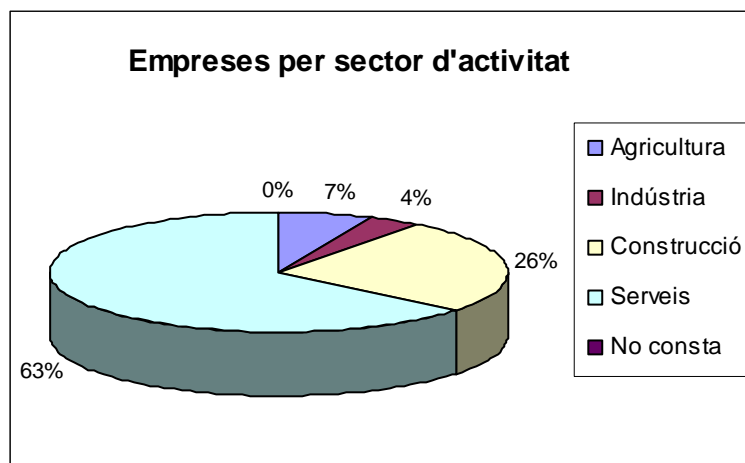
Nombre de sucursals oberts al públic de bancs, caixes d'estalvi i cooperatives de crèdit l'1 de gener de 2005.

Percentatge d'atur:

Nombre d'aturats registrats a l'INEM del municipi a l'1 de gener de 2005, relativitzat per la població del mateix municipi referida al padró municipal de l'1 de gener de 2005. No és possible elaborar una taxa d'atur municipal referida a la població activa perquè l'enquesta de població activa (INE) és una enquesta mostral, i no s'estén a tots els municipis de l'estat.

En relació a les activitats econòmiques per sectors, si observem el nombre d'empreses presents a cada un, trobem un pes important del sector dels serveis, el qual representa el 64,2% de totes les empreses del municipi, seguit de la construcció que representa el 25,5%. Aquesta dada es pot generalitzar a la resta de l'illa, on els serveis són la primera font d'ingressos, sobretot a causa del subsector del turisme.

Sector	nº empreses	%
Agricultura	9	6,6
Indústria	5	3,6
Construcció	35	25,5
Serveis	88	64,2
No consta	0	0,0
Total	137	100

Gràfic 1: Nombre d'empreses per sector d'activitats.

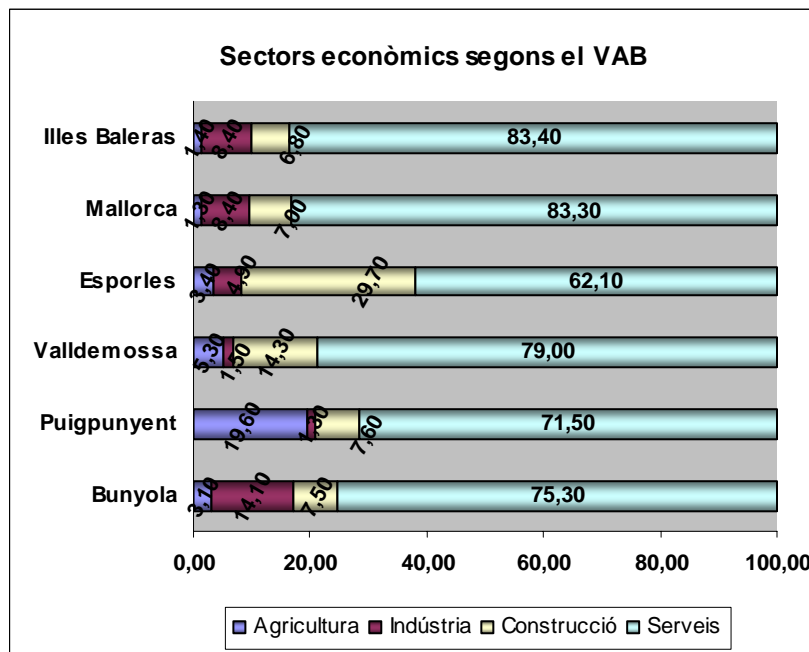
Font: Elaboració pròpia amb dades de Fitxa Municipal de Caja España, 2005.

La construcció, amb 35 empreses en el cas del municipi, és també un sector rellevant a nivell insular emperò, en analitzar l'ocupació veurem com en el cas d'Esporles aquest sector té un pes excepcional en comparació amb la proporció insular. Tot i que la majoria de les empreses són del sector dels serveis, 63% és un percentatge inferior que la de l'illa de Mallorca, la construcció ocupa aquest buit ja que a Esporles es dona un 10% més empreses de construcció que no pas al conjunt de l'illa. Les empreses industrials són menys que al conjunt insular però el sector agrícola – pesquer és proporcionalment el triple, 7.2%, que a l'illa, 2.4%. Aquestes dades les podem veure resumides a la taula 3.

Sectors	% Esporles	% Mallorca
Agricultura i Pesca	6,6	2,4
Indústria	3,6	6,4
Construcció	25,5	14,3
Serveis	64,2	76,9
Total	100	100

Taula 5-3: Percentatge d'empreses per sectors al municipi d'Esporles i en el conjunt de Mallorca. Font: Elaboració pròpia amb dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social, SOIB i Direcció General del Treball, 2005 i Caja España, 2005.

La distribució dels sectors econòmics també els podem analitzar en funció de la seva contribució al valor afegit brut, comparant aquesta distribució amb l'anterior (nombre d'empreses) podem intuir si es dona un pes important de grans empreses o si per contra destaquen les PIMES.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Bunyola	3,10	14,10	7,50	75,30
Puigpunyent	19,60	1,30	7,60	71,50
Valldemossa	5,30	1,50	14,30	79,00
Esporles	3,40	4,90	29,70	62,10
Mallorca	1,30	8,40	7,00	83,30
Illes Balears	1,40	8,40	6,80	83,40

Gràfic 5-1: Distribució dels sectors econòmics segons el Valor afegit brut. Font: PORN Serra de Tramuntana, 2006.

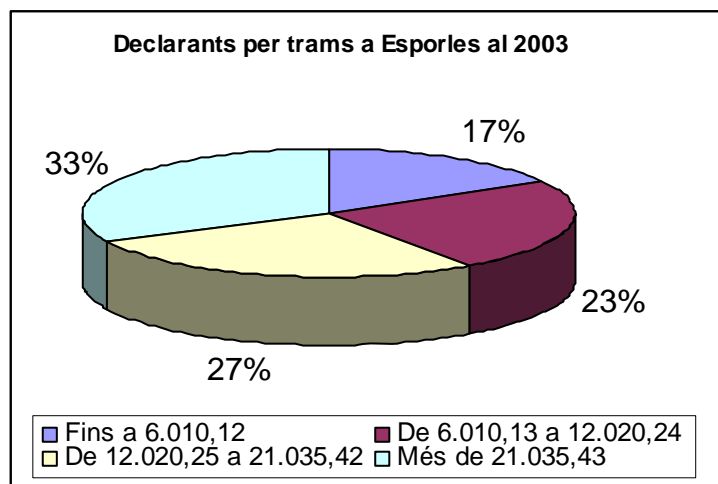
Veiem com la distribució per sectors varia poc en relació a la distribució per nombre d'empreses. El sector serveis en nombre d'empreses representa el 64.2% i en quan al VAB representa el 62.10%, l'agricultura 6.6 i 3.4 respectivament; són els dos sectors amb més pes per nombre que no per valor afegit brut. Mentre que la construcció (25.5% en nombre d'empreses i 29.70% en quan a VAB) i la indústria (3.6% i 4.90% respectivament) són els dos sectors que representen un VAB més elevat que no pas nombre d'empreses. Podem intuir doncs que es dona un pes important de PIMES i que aquestes destaquen sobretot en el sector dels serveis i de l'agricultura.

Declarants IRPF

El municipi d'Esporles es troba entre els quatre municipis de l'illa de Mallorca²⁶ amb més renda disponible per habitant al 2003. Al 2003 el 60% dels declarants declararen més de 12,020.25 euros. Una mica més de la meitat d'aquests, el 33% dels

²⁶ Institut Balear d'Estadística

declarants, va declarar més de 21,035.43 euros. El 40% restant dels declarants va declarar menys de 12,020.25 euros, i el 16% no va arribar ni tan sols als 6,010.12 euros. Ens trobem doncs davant uns desequilibris de riquesa significants, on a simple vista, analitzant només la renda disponible per habitant, s'engloba entre els 13,500 i 14,500 euros anuals, en canvi si tenim en compte la distribució real veiem com una gran part viu amb menys de 1,000 euros mensuals, veure al gràfic nº 2.

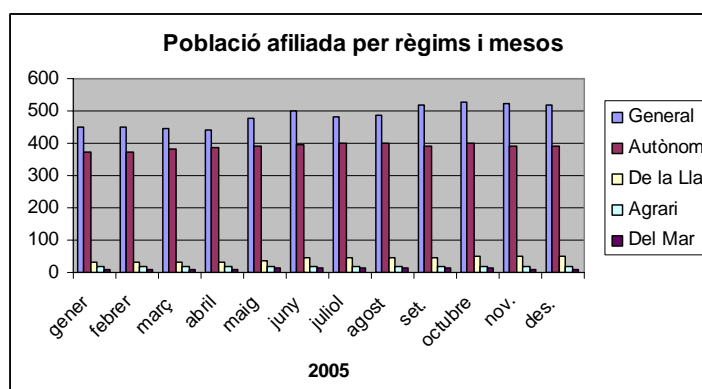
Declarants per trams (euros)	
Fins a 6.010,12	296
De 6.010,13 a 12.020,24	413
De 12.020,25 a 21.035,42	484
Més de 21.035,43	569
Total	1762

Gràfic 5-2: Renda disponible per habitant. Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IBAE, 2003.

5.2. OCUPACIÓ I ATUR

5.2.1. Afiliats per règim

Dels treballadors afiliats per règim a la seguretat social a l'any 2005 predomina el règim general, seguit dels autònoms, en menor mesura de la llar, agrari i del mar.

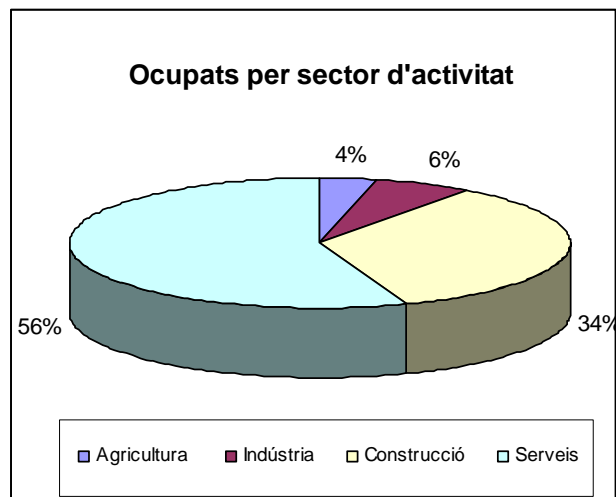
Règims	gen	feb	mar	abr	mai	jun	jul	ago	set	oct	nov	des
General	452	449	446	442	479	499	484	487	520	526	523	516
Autònom	373	372	380	387	392	395	400	399	393	402	392	392
De la Llar	31	33	33	32	38	44	46	46	47	50	49	49
Agrari	19	18	18	19	20	20	19	19	19	20	20	20
Del Mar	11	11	11	11	12	13	13	13	12	12	10	10
TOTAL	886	883	888	891	941	971	962	964	991	1.010	994	987

Gràfic 5-3: Gràfic de la població afiliada per règims l'any 2005. Font: Elaboració pròpia amb dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social -SOIB.

El major nombre d'afiliats es va donar en el mes d'octubre amb 1.010 afiliats, mentre que el mes amb menys afiliats fou el mes de febrer amb 883. Hi detectem una certa estacionalitat la qual s'emmarca dintre de les característiques insulars, emperò el fet de ser un municipi d'interior i de la serra fa aquest fet sigui menys destacat que a d'altres. Els règims que més fluctuació presenten són els de la llar, i en menor mesura els autònoms i també el règim general. Els de menys fluctuació són l'agrari i del mar.

5.2.2. Afiliats per sector

Al gràfic de la figura 6, observem el nombre d'ocupats per sector d'activitat, en dades del 2005. Amb un 55'7%, el sector serveis és el que té més ocupats, seguit amb un 34'3% dels ocupats en la construcció.

Sector	nº d'ocupats	%
Agricultura	33	3,7
Indústria	57	6,3
Construcció	308	34,3
Serveis	500	55,7
No consta	0	0,0
Total	898	100,0

Gràfic 5-4: Ocupats per sector d'activitat. Font: Elaboració pròpia amb dades de Fitxa Municipal de Caja Espanya, març de 2005.

Davant la distribució dels treballadors per sectors veim com el més destacat dins del municipi és el del sector serveis tal com trobem a la majoria de municipis de l'illa per l'elevada presència del turisme a Mallorca. Si observem el percentatge de treballadors presents al sector serveis a Mallorca veim com aquest percentatge és molt més elevat que no pas en el municipi d'Esporles, aquest fet es deu a que Esporles és un municipi petit sense costa on la presència del turisme és menys destacable, aquest buit queda assumit pel sector de la construcció que en el cas insular ocupa el 13.7% però en el municipi destaca pel 33.7%.

Taula 5-4: Percentatge de treballadors per sectors al municipi d'Esporles i en el

Sector	% Esporles	% Mallorca
Agrícola pesquer	3,6	2
Industrial	5,7	7,1
Construcció	33,7	13,7
Serveis	56,9	77,1

conjunt de Mallorca a l'any 2005. Font: Elaboració pròpia amb dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social, SOIB i Direcció General del Treball.

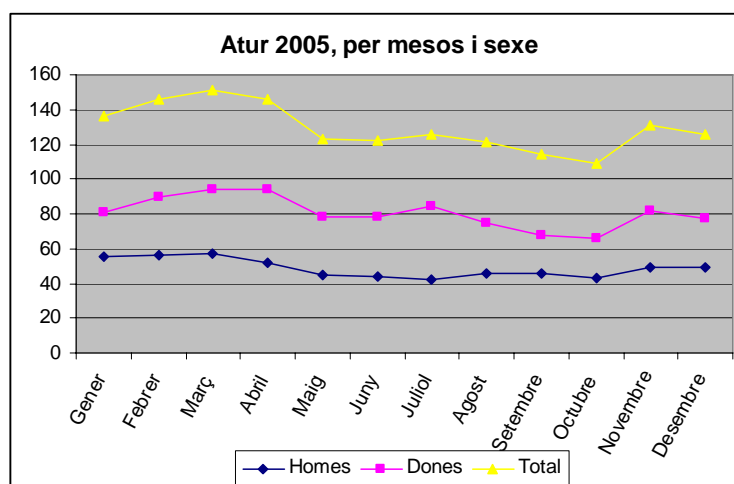
5.2.3. Atur

La taxa d'atur a Esporles a 2005 és de 2.7%. Queda desglossat per sexes on observem una important diferència. Aquesta diferència també es veu reflexada a nivell autonòmic, emperò el cas d'Esporles demostra ser considerablement més accentuat.

Taxa d'atur	Esporles	Illes Balears
Homes	2,00	2,60
Dones	3,50	3,10
Taxa mitjana	2,70	2,80

Taula 5-5: Comparativa atur per sexes, municipal i Comunitat Autonòmica.Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari estadístic de La Caixa, 2005.

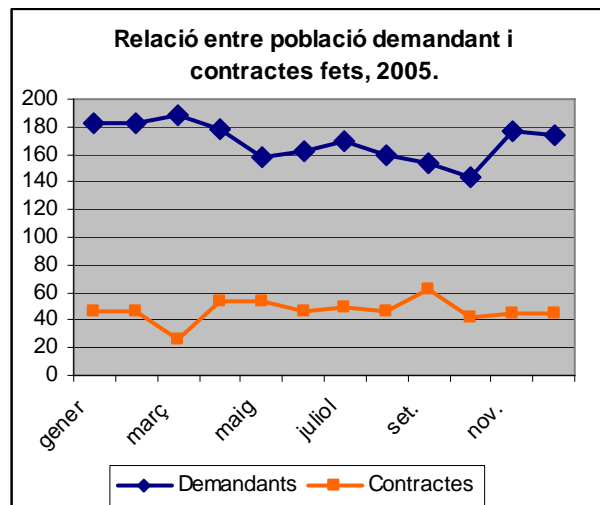
Observant l'evolució de l'atur al llarg del 2005 detectem una lleugera disminució durant els mesos estivals, fet lligat al condicionant turístic de les Illes i que en municipis costaners esdevé molt més accentuat. En el cas d'Esporles, com a municipi de la serra i sense costa aquesta diferència estacional és menys present. En segon lloc comentar que l'atur masculí presenta menys variació al llarg de l'any que no pas el femení.

Mes	Homes	Dones	Total
Gener	55	81	136
Febrer	56	90	146
Març	57	94	151
Abril	52	94	146
Maig	45	78	123
Juny	44	78	122
Juliol	42	84	126
Agost	46	75	121
Setembre	46	68	114
Octubre	43	66	109
Novembre	49	82	131
Desembre	49	77	126

Gràfic 5-5: Gràfic de la població aturada al 2005. Font: Elaboració pròpia de dades del SOIB

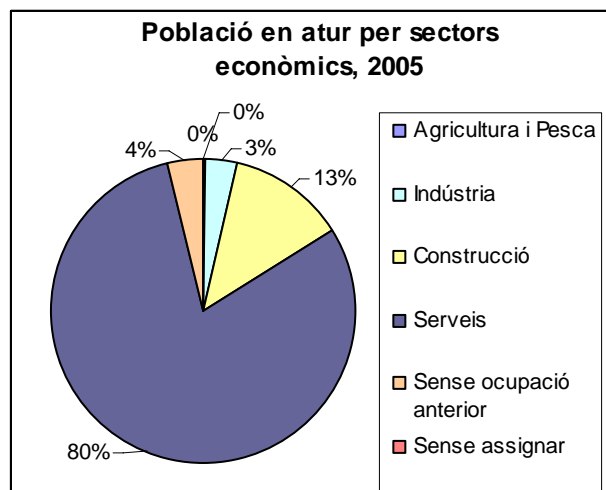
Analitzant la diferència entre els demandants i els contractes fets durant l'any i al llarg d'aquest veim com hi ha una clara manca d'ofertes de feina front a la important volum de persones demandants.

Mesos	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	set.	octubre	nov.	des.
Demandants	182	183	188	178	158	162	169	159	153	144	177	174
Contractes	47	46	26	53	53	46	49	47	62	42	45	45

Gràfic 5-6: Relació entre població demandant i contractes fets. Font: Elaboració pròpia amb dades del SOIB, 2005.

El gràfic següent ens mostra l'atur de la població en funció dels sectors econòmics en els quals han treballat anteriorment. Hi destaca per sobre de tota la resta dels sectors, el del serveis, seguit de la construcció. El 80% dels aturats provenen del sector serveis, el 13% de la construcció, el 4% no han tingut una ocupació anterior, i el 3% provenen de la indústria. Hem de destacar la importància de l'atur entre la població que no ha tingut una ocupació anterior, de la qual la gran majoria són joves.

Gràfic 5-7: Població en atur per sectors econòmics. Font: Elaboració pròpia amb dades del SOIB, 2005.

5.3. SECTORS ECONÒMICS

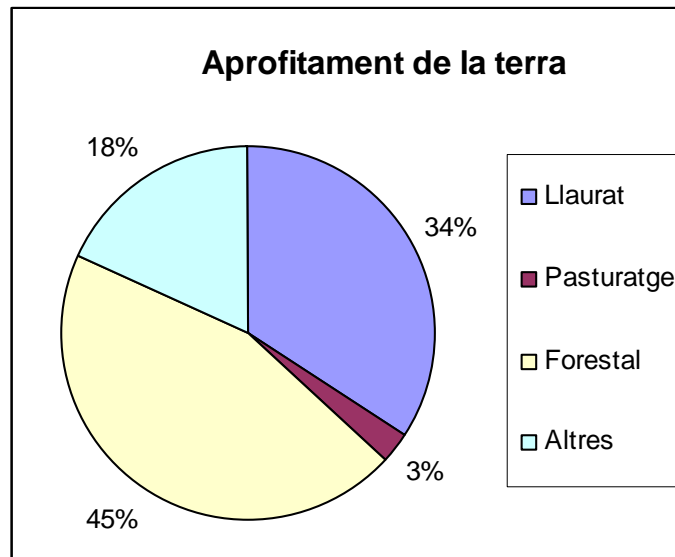
5.3.1. SECTOR PRIMARI

Agricultura

Tradicionalment Esporles fou un municipi agrícola, afavorit per la morfologia del municipi i el seu enclavament en una vall de terres fèrtils i ric en recursos hídrics. Al llarg dels segles si fins el s. XIX s'hi va desenvolupar el conreu de reguiu, i a les zones més altes el conreu de secà, l'olivar, l'explotació forestal i la ramaderia. L'economia basada en l'agricultura, quedà truncada al 1870, amb la irrupció de les primeres fàbriques a la vall.

Actualment, l'agricultura té un paper petit en el conjunt de l'economia del municipi, i només el 3'7% dels ocupats d'Esporles, són del sector (veure gràfic d'ocupats per sector d'activitat).

La superfície agrària utilitzada (SAU) d'Esporles és de 573 ha mentre que la superfície agrària total és de 1545 ha. D'aquesta manera la SAU representa poc més del 30% del total de la superfície agrària. A la següent taula, podem veure com es reparteix la superfície agrària total.

Tipus d'aprofitament	Hectàrees	%
Llaurat	528	34,2
Pasturatge	45	2,9
Forestal	688	44,5
Altres	285	18,4
Total	1546	100

Gràfic 5-8 Aprofitament de la terra. Font: Elaboració pròpia amb dades del cens agrari, 1999.

Hi destaca l'aprofitament forestal que representa el 44'5%, seguit del llaurat amb un 34.2%, aquestes terres llaurades representa el que es denomina la superfície agrària utilitzada, la qual queda distribuïda en règim de tinença de la següent forma:

Règim de tinença de la SAU	Ha	Ha
En propietat	527	527
En arrendament	9	9
En parceria	36	36
Altres règims de tinença	-	-
Total superfície	573	573

Taula 5-6: SAU segons règim de tinença. Font: elaboració pròpia amb dades del cens agrari, 1999.

La taula anterior ens demostra el clar predomini del règim de pertinença en propietat per sobre de la resta amb 527 ha d'un total de 573ha, seguit per la parceria amb 36ha. Destacar la poca representativitat del règim d'arrendament amb sols 9ha.

Els cultius de les terres llaurades es distribueixen de la següent manera.

Terres llaurades	Ha	%
Herbàcis	97	18,37
Fruiters	227	42,99
Oliverar	78	14,77
Vinya		0,00
Altres	126	23,86
Total	528	100

Taula 5-7: Cultius de la SAU. Font: Elaboració pròpia amb dades del Cens Agrari, 1999.

Predomina amb un 42.99% el cultius del fruiters, seguit dels herbacis amb un 18.37%, i l'oliverar amb el 14.77%. Dir que hi ha un percentatge important de cultius denominats altres, els quals aglutinats representen el 23.86%, per altre part dir que la vinya, tot i constar amb 0Ha, sí que és present al municipi, ja que en el cens agrari tots aquells cultius amb menys d'una hectàrea es comptabilitzen 0. Convé recordar que el cens agrari és del 1999 i possiblement no reflecteix exactament la situació actual.

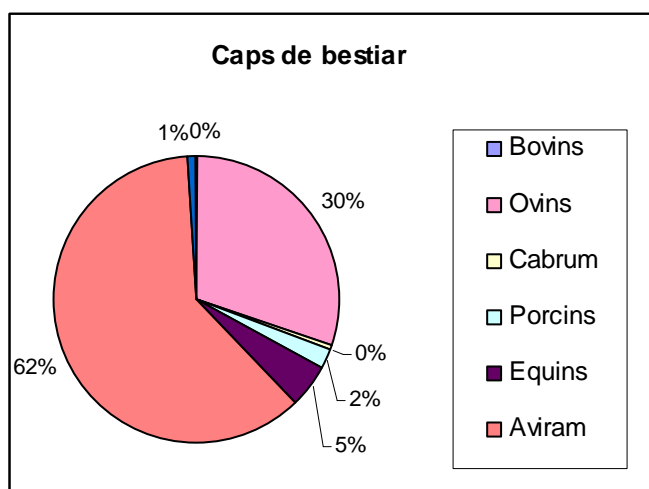
El municipi d'Esporles es va declarar-se lliure de transgènics. La declaració fou aprovada per el ple de l'Ajuntament dia 27 d'octubre del 2005. Es pretén amb aquesta declaració difondre el risc dels transgènics per a la biodiversitat i expressar el rebuig a l'ús d'aquests.

A Esporles existeixen quatre explotacions d'agricultura ecològica de les quals hi ha un celler i una tafona. Les dades proporcionades pel Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica ens indiquen que la superfície total d'aquestes quatre explotacions suma un total de 24,15 hectàries.

Ramaderia

En l'economia del municipi la ramaderia presenta un pes quasi inexistent ja que no apareix reflectit en les estadístiques d'ocupació ni atur.

Segons el cens agrari del 1999 hi ha un total de 3037 caps de bestiar on hi domina l'aviram, amb més de la meitat dels caps, concretament el 62%, a continuació el sector més nombrós és l'oví amb un 30%.

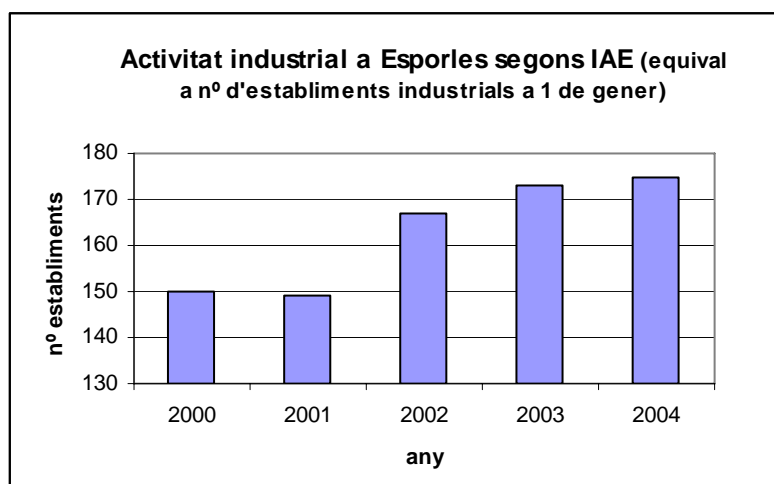
Caps de bestiar	nº	%
Bovins	6	0,20
Ovins	916	30,16

Cabrum	14	0,46
Porcins	68	2,24
Equins	140	4,61
Aviram	1866	61,44
Conilles mares	27	0,89
Total	3037	100,00

Gràfic 5-9: Tipologia i nombre de caps. Font: elaboració pròpia amb dades del cens agrari 1999.

5.3.2. Sector Secundari

Cap al 1870, van aparèixer les primeres indústries a la vall, el sector tèxtil i paperer foren els més destacats. Actualment quasi no queda res del seu passat industrial lligat a la indústria tèxtil. Només queda una indústria de vidre, una de fabricació de productes per a la construcció i una indústria paperera. Observem en el gràfic següent com tot i tenir un paper molt diferent al que tenia històricament, el nombre d'empreses amb activitat industrial en el municipi ha augmentat notablement en els darrers anys.

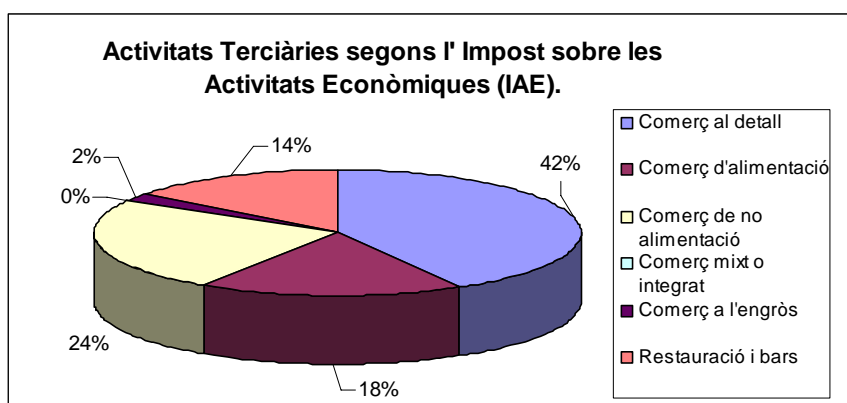
Gràfic 5-10: Activitat industrial a Esporles segons l'Impost sobre Activitats Econòmiques. Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IBAE, 2004.

Aquest augment es dona principalment com a resultat de l'increment de les empreses dedicades al sector de la construcció que agafa un paper destacable dintre de l'economia del municipi. La presència de la construcció es fa evident en observar que el 25.5% de les empreses del municipi es dediquen a la construcció (gràfic nº1), i el 34.5% dels ocupats treballen també en el mateix sector (figura nº6).

A l'apartat de territori hi trobareu una menció especial a aquesta activitat i les seves implicacions.

5.3.3. Sector terciari

A Esporles els serveis ocupen el 66.8% de les activitats econòmiques i hi treballa el 56,9% dels ocupats. Analitzant l'impost de les activitats econòmiques (IAE) podem veure com es distribueixen les activitats terciàries.

Activitat	nº Llicències
Comerç al detall	52
Comerç d'alimentació	22
Comerç de no alimentació	30
Comerç mixt o integrat	0
Comerç a l'engròs	3
Restauració i bars	18

Gràfic 5-11: Distribució de les activitats terciàries segons l'IAE. Font: Elaboració pròpia amb dades de l' IBAE – IAE, 2005.

Observant el gràfic i la taula anterior podem veure com el 42% dels establiments, el comerç al detall, seguit del comerç de no alimentació amb el 24%, el d'alimentació amb el 22%, restauració i bars amb el 18% i finalment el comerç a l'engròs amb el 18%.

La següent taula és una enumeració de la localització d'establiments comercials per carrers, d'aquesta manera es pot determinar les zones de més activitat comercial del municipi.

Veim com hi ha un total de 81 establiments repartits en 25 carrers, aquest es troben concentrats en els carrers de; Joan Riutort, Coliseu, Nou de St Pere, i al Passeig del Rei.

Carrer	Nº d'establiments
Canonge Juan Garau	1
Costa i Llobera	1
Joanot Colom	1
Creu	1
Tanca	1
Hort	1
Major	1
Pont	1
Verger	1
Plaça constitució	1
Plaça església	1
Jaume I	2
Joan Cabot	2
Mateu Font	2
Casa des Poble	2
Borja Moll	2
Plaça Espanya	2
Filadores	3
Rectoria	3
Quarter	4
Disseminat	6
Passeig del Rei	6
Sant Pere	7
Coliseo	8
Joan Riutort	21
Total	81

Taula 5-8: Localització d'establiments comercials a Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de la taxa de la recollida de residus.

Segons la informació proporcionada per l'IBAE sobre l'oferta de l'allotjament turístic disponible en el municipi es donen un total de 79 places repartides en 4 establiments, dues de les quals són agroturismes, un hotel de 4 estrelles i un hostal d' 1 estrella. Tot seguit trobem una taula resum de l'oferta de l'allotjament turístic i la seva evolució des del 2001 fins a 2005.

Oferta de l'allotjament turístic	2001	2002	2003	2004	2005
Número d'hotels	2	2	2	2	2
Places d'hotels	53	53	53	53	53
Número d'apartaments	0	0	0	0	0
Places d'apartaments	0	0	0	0	0
Número d'agroturismes	1	1	1	2	2
Places d'agroturismes	11	11	11	26	26
Número d'hotels rurals	0	0	0	0	0
Places d'hotels rurals	0	0	0	0	0
Número de turismes d'interior	0	0	0	0	0
Places de turismes d'interior	0	0	0	0	0

Taula 5-9: Oferta de l'allotjament turístic del municipi d'Esporles. Font: Conselleria de Turisme, 2005.

Segons l'informa anual estadístic de La Caixa, l'índex turístic d'Esporles ha passat de ser de 2 en el 1999 a ser de 9 a l'any 2004. Aquest fet demostra un augment en pocs anys de la presència del turisme en el municipi, que si més no, reflecteix la tendència insular a la lleugera diversificació de l'oferta turística, ja que sent un municipi sense costa, però si envoltat de la serra de Tramuntana proporciona una tipologia turística diferenciada de la tradicional sol i platja.

5.4. Punts Forts i Febles

Forts	Febles
<ul style="list-style-type: none"> • Índex de renda familiar disponible per habitant elevat i superior a la mitjana de la Comunitat Autònoma • Presència de quatre explotacions d'agricultura ecològica. • Activitat comercial que compta amb un total de 81 establiments el 2006. • Quota de mercat comparativament elevada. 	<ul style="list-style-type: none"> • Important desequilibri en la distribució de la renda. • Gran presència i dependència del sector de la construcció. • Paper residual del sector primari arrel de l'augment del poder adquisitiu i de l'envelliment de la població especialitzada en aquest sector. • Creixement desequilibrat del sector

<ul style="list-style-type: none"> • Índex turístic elevat • Important desenvolupament del sector serveis • Presència de motors dinamitzadors de l'economia: la Granja, Es Verger, Associació de comerciants, Fira Dolça, Rutes d'excursions i cicloturístiques, etc. 	<p>industrial, basat sobretot en la construcció</p> <ul style="list-style-type: none"> • La superfície agrària utilitzada representa sols un terç de la superfície agrària total. • Desequilibri entre l'oferta i la demanda d'ocupació. • Probable increment de la taxa d'atur, d'acord amb la dinàmica general de la Comunitat autònoma. • Predomini de l'atur femení per sobre de l'atur masculí. • Manca de mesures per compensar el desequilibri dels sectors: cooperativa agrícola, promoció d'oficis, etc.
--	--

6. SOCIETAT

6.1. SERVEIS I EQUIPAMENTS EDUCATIUS

L'àmbit socioeducatiu s'ha d'analitzar tenint en compte les diferents franges d'edat a les quals es dirigeix. Per una banda, els centres adreçats a cobrir les necessitats educatives dels més joves: les escoles (educació infantil), el col·legi públic (educació primària) i l'institut (educació secundària). Per altra, convé també valorar la presència d'esporslerins i esporslerines a la universitat i a la resta de l'oferta formativa existent.

6.1.1. Escoles

Al municipi d'Esporles hi ha actualment una escola municipal i una escola d'iniciativa privada.

Escola municipal

La població destinatària que cobreix és la compresa entre 0 i 3 anys (educació infantil, 1er cicle). El seu objectiu és atendre la primera infància cobrint les seves necessitats bàsiques, seguint unes rutines per potenciar l'autonomia de l'infant i el seu desenvolupament físic i psíquic.

L'Escola ofereix a més del servei educatiu de 9 a 16 hores, un servei de guarderia de 8 a 9 h i de 16 a 17 hores, servei de menjador i l'escola d'estiu durant el mes de juliol.

A part de les activitats educatives adaptades a l'edat, es desenvolupen una sèrie d'activitats complementàries de música, expressió plàstica, entre d'altres.

El personal és el següent:

- Dotze educadores (una d'elles és la coordinadora): 11 educadores tenen un contracte de 37'5 hores setmanals i 1 el té de 20 hores setmanals
- Una mestra de música: dona 5 hores setmanals
- Tres treballadores no docents: una d'elles té un contracte de 37'5 hores setmanals, una altra de 7'5 hores setmanals i l'altra de 10 hores.
- Una psicòloga: contracte de 2 hores setmanals

FRANJA D'EDAT	AULES	INFANTS	EDUCADORES
0-1 anys	1	10	2 educadores i 1 suport
1-2 anys	3	11	3 tutores i 1 suport
		11	
		10	
2-3 anys	3	15	3 tutores i 1 suport
		15	
		14	

Taula 6-1: Relació dels alumnes segons aula i les educadores. Font: Escoleta Municipal d'Esporles

Hi ha una empresa privada, que a través d'una subvenció, realitza assessorament a mestres i pares. Duen a terme una sèrie d'activitats a l'escoleta, com per exemple xerrades amb les educadores sobre temes que aquestes sol·liciten. També s'ha dut a terme un curs de massatge per a nadons pels pares, i ara està en procés fer un Espai de Trobada, que es tracta d'activitats de pares i fills, i també de suport als pares.

Escoleta Cuc Cuquet

La seva tasca va dirigida als infants de 4 mesos a 3 anys. Va obrir el setembre del 2006 per tant, fa poc temps que està en funcionament i encara falta una mica de rodatge i tenir un nombre significatiu de nins/es. De moment, té al·lots de manera eventual, durant una setmana, quinze dies, etc.

A més del servei educatiu de 7 del matí a 19 hores, també ofereix servei de menjador i escola d'estiu.

El personal que treballa a l'escoleta és actualment una auxiliar, però amb intenció d'augmentar, quan hi hagi més infants.

6.1.2. Ensenyança infantil i primària

Col·legi Públic Gabriel Comas i Ribas

La franja d'edat que cobreix el centre és de 3 a 12 anys, és a dir l'educació primària. El centre es va inaugurar al 1988 en aquest emplaçament; l'anterior escola data del 1960. S'ha realitzat una ampliació d'obres, i el curs 2006/07 ha començat amb dos mòduls nous, el d'infantil i el menjador.

El personal de l'escola el formen:

- 40 professors
- 16 monitors de menjador
- 6 persones de neteja

Pel què fa als alumnes, hi ha un total de 477 nins/es, que procedeixen del municipi, però també de Palma, Establiments, Puigpunyent i de Banyalbufar,. El centre des de fa uns 6 anys, té un creixement de 20 alumnes anuals aproximadament.

La seva distribució segons els cursos és la següent:

CICLE	CURS	NÚM. D'ALUMNES
Infantil	Primer (3 anys)	45
	Segon (4 anys)	60
	Tercer (5 anys)	58
Primària	Primer	60
	Segon	60
	Tercer	50
	Quart	48
	Cinquè	48
	Sisè	48
Total		477

Taula 6-2: Alumnes matriculats segons el curs, l'any escolar 2006/07. Font: C.P. Gabriel Comas i Ribas.

Dins els serveis que ofereix l'escola, a més dels ensenyaments reglats, es troba l'ensenyament de l'anglès a l'educació infantil a partir dels 4 anys, i compta amb un Projecte de Noves Tecnologies, atenció dels alumnes amb necessitats educatives especials, un projecte d'ambientalització del centre (2005), i un pla d'atenció a la diversitat i suport.

El centre compta també amb serveis complementaris, com ara el menjador escolar, aquest curs (06/07) utilitzat per 341 alumnes, l'escoleta matinerà, el transport escolar (S'Esgleieta, Banyalbufar i Estellencs), i el centre preferent EOEP (Equip d'orientació educativa i psicopedagògica) de la Conselleria d'Educació.

Els espais esportius que es troben a l'escola estan descrits a l'apartat d'àmbit esportiu.

6.1.3. Ensenyança Secundària Obligatòria

IES Josep Font i Trias d'Esporles

L'institut realitzà el primer curs acadèmic al 2005/2006; per tant, aquest any és el segon curs que funciona. És per aquest motiu que encara no cobreix totes les franges d'edat que pot abastar un institut.

Compta amb tres grups de 1r d'ESO, tres grups de 2n d'ESO i dos grups de 3r d'ESO. A mesura que avancin els cursos es cobrirà 4rt d'ESO i Batxillerat.

Treballen a l'institut un total de 23 professors titulats, repartits en els 12 departaments següents:

Ciències Naturals (3)	Llengua Catalana (2)
Ciències Socials (1)	Música (1)
Educació Física (3)	Matemàtiques (3)
Educació Plàstica i Visual (1)	Orientació (3)
Llengua Castellana (1)	Religió
Llengües Estrangeres (3)	Tecnologia (2)

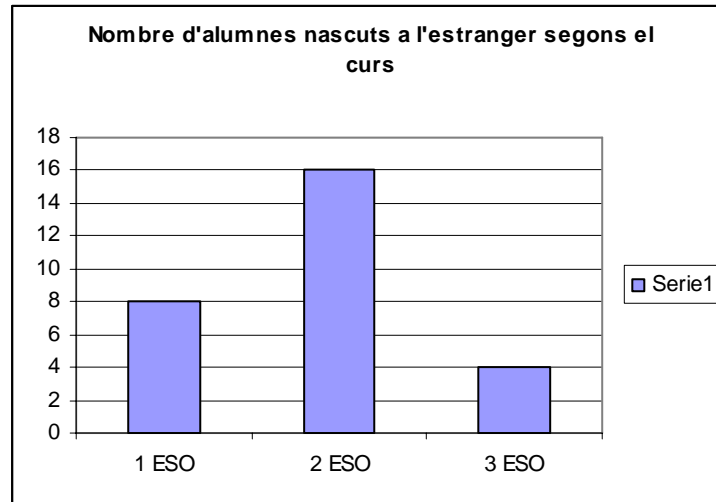
El personal no docent el formen 3 administratius i 2 treballadors de neteja.

Pel què fa als alumnes, la seva distribució en grups és bastant homogènia, la majoria tenen 22 alumnes, llevat de dues aules que en tenen 23.

CURS	GRUP	Nº D'ALUMNES
1 ESO	A	22
	B	22
	C	22
2 ESO	A	22
	B	22
	C	23
3 ESO	A	22
	B	23

Taula 6-3. Relació alumnes per grup. Font: IES Josep Font i Trias d'Esporles

Hi ha un total de 178 alumnes matriculats, dels quals 28 són nascuts a l'estranger. Aquests representen un 15'7% del total, i estan distribuïts per cursos de la següent manera:

Gràfic 6-1 Nombre d'alumnes nascuts a l'estranger segons el curs. Font: IES Josep Font i Trias d'Esporles.

Els espais esportius que es troben a l'escola estan descrits a l'apartat d'àmbit esportiu.

6.1.4. Educació universitària

Amb dades de l'Institut Balear d'Estadística, podem observar la presència d'esporlerins i esporlerines a la Universitat de les Illes Balears. Des del curs 97/98 al 05/06 es pot veure que el nombre de matriculats ha disminuït sensiblement, tenint la baixada més important el curs 02/03, a partir del qual es produeix una lleugera recuperació.

Sexe/curs	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Dona	75	75	66	67	62	60	65	66	70
Home	45	38	39	38	42	44	41	46	42
Total	120	113	105	105	104	104	106	112	112

Taula 6-4: gràfic dels alumnes matriculats a la UIB. Font: elaboració pròpia amb dades de l'IBAE.

Tenint en compte la població total del municipi d'Esporles²⁷, els estudiants de la UIB representen un 2'5%. Si s'observa el mateix percentatge a altres municipis veïns,

²⁷ Padró del 2005

es troba que els estudiants universitaris representen a Bunyola també el 2'5%, a Puigpunyent un 1'6% i a Valldemossa un 2'1%. A nivell d'illa, el percentatge d'universitaris sobre la població total és d'1'6%²⁸.

La proximitat d'Esporles a la Universitat de les Illes Balears, amb una distància que no arriba als 10 quilòmetres, pot ser un factor que afavoreixi la presència d'espollerins a la UIB. Bunyola, un altre municipi proper a la Universitat, compta amb el mateix percentatge que Esporles.

6.1.5. Altra oferta formativa

Cursos per a adults

Des de l'Ajuntament s'ofereixen els següents cursos de formació per a adults:

- Català nivell B
- Català nivell C

A part d'aquests també s'ofereixen cursos d'oci i temps lliure:

- Funki
- Cant Coral
- Ball de Bot
- Ball de Saló
- Pintura a l'oli
- Pilates
- Macramé

Acadèmia "Això te dic".

L'acadèmia se situa al Passeig del Rei. Entre els cursos que ofereixen trobem:

- Repàs de totes les assignatures que s'imparteixen tant a l'escola com a l'institut.
- Anglès per a adults

²⁸ Dades de l'Institut Balear d'Estadística

- Anglès per a infants
- Informàtica

També disposa d'una aula d'estudi, on hi ha un professor per resoldre dubtes. Té servei de fotocòpies i fax, i també lloguer de sales per fer activitats.

El personal docent de l'acadèmia el formen 7 professors fixes, i professors eventuais segons si se sol·liciten les seves assignatures.

Els usuaris varien segons els mesos. A l'estiu és quan hi ha més gent apuntada als cursos, sobretot per recuperar assignatures suspeses, i l'horari que té és de dematí. A l'hivern els usuaris disminueixen i l'horari és de tarda, de 17 a 21 hores.

6.2. SERVEIS I EQUIPAMENTS SANITARIS

6.2.1. La salut de la població

El municipi d'Esporles tenia una població total de 4.547 habitants segons el cens de 2005.

En parlar de l'àmbit de la salut, és important la separació de la població per franges d'edat, ja que les persones amb edats inferiors a 20 anys o superiors a 65 anys són les que més utilitzen el servei sanitari.

Observant la piràmide de població d'Esporles²⁹ es pot veure que la franja d'edat inferior a 20 anys suposa el 21'3% de la població, i la franja superior als 65 anys, representa el 14'8%. La franja intermèdia representa el 63'9% restant³⁰.

Al municipi trobem un centre de salut que dona cobertura a tota aquesta població, i també a la dels municipis més propers.

6.2.2. Recursos sanitaris

Centre de Salut "Tramuntana", situat al carrer Quarter, núm. 24. El seu àmbit d'intervenció és el sociosanitari, i la població destinatària és la de Valldemossa, Banyalbufar, Estellencs i Esporles.

²⁹ Dades de l'Institut Balear d'Estadística

³⁰ Veure l'apartat de demografia en aquest mateix document

Els professionals que treballen al centre són:

- 4 metges de família
- 1 pediatre
- 4 infermeres
- 1 comare
- 1 auxiliar administratiu

L'horari del centre és el següent:

Dilluns a dijous de 8 a 21 hores

Divendres de 8 a 19 hores

De 21 a 8 hores PAC Tramuntana

L'hospital de referència del sector ponent, al qual pertany el centre de salut Tramuntana del municipi d'Esporles, és l'Hospital Son Dureta, situat a Palma.

Amb dades de gener del 2007³¹, la població que acull aquest centre de salut és:

< 13 anys: 900

14-64 anys: 4462

>65 anys: 1106

Total: 6468

La cartera de serveis que ofereix el centre és la següent:

- Unitat d'Atenció administrativa: informació i atenció a l'usuari; citació a consultes mèdiques, d'infermeria, comare i especialistes; visat de receptes; targeta sanitària, etc.

- Consulta de Medicina de família
- Consulta de Pediatria i atenció al nin
- Consulta d'Infermeria (adults i pediatria)
- Programa d'atenció domiciliària
- Extracció de sang i recollida d'altres mostres per analítiques
- Consulta de Cirurgia Menor

31 Conselleria de Salut i Consum. Servei de Salut de les Illes Balears (ib-salut)

- MAPA
- Programes d'Atenció a les malalties cròniques, hipertensió, diabetis, hiperlipèmies, obesitat, malalties respiratòries, etc.
- Atenció a la dona: planificació familiar, diagnòstic i seguiment de l'embaràs, diagnòstic precoç del càncer de cèrvix i endometri, atenció al climateri, etc.
- Activitats preventives i promoció de la salut: vacunacions als nins (centre i escoles), vacunació antigripal, antitetànica i per l'hepatitis B
- Educació grupal: grup d'intervenció avançada de deshabitució tabàquica, etc.

Clínica Dental: es troba situada al C/Sa Rectoria. Es tracta d'un centre PADI, és a dir que desenvolupa el Programa d'Atenció Dental Infantil de la Conselleria de Salut i Consum, Servei de Salut de les Illes Balears (IB-Salut).

L'horari d'atenció és els dimarts i dijous de 16 a 20 hores.

6.2.3. Establiments de salut

Farmàcia: situada al C/Joan Riutort

Herboristeria: situada al C/Coliseu

Veterinària: situada a la plaça des Brollador

6.3. SERVEIS SOCIALS

Es tracta d'un servei municipal dirigit a total la població d'Esporles, format per un equip de professionals que informen, orienten i ajuden a millorar el benestar social dels ciutadans i ciutadanes sota el principi d'igualtat, i a augmentar la seva qualitat de vida.

Els professionals que s'hi dediquen són:

- 1 treballadora social
- 2 treballadores familiars
- 1 educador de carrer

Les àrees d'intervenció dels Serveis Socials són:

Joventut: Educador de carrer

- Campanyes de prevenció
- Inserció socio-laboral
- Casal de Joves
- Dinamització
- Subvencions

Dona: Informació i Orientació (laboral, drets, etc.)

- Igualtat d'oportunitats
- Conciliació de la vida familiar i laboral
- Violència de gènere

Família: Escola d'estiu

- Suport socio-educatiu
- Beques
- Suport psicològic
- Ajuts a famílies nombroses

Gent major: Centre de Dia

- Menjador Social
- Ajuda a Domicili
- Teleassistència
- Accés a residències
- Turisme social

Altres: Ajudes econòmiques i accés a prestacions

- Voluntariat social
- Atenció a immigrants
- Promoció a discapacitats
- Accés a vivenda, etc.

Els serveis que es presten són:

-Servei d'Informació i Orientació (SIO)

Atén a aquells ciutadans, famílies o grups que plantegin demandes socials en general, valorant i orientant a cada persona al recurs més adequat a la seva necessitat.

-Servei d'Ajuda a domicili (SAD) i Suports a la Unitat de Convivència

Desenvolupa actuacions de caràcter domèstic, social i personal, dirigides a persones o famílies que presenten dificultats per a realitzar tasques quotidianes, amb la finalitat de facilitar la seva autonomia i la permanència al seu entorn. Com ara, suport de Treballadores familiars, Teleassistència, Menjar a domicili i altres Ajudes Tècniques.

-Servei de Prevenció i inserció Social

Presta suport personal i familiar, treballant conjuntament amb famílies que plantegen un problema social per cercar la millor forma de resoldre-ho, realitzant un treball de suport i mobilitzant recursos i prestacions. Desenvolupa activitats, individuals o col•lectives, dirigides a la detecció i prevenció de situacions de risc social o exclusió i la participació i integració de persones i grups en la vida social.

-Centre de Dia

És un servei especialitzat dirigit a persones majors amb autonomia reduïda, que ofereix un entorn adequat i adaptat per a l'atenció a les necessitats personals bàsiques (cura de la higiene, alimentació i salut), terapèutiques (atenció geriàtrica i rehabilitació) i socioculturals (atenció social, activitats de lleure).

El servei d'estades diürnes promou l'autonomia i el manteniment de les habilitats de les persones majors, així com la permanència d'aquestes al seu entorn habitual de convivència i proporciona suport a les famílies.

Disposa d'un servei de transport adaptat per facilitar l'accés al centre.

-Menjador social

És un recurs adreçat a persones majors, un espai obert i de reunió que satisfà les necessitats d'alimentació i de companyia i relació amb l'entorn més proper. Els menús que se serveixen compten amb totes les garanties de sanitat, higiene, conservació, varietat i equilibri dietètic.

A més d'aquests serveis, també trobem a l'àrea de joventut la figura de l'Educador de Medi Obert, que desenvolupa intervencions socioeducatives amb els/les menors i joves del municipi. Les seves principals funcions són:

- Detecció de dificultats socials i les seves causes

- Intervenció social a nivell individual, grupal (projectes puntuals) i comunitari (Projecte d'Intervenció Socioeducativa- PISE)
- Relació amb les institucions
- Relació i diàleg amb els destinataris
- Reeducació i intervenció per a la millora de les relacions interpersonals
- Organització de la vida quotidiana a l'àmbit individual i grupal
- Animació grupal i comunitària
- Formació, informació i orientació
- Derivació a altres entitats o recursos, en cas que s'hagin detectat les necessitats.

Un grup interdisciplinari de tècnics, ha redactat el Pla Municipal de drogues d'Esporles, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 22 de febrer del 2007. El grup està format per tècnics municipals que treballen en àrees relacionades amb l'àmbit juvenil (serveis socials, esports, educació, joventut i infància, etc.)

6.3.1. Pla Municipal de drogues d'Esporles

L'objectiu principal del Pla Municipal de drogues és eliminar o reduir l'aparició de problemes relacionats amb l'ús de drogues. Segons les característiques dels destinataris, aquesta meta es concreta en diferents objectius generals:

- Augmentar la sensibilitat de la població, en general, i dels col·lectius de risc, en particular, quant a la percepció real de la perillositat de l'ús de drogues.
- Retardar l'edat d'inici, treballant especialment les drogues legals: alcohol, tabac, psicofàrmacs.
- Evitar l'ús de drogues en la població adolescent i juvenil i reduir l'ús regular de drogues en el conjunt de la població
- Detectar el més precoç possible i derivar cap al tractament a les persones drogodependents, així com reduir les complicacions i les conseqüències evitables del consum.
- Possibilitar la incorporació social de les persones drogodependents i les seves famílies
- Aportar tots els elements informatius i formatius que calguin, en tots els àmbits sectorials i adreçats als col·lectius diana a cadascun d'ells.

S'intervindrà per tractar la prevenció a l'àmbit escolar, l'àmbit familiar, l'àmbit comunitari i l'àmbit dels mitjans de comunicació.

6.4. JOVENTUT I INFÀNCIA

Casal Municipal de Joves

El Casal Municipal de Joves integra els següents serveis:

Punt d'Informació Laboral: la finalitat d'aquest servei és la d'informar de cursos de formació ocupacional per a persones en situació d'atur i actius, i ofertes de treball actualitzades al SOIB, tant del municipi, com de la mancomunitat de Tramuntana. Dóna un servei d'orientació laboral, a més del segellat de la targeta de demanda laboral. La població destinatària és aquella amb edat laboral.

Centre d'Informació Jove: serveis de consulta d'informació sobre qualsevol tema relacionat amb els joves, salut, formació, habitatge, cursos, beques, intercanvis, etc. També dóna suport a iniciatives de caire juvenil i assessorament a les diferents associacions del poble, a més, a les associacions i grups informals s'ofereix un servei de cessió d'espai, on poder realitzar les reunions, activitats, etc.

Servei de dinamització Jove: servei que garanteix l'oferta d'oci dels joves d'Esporles, de 12 a 30 anys. Duu a terme activitats que els mateixos joves proposen a les assemblees mensuals que es realitzen al Casal de Joves, per poder d'aquesta manera, donar una sortida a les demandes dels joves i cobrir el seu temps de lleure amb activitats educatives i lúdiques a la vegada. Cada mes surt un tríptic amb les activitats que es realitzen al Casal i, a més, també hi ha un blog on s'hi penja tota aquesta informació: cijesporles.blogspot.com.

Hotel d'entitats: les associacions tenen un espai per poder realitzar les seves reunions, a més de tenir una seu en la que rebre el correu electrònic i ordinari, a més de disposar d'un espai propi per tenir emmagatzemat el seu material i altres estris. Actualment hi ha dues associacions que gaudeixen d'aquest servei, "Esporles al món" i "Oriat".

Infraestructures

El local disposa de tres sales que estan a disposició dels joves i de les diferents associacions que ho demanin. Disposar d'una sala de jocs, una per a tallers i activitats i una tercera dedicada a un ciberespai jove. A més de comptar amb un despatx per a la dinamitzadora i l'educador de carrer.

6.5. ÀMBIT ESPORTIU

A Esporles no hi ha una Escola Municipal d'Esports. A partir dels clubs privats i dels monitors que ofereixen les seves activitats, es forma el calendari esportiu.

6.5.1. Coordinador esportiu

L'àmbit d'intervenció del coordinador esportiu és: infància, joventut, adults. Aquesta figura coordina totes les institucions esportives d'Esporles, així com els clubs, activitats puntuals, control d'instal·lacions esportives i control del material.

Les funcions que desenvolupa són les següents:

- Gestió de l'ús dels equipaments esportius municipals
- Assessorament tècnic a entitats esportives locals: gestió d'activitats, inscripcions, recerca de monitors esportius, repartiment d'horari de pistes, representació AMPA i clubs esportius,...
- Supervisió de les subvencions del Patronat d'Esports
- Planificació, organització i coordinació de les activitats esportives del municipi.
- Coordinació amb altres serveis

6.5.2. Infraestructura esportiva

Espai de Son Quint: en aquest indret hi trobem un camp de futbol, una pista de tennis, i actualment s'està arreglant un camp de tir amb arc. El camp de futbol, pot ser un camp per futbol 11 o dos camps de futbol 7.

Poliesportiu de CP Comas i Ribas: pavelló cobert: 1 pista de bàsquet i una de volei. Pistes descobertes: un camp per futbol i handball, una pista de bàsquet i una de mini bàsquet.

Poliesportiu de IES Font i Trias d'Esporles: a cobert trobem una pista de futbol, que també s'utilitza per fer bàsquet i voley. També hi ha a descobert un camp de futbol i una pista de bàsquet.

Piscina descoberta: només en funcionament a l'estiu.

6.5.3. Activitats que es realitzen

-Activitats esportives de les Festes de Sant Pere

-Activitats Extraescolars:

Psicomotricitat

Gimnàstica Rítmica

Taekwondo

Tennis

Futbol: nou equips (la temporada 2006/07)

Bàsquet: quinze equips (la temporada 2006/07)

Vòlei: 3 equips (la temporada 2006/07)

-Activitats per adults:

Aeròbic

Tai-txi

Gimnàstica de manteniment

Gimnàstica per a l'esquena

El curs 2005/06 participaren d'aquestes activitats uns 552 usuaris, i l'equip de monitors el formaven 57 persones.

6.6. CULTURA

6.6.1. Casa des poble

La Casa des poble ha estat un edifici molt important dins la societat esporlerina.

Al 1923 els membres de la Federació Obrera Esporlerina iniciaren les obres de construcció d'una Casa des Poble, a un solar cedit per Alexandre Jaume Rosselló, que es va inaugurar al 1930. A més del teatre, disposava de diferents sales per reunions, una secretaria i una biblioteca. La façana del teatre està catalogada com element protegit pel Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament d'Esporles.

La seva construcció, senzilla i sense gaires pretensions, és totalment funcional i s'adequa perfectament a la funció i ús que se li va donar originàriament: un edifici per al poble, on les classes treballadores tinguessin un espai de diversió, cultura, educació, reunió, etc.

El teatre es troba actualment en males condicions i gairebé no s'hi organitzen actes. Gràcies al reclam del poble, que vol tornar a gaudir d'aquest espai, l'edifici es troba ara mateix pendent d'una reforma per poder tornar a obrir les seves portes com a centre cultural.

6.6.2. Biblioteca

La biblioteca està ubicada al carrer Quarter, 39. Forma part de la Xarxa de Biblioteques del Consell de Mallorca, que té l'origen a començaments de 1985, quan el Govern de les Illes Balears transferí les competències bibliotecàries als Consells Insulars.

La biblioteca pretén ser una porta d'accés a la informació i al coneixement, abraçant aspectes informatius, educatius i socioculturals.

L'horari que té és el següent:

De dilluns a divendres 16 a 20 hores

A l'estiu i vacances escolars:

De dilluns a divendres de 10 a 14 hores i dilluns de 17 a 20 hores.

El mes d'agost roman tancada.

Els serveis que ofereix la biblioteca són els d'informació, consulta i lectura, de préstec i de préstec a domicili.

Des de la biblioteca també es realitzen diverses activitats, entre les que destaquem:

- Visites escolars programades
- L'hora del conte i taller didàctic
- Premis als millors usuaris de l'any
- Taller de contes
- Bibliomercat
- Xerrades, conferències, presentació de llibres,...
- Tertúlies literàries: "Tast de llibres"
- Bibliopiscina

- Setmana de llibre. Activitats especials dia del llibre
- Setmana de Nadal i aniversari de la biblioteca
- Punts de lectura al Centre de Salut i Donació de Sang
- Concursos literaris i de dibuix
- Etc.

Aquest servei és atès per una bibliotecària, que a més de la tasca que realitza a la biblioteca, també és l'arxivera municipal, responsable de normalització lingüística, coordinadora de la revista municipal Sportulis i altres activitats culturals.

L'any 2006 es van fer un total de 6278 consultes a la secció infantil i juvenil, i el mes d'abril va ser el mes, amb un major nombre de consultes. La secció més visitada és la d'infantil amb 4946 consultes en un any.

	Infantil	Juvenil	Coneixements	Còmic	Total
Gener	272	15	62	17	366
Febrer	501	17	78	10	606
Març	496	25	76	15	612
Abril	625	44	87	16	772
Maig	410	8	68	11	497
Juny	456	16	98	15	585
Juliol	437	11	108	12	568
Agost	0	0	0	0	0
Setembre	476	7	74	12	569
Octubre	533	13	115	4	665
Novembre	479	12	151	22	664
Desembre	261	13	91	9	374
Total	4946	181	1008	143	6278

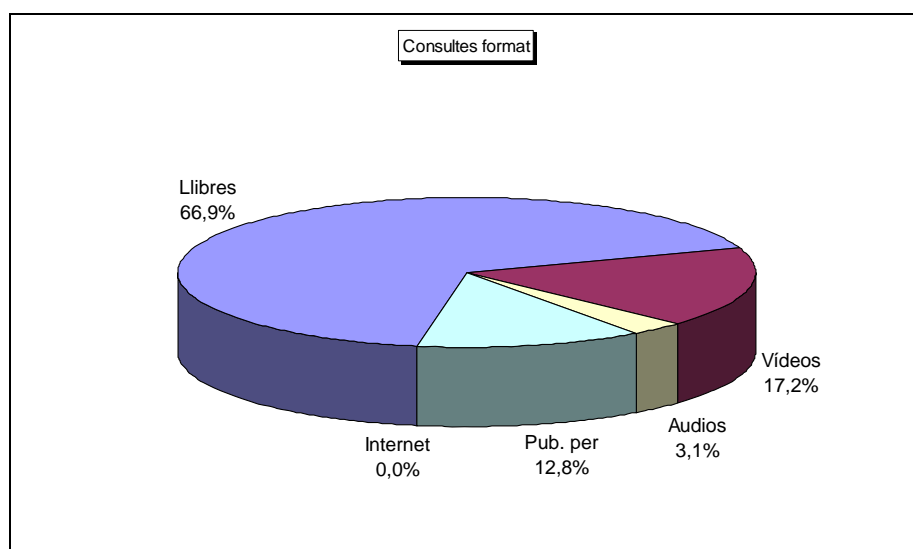
Taula 6-5. Consultes mensuals de la secció infantil i juvenil (2006). Font: Biblioteca Municipal d'Esporles

Les consultes realitzades a la secció d'adults, al 2006 varen ser 4135, i igual que a la secció infantil i juvenil, va ser el mes d'abril el què va registrar el major nombre de consultes.

Matèria/ mesos	Generalitats (diccionaris, enciclopèdies, consultes internet...)	Filosofia, psicologia, pedagogia...	Religió. Teologia	Ciències Socials	Matemàtiques ciències naturals	Ciències aplicades	Belles arts, esport	Lingüística, filologia, literatura	Geografia, història, biografia	Total
Gener	99	7	2	4		17	134	65	7	335
Febrer	70	6	5	8	3	11	103	72	51	329
Març	103	8		6	3	10	120	79	15	344
Abril	45	16	6	23	14	16	185	167	45	517
Maig	98	2		3	8	34	89	78	21	333
Juny	152	4	4	3	6	19	125	22	88	423
Juliol	140	2	1	3	5	22	101	21	85	380
Agost										0
Setembre	115	3		4	6	28	94	90	16	356
Octubre	183	5		4	14	32	87	96	9	430
Novembre	124	2		2		25	147	114	9	423
Desembre	140					3	76	39	7	265
Total	1269	55	18	60	59	217	1261	843	353	4135

Taula 6-6: Consultes mensuals de la secció d'adults (2006) Font: Biblioteca Municipal d'Esporles

Pel que fa al format de les consultes, el 66'9% són de llibres, mentre que els vídeos estan en segon lloc, amb un 17'2%. Les consultes de publicacions periòdiques també representen un percentatge significatiu, un 12'8%. Les consultes d'àudios, només representen un 3'1%.

Gràfic 6-2: Consultes segons el format (2006). Font: Biblioteca Municipal d'Esporles

A la taula següent, s'observen els lectors que van visitar la biblioteca municipal l'any 2006. La secció d'infantil és la més visitada, seguida per la d'adults. La secció juvenil és la menys visitada amb diferència.

	Infantil	Juvenil	Adult	Total
Gener	278	98	179	555
Febrer	436	134	278	848
Març	413	123	302	838
Abril	658	167	474	1299
Maig	254	84	167	505
Juny	492	72	379	943
Juliol	368	76	294	738
Agost	0	0	0	0
Setembre	463	79	354	896
Octubre	598	177	456	1231
Novembre	592	82	479	1153
Desembre	178	60	232	470
Total	4730	1152	3594	9476

Taula 6-7Taula 7. Lectors mensuals (2006). Font: Biblioteca Municipal d'Esporles

6.6.3. Escola Municipal de Música i Dansa

L'Escola Municipal de Música i Dansa d'Esporles va començar a funcionar al 1988, i va ser al 1990 quan es va consolidar. L'Escola està reconeguda per la Conselleria d'Educació i Cultura.

Formen part de la plantilla de l'Escola Municipal de Música i Dansa aquest any 17 professors.

Cursos que s'ofereixen:

- Coral infantil i juvenil (a partir de 4 anys)
- Música 4 anys
- Música 5 anys
- Música 6 anys
- Dansa
- Tècnica vocal (individual)

- Tècnica vocal (col•lectiva)
- Música Tradicional (individual)
- Música Tradicional (col•lectiva)
- Llenguatge Musical
- Llenguatge Musical adults
- Ensenyament LOGSE 1er i 2on
- Ensenyament LOGSE 3er i 4rt
- Guitarra espanyola
- Guitarra elèctrica
- Baix elèctric
- Bateria
- Percussió
- Piano
- Clarinet
- Saxòfon
- Trompeta
- Trompa
- Trombó
- Bombardí
- Flauta travessera
- Contrabaix
- Dansa Moderna (a partir de 14 anys)

Actualment hi ha uns 250 alumnes que participen d'aquestes classes, dels quals 30 estan fent el grau elemental, que equival als primers anys de Conservatori.

Les infraestructures de l'Escola de Música i Dansa són actualment al Col•legi Públic. Tenen quatre aules i un despatx, tot i que moltes vegades s'han d'utilitzar altres aules de l'escola, perquè no basten. Són necessàries unes infraestructures exclusives per desenvolupar la tasca de l'Escola Municipal de Música i Dansa.

Els horaris de les classes, normalment són els horabaixes, tot i que, des que tenen un espai concret al centre també poden fer algunes classes als matins, i els migdies, després de dinar, s'ofereixen cursos per nins/es de 4 i 5 anys.

De l'Escola Municipal de Música i Dansa han sorgit algunes agrupacions, com són:

- La Banda infantil

- La Big Band

Està previst muntar una batucada (instruments de percussió), i també hi ha el grup de xeremiers que de tan en tan surten a tocar.

6.6.4. Parròquia

Entre les activitats que realitza la parròquia trobem:

- Curset prematrimonial (3 reunions)
- Trimestralment:
Catequesi infantil (1 cop a la setmana)
Reunions GOA (Grup d'Amistat i Oració un cop al mes)
- Recollida de roba a càrrec del grup d'acció social (1 cop al mes)

6.6.5. Activitats culturals destacades:

Sant Pere: el dia 29 de juny és Sant Pere, patró d'Esporles. Dels diversos actes culturals cal destacar l'engalanada de carrers, que és realitzada pels mateixos veïns i suposa la competència entre distints carrers per veure qui ho farà millor. També és important la realització d'una exposició a càrrec dels distints artistes i artesans. Finalment, cal esmentar el sopar que aplega en una mateixa taula els veïns de cada carrer.

Mare de Déu d'Agost: els habitants del barri de la Vilanova celebren les festes per la Mare de Déu d'Agost, titular de la capella situada en aquesta barriada.

L'any 1973, després de molts d'anys d'haver-se perdut la tradició de les festes de la Vilanova, un grup de joves començà a organitzar-les un altre pic, i actualment es continuen celebrant cada estiu. El sopar al carrer és un costum que s'inicià justament en aquest barri d'Esporles, durant les seves festes.

Festa de l'Ermita: el darrer diumenge d'agost és la Festa de l'ermita, que té lloc a l'ermita de Maristel•la. Després de la celebració de l'Eucaristia es duen a terme diversos actes, com ballades populars, concurs de paelles, etc.

A més de les festes del poble, hi ha altres esdeveniments lúdics, socials i religiosos, com són la celebració de Nadal, amb les Matines, on es canta la Sibil•la i el sermó de la Calenda; la cavalcada de Reis; les Beneïdes i els foguerons de Sant Antoni; la benedicció dels dolços per sant Blai, la Rua per Carnestoltes i les processons de Setmana Santa.

Fira Dolça: des de fa dos anys, el poble viu a principis del mes d'octubre, un diumenge de Fira Dolça. Aquesta fira ha aconseguit, només en dos anys, acollir la visita de més de 15.000 persones per any, que omplen els carrers d'Esporles. El 2006 participaren més de 120 artesans, 40 estands de productes dolços i 40 estands de gent d'Esporles amb artesanía i dolç casolà. També participaren entitats solidàries. Durant el dia es realitzen diverses activitats, com ara un concurs de rebosteria, actuacions musicals, un trenet que recorre la fira,...

Mercat artesanal: aquest mercat es duu a terme cada primer dissabte de mes.

6.7. MITJANS DE COMUNICACIÓ AL MUNICIPI

Sportulis

Revista municipal que es publica trimestralment. Tracta temes relacionats amb el municipi d'Esporles dividits en diverses seccions:

Radio Esporles

La radio del municipi té el dial 97.5 i la seva emissió és de les 24 hores, alternant programes i música.

Els programes que s'emeten actualment són:

-“Els matins d'en Juli”: s'emet el dilluns, dimecres i divendres de 9 a 11 hores. Espai dedicat a entrevistes, actualitat,...

-“Somnifonia”: programa que s'emet els divendres de 21 a 00 hores, i tracta diferents temes de societat, astrologia, consultori,...

-“Cafè de tarda”: s'emet el dimecres de 17 a 19 hores, i es dedica a la contestació de preguntes que fa el poble.

Radio Esporles té un conveni amb Som i Serem Radio (radio que només s'escolta a través de la xarxa d'internet), per compartir programes.

Part Forana

Es tracta d'una publicació quinzenal, amb informació dels diferents municipis de Mallorca. Es reparteixen al municipi d'Esporles 850 exemplars, que es depositen a sis punts del poble.

6.8. TEIXIT ASSOCIATIU I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

El Ple de l'Ajuntament va aprovar en data de 26 de gener de 1988 els Estatuts del Patronat Municipal de Cultura, Esports i Temps lliure (BOIB núm. 33, de 17 de març de 1988). Aquests Estatuts varen ser modificats al 1999 (BOIB núm.156 de 16 de desembre de 1999).

6.8.1. ASSOCIACIONS DEL PATRONAT DE CULTURA, ESPORTS I TEMPS LLIURE

Associacions esportives:

Esporles Vòlei Club

Esporles Basquet club

Club Futbol Esporles

Club Arc Tramuntana

Associacions juvenils:

Casal de Joves de Tramuntana: el Casal, que reuneix joves del municipi, organitza diferents activitats puntuals durant tot l'any, algunes d'elles amb la finalitat de subvencionar una gran activitat que realitzen a l'estiu.

Centre d'Esplai Sa Cadernera: té com a finalitat cobrir el temps lliure dels infants, a partir de l'educació no formal. Cada dissabte s'ofereixen activitats, i a l'estiu es realitza un campament amb una quarantena de nins/es.

Ass. Joves Esporles: associació que munta activitats, majoritàriament, per joves majors de 18 anys. Des de fa uns anys, participen a les festes de Sant Pere, encarregant-se de les torrades.

Associacions culturals:

Banda Lira Esporlerina: està formada per 35 músics. Fan actuacions per Nadal, per Reis, Pasqua, Carnaval i Santa Cecília.

Cor d'Esporles: fa vint anys que es va constituir, i actualment el formen 45 persones de diferents edats. Fan actuacions per Nadal i Sant Pere a Esporles, però també han anat a Barcelona, Menorca o Sardenya, amb agermanaments amb altres Cors.

Colla de Dimonis BocsiFocs: actualment consta de 31 membres entre portadors, dimonis, músics (gralles i percussió) i la bèstia, un boc a punt d'investir (el boc és l'emblema de les festes de la Vilanova). Des de la seva formació, la colla ha realitzat dotze correfocs, entre les festes de Sant Pere i les de la Vilanova d'Esporles, Sant Sebastià a Palma i Sant Antoni.

Rondalla Maristella: escola de ball de bot. Passen per l'escola un centenar de persones els divendres de 18 a 21 hores al Centre de Dia. Participen a les ballades populars que es fan a Esporles i municipis veïns, a més de muntar una Trobada de Ball de Bot per les festes de Sant Pere.

Grup Teatre Malspapers:

Associacions de Veïns:

AAVV Vilanova

AAVV Ses Rotgetes

AAVV S'Esgleieta

Associacions de Pares i Mares:

AMPA CP Gabriel Comas

AMPA Escoleta

Altres:

Ass. Amics dels Animals Esporles: associació sense ànim de lucre que pretenen contribuir a millorar la convivència entre els humans i els animals.

ONG Esporles al Món: té com a objectiu la sensibilització i el desenvolupament de projectes de cooperació al desenvolupament. Realitza projectes a Nicaragua, i aquest any organitza un grup de voluntaris internacionals per anar-hi.

Grup excursionista d'Esporles: associació que munta dues excursions al mes, normalment els diumenges, i també altres activitats com poden ser acampades o trobades amb altres grups excursionistes.

Associació de la Tercera Edat: l'associació està formada per uns 300 membres, i ofereixen activitats d'oci durant tota la setmana per a la gent major. Fan gimnàstica, danses del món, ball de saló, bingo, pintura, etc. Cada mes munten una excursió per

algun indret de l'illa, fan torrades i els diumenges que hi ha partit del Mallorca, els socis de Son Moix, el van a veure.

Voluntaris d'Esporles: actualment són cinc voluntaris, que ajudats en ocasions per les monges, visiten a la gent major que ho sol·licita, per fer-los companyia i ajudar-los en el seu dia a dia. Fan algunes activitats puntuals com, per exemple, el dia de Els Reis portar regals als majors.

Altres associacions:

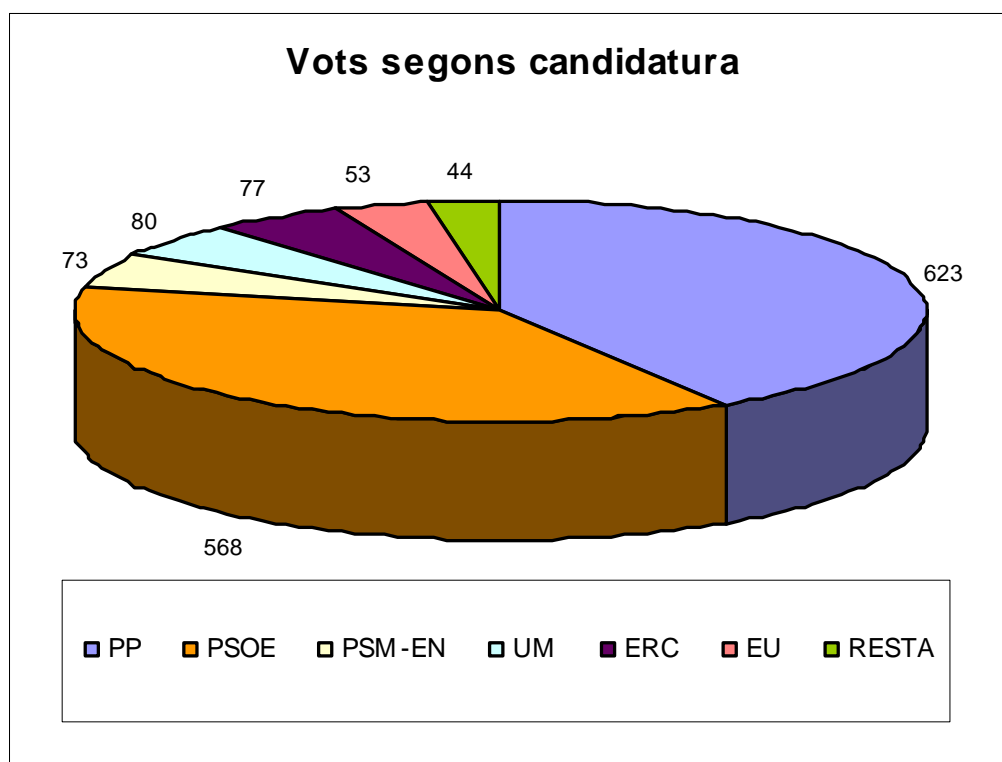
Protecció Civil
 Grup teatre Això no té nom
 Ordre d'Oriat
 AAVV Jardín de Flores
 Associació de propietaris del Verger
 AMPA Institut
 Confraria St. Pere
 Associació de Comerciants
 Sa Ferradura
 Propietaris de Sobremunt
 Associació Amics d'Esporles
 Associació de Caçadors d'Esporles

6.8.2. PARTICIPACIÓ CIUTADANA A LES DARRERES ELECCIONS I REFERÈNDUMS::

Eleccions al Parlament Europeu. 2004.

Cens	Abstenció	Vots emesos	Vots nuls	Vots vàlids	Vots en blanc	Vots a cand.
3274	1747	1527	1	1526	8	1518

Taula 6-8 Taula 8. Recompte de vots eleccions al Parlament Europeu 2004 al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

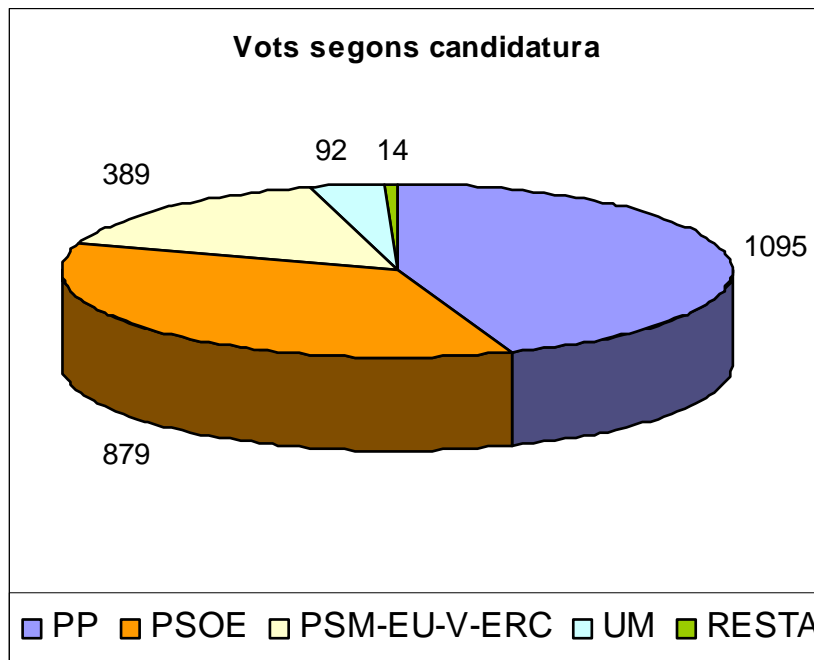
Gràfic 6-3: Vots segons les candidatures al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística.

El percentatge d'abstenció al municipi d'Esporles va ser del 53'4%.

Eleccions Generals 2004. Congrés dels Diputats

Cens INE	Abstenció	Vots emesos	Vots nuls	Vots vàlids	Vots en blanc	Vots a cand.
3230	683	2547	20	2527	58	2469

Taula 6-9: Recompte de vots de les eleccions Generals al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística.

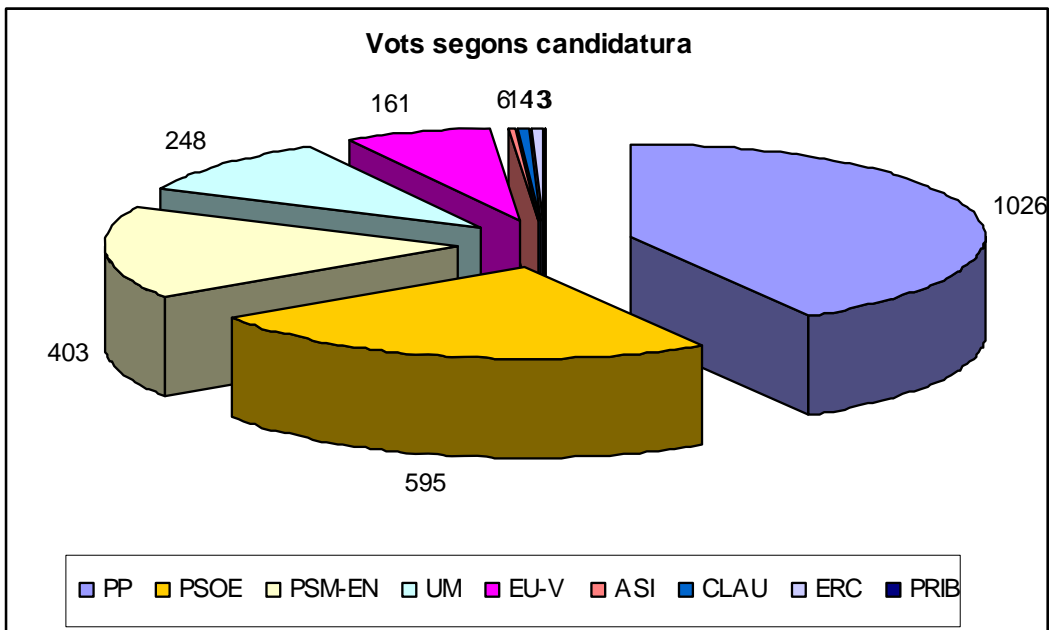
Gràfic 6-4: Vots segons les candidatures al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

L'abstenció a les eleccions Generals va ser d'un 21'1%.

Eleccions Autonòmiques 2003.

Cens INE	Abstenció	Vots emesos	Vots nuls	Vots vàlids	Vots en blanc	Vots a cand.
3198	659	2539	9	2530	59	2471

Taula 6-10: Recompte de vots a les eleccions Autonòmiques al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

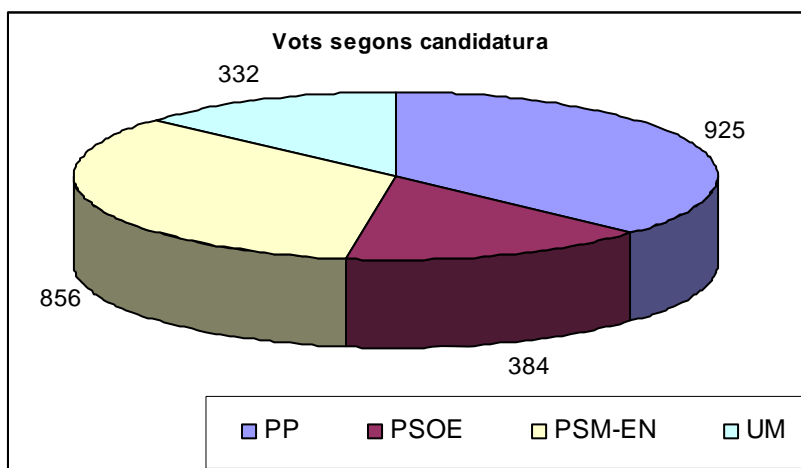
Gràfic 6-5: Vots segons la candidatura al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

L'abstenció a les eleccions Autonòmiques a Esporles va ser d'un 20'6%.

Eleccions Locals 2003.

Cens INE	Abstenció	Vots emesos	Vots nuls	Vots vàlids	Vots en blanc	Vots a cand.
3293	708	2585	18	2567	70	2497

Taula 6-11: Recompte de vots a les eleccions Locals 2003 d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística.

Gràfic 6-6. Vots segons la candidatura al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística.

L'abstenció a les eleccions Locals del 2003 representà un 21'5%.

Referèndum sobre el Tractat pel qual s'estableix una Constitució per a Europa. 2005.

Cens electoral	Abstenció	Participació	Vots nuls	Vots vàlids	Vots en blanc	SÍ	NO
3243	1936	1307	15	1292	67	933	292

Taula 6-12: Recompte de vots al Referèndum sobre el Tractat. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

L'abstenció va representar un 59'7% al municipi d'Esporles, i a nivell autonòmic va ser un 66'7%.

Fent una comparació de les diferents eleccions i la participació en elles, es pot observar com a les eleccions Generals del 2004, les Autonòmiques i les Locals del 2003 el percentatge d'abstenció no varia gaire, es troba entorn un 20-21%. En canvi, a les eleccions al Parlament Europeu del 2004 i el Referèndum sobre el Tractat al 2005, el percentatge d'abstenció és superior al 50%.

6.9. SEGURETAT CIUTADANA

La plantilla de la Policia Local d'Esporles està formada per:

Policia Local	2
Auxiliar Policia Local	1
Policia Local (interí)	3
Policia Local Turístic (interí)	1

Taula 6-13: Plantilla de la Policia Local. Font: BOIB 177 (12-12-2006)

Les intervencions que han realitzat l'any 2006 estan dividides en quatre àmbits que són els següents:

Àrea de trànsit:

Nº d'accidents de trànsit: Intervencions realitzades 38
 Amb ferits 8
 Oficis judicials per accidents de trànsit: 15

Àrea de Seguretat Ciutadana:

Atestats/Informes tramesos al Jutjat	26
Delictes i faltes contra les persones	10
Delictes i faltes contra el patrimoni	10
Delictes i faltes (altres)	6
Notificacions judicials	224

Taula 6-14: Intervencions policials al 2006. Font: Policia Local d'Esporles

Ordenances Municipals

El total de denúncies interposades per infraccions a les Ordenances Municipals han estat 48, al 2006.

Denúncies de trànsit:

Les denúncies posades pel què fa al trànsit, han estat 772, l'any 2006.

6.10. Punts Forts i febles

Forts	Febles
<ul style="list-style-type: none"> • Nous equipaments educatius i cobertura potencial de tots els nivells educatius entre 0 i 18 anys. • Ubicació al municipi del Centre de salut • Cobertura general dels serveis sanitaris bàsics • Aprovació del Pla Municipal de Drogues d'Esporles. • Projecte PISE • El Casal de Joves que ha dinamitzat la joventut. • La propera reforma de la Casa des Poble. • Paper dinamitzador cultural de la Biblioteca • Teixit associatiu molt dinàmic. • Nombroses festes i activitats populars • Creació de la Fira Dolça • Elevada participació a les eleccions generals, autonòmiques i municipals 	<ul style="list-style-type: none"> • Manca oferta de cursos d'iniciació professional, garantia social, etc. • Manca d'oferta educativa per adults: secundària, idiomes, informàtica • Insuficiència dels serveis a la gent major, degut sobretot a l'augment d'aquest col·lectiu. • Serveis que ofereix el Centre de Salut. Falten serveis que obliguen a desplaçar-se a Palma. • Insuficiència de recursos personals i materials per al funcionament del Casal de Joves. • Manca oferta de lleure per a joves, sobretot de 16 i 17 anys. • Necessitat d'un Pla General d'Esports, que inclogui un pla d'equipaments esportius, pla organitzatiu i de gestió i un pla d'activitats i serveis. • Necessitat d'una bona piscina municipal • Necessitat d'un edifici per l'Escola Municipal de Música i Dansa • Baix nivell d'utilització de la Biblioteca pública per part de la població juvenil i adulta • Necessitat d'un nou edifici per a una biblioteca més gran i amb espais diferenciats. • Manca d'espais culturals al poble

7. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL

7.1. Organització territorial

El municipi està format pel nuclis d'Esporles i s'Esgleieta, i les urbanitzacions de Ses Rotgetes, Es Verger, Son Cabaspre i Sobremunt.

Esporles forma part de la Mancomunitat de Tramuntana, constituïda per acord dels ajuntaments de Banyalbufar, Esporles, Estellencs i Puigpunyent³². Segons els Estatuts, podran incorporar-se com a membres de ple dret a la Mancomunitat, aquells altres municipis que ho sol·licitin i que respectin els Estatuts.

La capitalitat es troba a la vila d'Esporles, on es troben els Òrgans Centrals d'Administració. La Junta de Govern de la Mancomunitat està formada per vocals:

- Un vocal per cada un dels municipis que integren la Mancomunitat, que ho serà el Batle o Regidor en qui delegui
- Un vocal per cada un dels municipis amb població superior a 4.000 habitants; aquest vocal serà elegit pel plenari dels esmentats municipis d'entre els seus propis membres

La Mancomunitat té per objecte unificar esforços per aconseguir unitat i representativitat, per la millor defensa dels interessos i necessitats dels municipis de la Serra de Tramuntana. Segons els Estatuts es podran mancomunar tot tipus de serveis, bé entre tots els municipis, o part dels integrants, que s'executaran per la Mancomunitat i els seus òrgans executius, com a entitat supra-municipal, les decisions de la qual obliga als respectius Ajuntaments i veïnatge.

En constituïr-se la Mancomunitat els serveis mancomunats eren:

- Recollida de fems
- Serveis Socials

El servei de recollida de fems va començar a funcionar a una sèrie de municipis, però actualment només el trobem al municipi d'Esporles.

Els Serveis Socials, quan es va obrir el Centre de Dia d'Esporles, va deixar de ser un servei mancomunat al municipi.

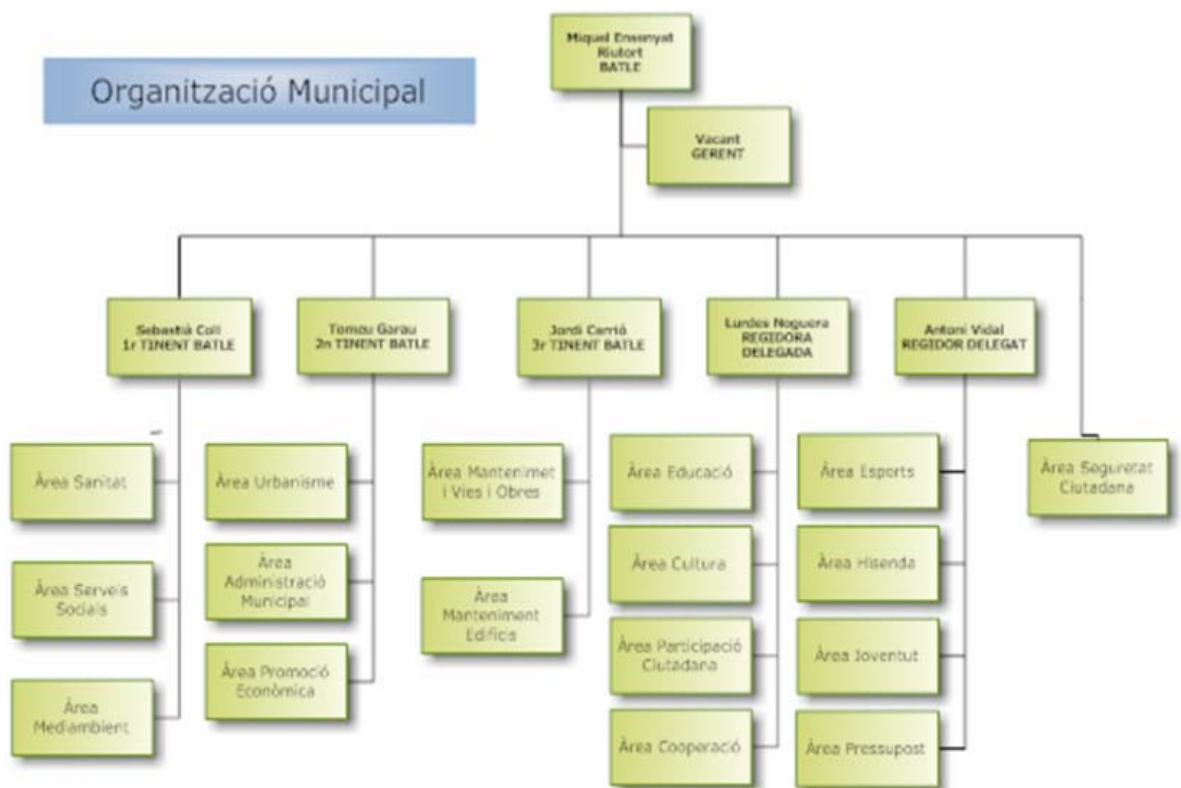
Actualment, s'actua a nivell de Mancomunitat per sol·licitar subvencions, la darrera sol·licitada és per a la creació d'una Oficina Virtual de Turisme.

32 BOIB núm. 46 de dia 1 d'abril del 2004

7.2. Organització municipal

El Ple municipal està compost actualment de la següent manera:

- Equip de govern: el batle (PAS-PSM) i 5 regidors (3 PAS-PSM i 2 PSOE)
- Oposició: constituïda per 5 regidors (4 PP i 1 UM)

Gràfic 7-1: Organigrama municipal general. Font: Ajuntament d'Esporles

Els organigrames de cada tinent batle, regidors i seguretat ciutadana estan a l'Annex III.

L'Ajuntament d'Esporles deriva funcions a dos organismes autònoms que són els Patronats. A Esporles es pot trobar el Patronat de Cultura, Esports i Temps Lliure, i el Patronat de les Escoles Municipals, que engloba l'Escoleta Municipal i l'Escola de Música i Dansa. Cada Patronat gestiona el seu camp, rebent pressupost de l'Ajuntament.

La legislació vigent³³ estableix una sèrie de canvis pels municipis que superin els 5000 habitants (Esporles en té 4547):

Els òrgans municipals de caràcter obligatori per a tots els ajuntaments són:

- El Ple
- El batle o la batlessa
- La comissió especial de Comptes

A més, els municipis amb més de 5.000 habitants han de tenir Junta de Govern Local, o també aquells municipis en què ho acordi així el ple de l'Ajuntament, a través del reglament orgànic o mitjançant un acord independent.

Pel què fa als òrgans de consulta, estudi i control, els municipis que tenen Junta de Govern Local han de tenir les Comissions Informatives i de control dels òrgans executius municipals, amb la finalitat de facilitar l'exercici de la gestió municipal.

El fet de passar dels 5.000 habitants també té repercussió al Ple de l'Ajuntament, ja que es passarà de tenir 11 regidors, a tenir-ne 13. També té repercussió en la figura del Secretari-interventor, ja que en superar-se els 5.000 habitants, s'han de tenir dues persones, per una banda el secretari i per l'altra l'interventor.

Serveis que ha de oferir l'Ajuntament segons la Llei 7/1985, del 2 d'abril Reguladora de les Bases del Règim Local:

- Enllumenat públic
- Cementeri
- Recollida de residus
- Neteja viària
- Abastiment d'aigua potable
- Clavegueram
- Accés a nuclis de població
- Pavimentació de les vies públiques
- Control d'aliments i begudes

Esporles està relativament a prop de superar els 5.000 habitants, i quan se supera aquesta xifra, s'afegeixen serveis que ha d'assumir l'Ajuntament, com:

³³ Llei 20/2006 de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, basada en la Llei 7/1985, 2 d'abril Reguladora de les bases del Règim Local a nivell estatal (modificada per Llei 11/1999, 21 d'abril),

- Parc públic
- Biblioteca pública
- Mercat
- Tractament de residus

L'Ajuntament d'Esporles ja assumeix actualment aquests serveis.

La normativa, en forma d'ordenances, reglaments, etc. es troba adjuntada a l'annex IV.

7.3. Pressupost municipal

La distribució dels ingressos per capítols de l'administració municipal és la següent:

COMPARACIÓ DELS PRESSUPOSTS D'INGRESSOS 2005-2006 PER CAPÍTOLS					
Capítol	Denominació	Pressupost d'ingressos 2005 (euros)	Pressupost d'ingressos 2006 (euros)	Variació (euros)	Variació (%)
1	Imposts directes	824.240,37	968.586,71	144.346,34	17,51
2	Imposts indirectes	260.471,72	174.354,72	-86.117,00	-33,06
3	Taxes i altres ingressos	826.832,58	1.134.264,70	307.432,12	37,18
4	Transferències corrents	1.280.803,97	921.243,38	-359.560,59	-28,07
5	Ingressos patrimonials	6.600,00	132.431,00	125.831,00	1906,53
6	Alineació d'inversions reals	0	0	0,00	0,00
7	Transferències de capital	2.280.569,32	2.402.560,00	121.990,68	5,35
Total		5.479.517,96	5.733.440,51	253.922,55	4,634

Taula 7-1: Comparació dels pressuposts d'ingressos 2005-2006 per capítols. Font: BOIB 177 (12-12-2006) i dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE)

La taula dels pressuposts d'ingressos per capítols donats per al 2005 i 2006, mostren una variació significativa, per la xifra registrada el 2006 provinent dels ingressos patrimonials. Aquests representen un recull dels ingressos provinents de rendes del patrimoni de les entitats locals i els seus organismes autònoms. Si

prescindíssim d'aquests ingressos, la variació total seria mínima i negativa, ja que en alguns capítols s'ha registrat augment d'ingressos però a d'altres ha disminuït, en una relació molt semblant.

La distribució de les despeses pressupostades, pels anys 2005 i 2006, és la següent:

COMPARACIÓ DELS PRESSUPOSTS DE DESPESES 2005-2006 PER CAPÍTOLS					
Capítol	Denominació	Pressupost de despeses 2005 (euros)	Pressupost de despeses 2006 (euros)	Variació (euros)	Variació (%)
1	Despeses de personal	1.165.375,65	946.695,69	-218.679,96	-18,76
2	Despeses de Béns corrents i serveis	924.182,08	1.147.829,18	223.647,10	24,20
3	Despeses financeres	47.396,86	52.342,18	4.945,32	10,43
4	Transferències corrents	809.257,58	1.055.467,13	246.209,55	30,42
6	Inversions reals	2.317.077,63	2.088.857,32	-228.220,31	-9,85
9	Passius financers	216.228,16	213.270,82	-2.957,34	-1,37
Total		5.479.517,96	5.504.462,32	24.944,36	0,455

Taula 7-2: Comparació dels pressuposts de despeses 2005-2006 per capítols. Font: BOIB 177 (12-12-2006) i dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE)

La variació registrada entre els pressuposts de despeses del 2005 i del 2006 és d'un 0'455% positiva. Comparant els dos anys, s'observa com al 2006 van disminuir les despeses de personal, les inversions reals i en menor mesura els passius financers. La variació més elevada és la de les transferències corrents, amb un 30'42%.

7.4. Punts forts i febles

Forts	Febles
<ul style="list-style-type: none"> • Equip humà de l'Ajuntament • Reducció dels impostos indirectes i augment dels directes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poca funcionalitat de la Mancomunitat, pocs serveis mancomunats.

8. PLANEJAMENT

8.1. *Planejament Supramunicipal*

La planificació municipal ha estat fins la dècada dels 90 el principal instrument de gestió del territori. L'any 1983 amb l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears³⁴, el Govern de les Illes Balears té competència exclusiva en Ordenació del Territori, litoral inclòs, urbanisme i habitatge.

Les Directrius d'Ordenació del Territori (DOT) són el primer instrument jeràrquic en l'ordenació territorial i urbanística a les Illes Balears, que defineix objectius per assolir el desenvolupament sostenible de les Illes, l'equilibri territorial i la preservació del medi ambient³⁵. Les DOT produeixen, a més, efectes directes sobre el sistema de planificació estrictament urbanístic, ja que vinculen el planejament municipal, amb la conseqüència de la seva necessitat d'adaptació.

Les DOT tenen com a funció definir el model territorial per a les Illes Balears, per la qual cosa promouen:

- Un desenvolupament equilibrat entre els diferents àmbits territorials i sectorials de les Illes Balears i una millora de la qualitat de vida dels seus habitants.
- Una utilització sostenible en termes ambientals del sòl i dels recursos.
- Una protecció de la qualitat ambiental, el paisatge, la biodiversitat i el patrimoni històric.
- Els plans territorials insulars (PTI), que desenvolupen les directrius d'ordenació territorial, són els instruments generals d'ordenació del territori de les illes de Mallorca, Menorca, i d'Eivissa i Formentera. Correspon al Consell Insular respectiu l'elaboració, l'aprovació, la revisió i la modificació d'aquests instruments. El nou pla territorial de Mallorca es va aprovar el 31 desembre del 2004.³⁶

³⁴ Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer

³⁵ Les DOT foren aprovades al Parlament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears mitjançant la llei 6/99 de 3 d'abril de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries (DOT) i modificades per la Llei 9/1999 de 6 d'octubre, de mesures cautelars i d'emergència relatives a l'ordenació del territori i l'urbanisme a les Illes Balears. Les DOT també queden recollides a la llei 14/2000 de 21 de desembre, d'Ordenació del Territori (L2bOT) o en es contempla la seva revisió o modificació, sobre tot pels plans territorials insulars, que són la peça clau de la política territorial de les Illes Balears.

³⁶ Veure mapa 22 del PTI referent al municipi d'Esporles, de l'annex cartogràfic

8.2. Planejament municipal ³⁷

Les normes subsidiàries vigents d'Esporles resulten de la revisió aprovada definitivament per acord de la comissió insular d'urbanisme de Mallorca de 23 de Novembre de 2001³⁸.

El sòl esdevé classificat en urbà i rústic, no hi ha una qualificació de sòl urbanitzable i d'aquí que sovint en els darrers anys s'hagi donat un augment de sòl urbà en detriment del sòl rústic. Tot i no haver sòl urbanitzable, sí que es dona el cas de la urbanització des Verger com a sòl apte per urbanitzar i es comptabilitza dintre del sòl urbà.

Comparativa quantitativa de la classificació del sòl; urbà i rústic³⁹.

Sòl urbà	hes	% s/ municipi	Sòl rústic	hes	% s/ municipi	TOTAL TERME MUNICIPAL (hes)
Esporles	73,92	2,09	SRP-ANP	2.437,11	69,07	
Ses Rotgetes - Jardín de Flores	63,61	1,80	SRP-EI	331,38	9,39	
			SRP-IP	585,85	16,60	
S'Esgleieteta	0,71	0,02	SRP-IA	36,08	1,02	
SUBTOTAL SÒL URBÀ	138,24	3,92	SUBTOTAL SÒL RÚSTIC	3.390,42	96,08	3.528,66

Taula 8-1: Resum quantitatiu de la classificació del sòl. Font: Revisió de les NNSS,2001. Memòria Justificativa, pàg. 25.

Els resultats anteriors s'han obtingut mitjançant medicació damunt la cartografia digitalitzada del Govern Balear. Les superfícies de SRC-T i SRP-PT s'han inclòs dins les altres àrees de sòl rústic. El sòl urbà s'ha incrementat en 65.101m² a costa del sòl rústic. El sòl apte per a urbanitzar no ha canviat les seves dimensions.

³⁷ Memòria justificativa de la revisió de les NNSS d'Esporles, 2001.

³⁸ BOIB núm. 153, de 22/12/2001). Convé subratllar aquesta revisió de les normes és anterior a l'aprovació del PTI, 13 de desembre de 2004, (BOIB núm. 188 de 13/12/2004 i, per tant, no s'hi veuen adaptades.

³⁹ Segons el seu grau de protecció es classifiquen com a: sòl rústic comú (règim general) (SRC), que poden ser d'interès agrari (SRC-IA), de transició (SRC-T) o de nucli rural (SRC-NR); o bé com a sòl rústic protegit (SRP). Aquest segon es pot classificar, a la seva vegada, com a sòl rústic d'alt nivell de protecció (SRP-ANP), d'especial interès (SRP-EI), d'interès paisatgístic (SRP-IP) i de protecció territorial (SRP-PT).

8.2.1. SÒL URBÀ

La delimitació del sòl urbà constitueix una acció de reconeixement de situacions de fet i de dret establertes per la Llei del Sòl, que en el seu text estableix condicions de consolidació de l'edificació, existència de serveis i d'execució del planejament per a la inclusió o no d'uns sòls en la categoria de sòl urbà. Dins del sòl urbà hi trobem inclòs: el casc antic, s'Esgleieta, Ses Rotgetes i Jardín de Flores.

El següent requadre ens desglossa l'ús del sòl urbà en àrees consolidades i no consolidades. Segons el càlcul anterior el grau de consolidació del nucli seria del 68,78 %, per damunt del 67,67 % admès per la Llei del Sòl 1976 (art. 78).

Àrees de referència	Superfície de solars	Grau de consolidació
Descripció	m2	% s/ suma
Àrees consolidades (llevat zona NA i espais lliures)	283.466	68,78
Resta de àrees NO consolidades	128.652	31,22
Suma superfícies incloses al còmput:	412.118	100,00
Zona NA	157.322	
Espais lliures	35.500	
Viaris i torrents	134.268	
Suma superfícies excloses del còmput:	327.090	
TOTAL NUCLI URBÀ D'ESPORLES	739.208	

Taula Taula 8-2: Consolidació del nucli urbà d'Esporles. Font: pàg. 31 Revisió de les Normes Subsidiàries Municipals 2001, Memòria Justificativa.

Tot seguit es dona una relació dels espais lliures públics del municipi. La dotació d'espais lliures públics ha de superar el ràtio de 5 m²/hab., d'acord amb l'article 25 del Reglament de Planejament. El ràtio per *futur habitant teòric*⁴⁰ és de 164.901 m² / 7.161 hab. = 23,03 m²/ habitant.

⁴⁰ Veure apartat de creixement

Espai lliure C/ Rectoria	1.684 m2
Espai lliure C/ Son Dameto	836 m2
Plaça d'Espanya	181 m2
Espai lliure del Torrent	1.727 m2
Plaça del Cementiri	1.486 m2
Passeig del Rei - C/ Coliseu	2.250 m2
Espai lliure C/ Quarter	827 m2
Espai lliure C/ Estricadors nord	1.812 m2
Espai lliure C/ Estricadors sur	1.912 m2
Plaça de la Balanguera	396 m2
Plaça de Sa Teulera	327 m2
Plaça C/ de l'Alba	415 m2
Plaça de Sa Vilanova	168 m2
Espais lliures UA-1	6.470 m2
Espai lliure UA-2	98 m2
Espai lliure UA-2 bis	614 m2
Espai lliure UA-3	1.462 m2
Espai lliure UA-5	7.688 m2
Espai lliure UA-6	5.197 m2
Ses Rotgetes-Jardín de Flores	2.129 m2
S'Esgleieta	450 m2
Son Tries (SRP-ANP)	140.600 m2
Total Espais Lliures Públics:	178.729 m2

Taula 8-3: Els Espais Lliures. Font: Revisió de les Normes Subsidiàries Municipals 2001, Memòria Justificativa, pag 33.

El cas de Ses Rotgetes - Jardín de Flores.

Forma part del sòl urbà donat que es tracta de l'àmbit d'un antic pla parcial aprovat definitivament el 12/06/1972 (CPU Balears), que està urbanitzat d'acord al Projecte d'Urbanització aprovat definitivament el 18/11/1974 (CPU Balears). Es troba consolidat per l'edificació a la pràctica totalitat dels solars del sector (90%).

El cas de la urbanització d'es Verger.

Amb la revisió de les NNSS al 2001 l'àrea d'es Verger (sòl apte per urbanitzar) es considera aconsellable no executar la urbanització tal com contempla el Pla Parcial aprovat, ja que contempla un futur nucli amb un màxim de 290 habitatges (2,5 hab/ha) i 1.740 habitants sense autonomia, amb un únic accés que creua el nucli d'Esporles, l'execució del qual representaria un greu desequilibri territorial pel municipi. Actualment compta amb uns 70 habitatges.

La Comissió Insular d'Urbanisme va imposar com a prescripció, en el seu acord d'aprovació definitiva de la Revisió de les NN SS, la qualificació de la totalitat de la zona de nucli rural com a sòl rústic protegit d'alt nivell de protecció (SRP-ANP), donada la situació "de facto" de la seva inclusió dins la delimitació d'alzinars llavors vigent.

8.2.2. SÒL RÚSTIC

El sòl que pels seus valors agrològics, hidrogeològics, forestals, paisatgístics, naturals o històrics mereix un especial tractament i protecció, constitueix la classe de sòl que, en aplicació de la Llei del Sòl 98 i la Llei del Sòl Rústic, les Normes Subsidiàries

consideren que s'ha de preservar de qualsevol utilització que quedi fora de la seva naturalesa i destins rústics, tot prohibint nous camins, parcel·lacions urbanístiques i la seva edificació residencial.

Propietat del sòl rústic.

A partir de les dades cartogràfiques facilitades pel Centre de Gestió Cadastral s'ha realitzat l'anàlisi de l'estructura parcel·lària del terme municipal d'Esporles. Aquesta anàlisi, a la vegada que ens servirà per obtenir una imatge de la realitat parcel·lària del terme, ens permetrà identificar el potencial edificatori de vivendes unifamiliars com a resultat de l'aplicació de la regulació urbanística adoptada pel consistori municipal.

Es comptabilitzen un total de 718 parcel·les al sòl rústic d'Esporles. La taula següent següent il·lustra la distribució de la propietat del sòl rústic en funció del tamany de la parcel·la.

<i>Tipus de parcel·la segons la seva superfície</i>	<i>Nº de Parcel·les</i>	<i>% Total</i>	<i>Superfície m2</i>	<i>% Total</i>
< 2.000 m ²	61	8,49	61.348,68	0,19
De 2.000 m ² a 7.000 m ²	191	26,61	817.704,21	2,53
De 7.000 m ² a 14.000 m ²	176	24,51	1.796.682,05	5,55
De 14.000 m ² a 28.000 m ²	151	21,03	2.866.766,75	8,86
De 28.000 m ² a 50.000 m ²	51	7,11	1.901.867,78	5,88
De 50.000 m ² a 200.000 m ²	54	7,53	5.431.852,31	16,78
De 200.000 m ² a 400.000 m ²	15	2,08	4.528.009,22	13,98
> a 400.000 m ²	19	2,64	14.965.654,03	46,23
TOTALS	718	100	32.369.885,03	100

Taula 8-4: Tipus de parcel·la. Font: Memòria Informativa de les Normes Subsidiàries. Municipals 1999 pàg. 8.

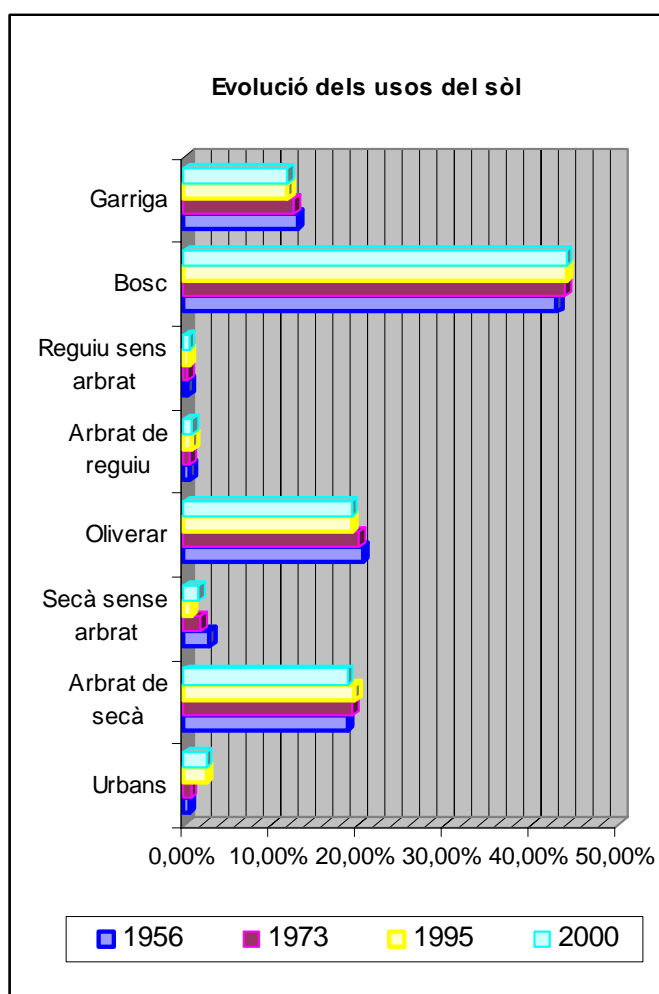
Els resultats manifesten de forma clara que la propietat del sòl rústic d'Esporles es troba estructurada entorn a grans parcel·les cadastrals, entorn a grans propietats. Així comprovem com el 12% dels propietaris concentra gairebé el 77% del sòl rústic d'Esporles en parcel·les de més de 50.000 m² (més de 5 Ha). El 23% restant de la superfície del Sòl Rústic està fragmentada en un total de 630 petites parcel·les amb una grossària mitjana de 11.806 m².

Així doncs podem afirmar una doble realitat parcel·lària a Esporles: per un costat una gran concentració de més de 3/4 parts del territori (el 77%) en mans d'uns pocs propietaris (el 12%) i per l'altra una extremada fragmentació de l'altra quarta part del territori (el 23%) en mans de petits propietaris de menys de 5 Ha de terreny.

8.3. Usos del sòl

8.3.1. Evolució històrica dels usos del sòl a Esporles.

Les dades següents ens permeten obtenir una visió evolutiva dels usos del sòl del municipi i així conèixer la tendència de cada ús; quins i com creixen.

Usos del sòl	1956	%	1973	%	1995	%	2000	%
Urbans	19,75	0,56%	30,91	0,88%	90,92	2,58%	93,98	2,66%
Arbrat de secà	661,86	18,77%	682,86	19,36%	693,70	19,67%	663,76	18,82%
Secà sense arbrat	104,48	2,96%	69,82	1,98%	31,97	0,91%	61,91	1,76%
Oliverar	726,21	20,59%	710,97	20,16%	682,05	19,34%	678,99	19,25%
Arbrat de reguiu	27,13	0,77%	27,13	0,77%	35,18	1,00%	35,18	1,00%
Reguiu sense arbrat	16,68	0,47%	16,65	0,47%	22,15	0,63%	22,15	0,63%

Bosc	1508,85	42,78%	1542,82	43,74%	1550,38	43,96%	1550,38	43,96%
Garriga	461,95	13,10%	445,75	12,64%	420,56	11,92%	420,56	11,92%
Total	3526,91	100,00%	3526,91	100,00%	3526,91	100,00%	3526,91	100,00%

Taula 8-5: Evolució dels usos del sòl a Esporles. Font: Antoni Pons Esteve, Revista Territoris nº 4. Fotografia aèria a escala 1:50.000

En l'evolució dels usos del sòl observem el notable, augment del sòl urbà que passa de 19.75 hectàrees al 1956 a 93.98 hectàrees al 2000; és a dir que gairebé s'ha quintuplicat. Aquest augment es dona en detriment del sòl rústic. Dintre dels usos més freqüents del sòl rústic hi observem un augment del bosc, i del reguiu (arbrat i no arbrat) en detriment de l'oliverar, el secà (arbrat i sense arbrat), i també de la garriga.⁴¹

8.3.2. Situació actual dels usos del sòl ⁴² ⁴³

Per analitzar amb més detall la situació actual ens basarem en l'estudi de les normes subsidiàries realitzat a partir de la fotografia aèria subministrada per l'Ajuntament, d'un vol datat el 1997, analitzat a escala 1:1000. S'ha traspassat la informació de la fotografia a la cartografia digital sobre la qual s'han mesurat les superfícies corresponents als diferents usos. Aquestes es detallen a la taula següent:

USOS	Ha	%
Sòl urbà	139,7036	3,96
Sòl apte per a urbanitzar (es Verger)	110,6126	3,14
Usos urbans en sòl rústic	3,0527	0,09
Secà arbrat	842,9016	23,92

41 Veure mapa 20 d'Usos del sòl del 1973 i mapa 21 d'Usos del sòl del 1995, de l'annex cartogràfic

42 S'agafen les dades del vol del 1997 com a dades actuals ja que l'escala detallada en la qual es treballaren fan que siguin les dades més precises tot i no ser les més recents.

43 Sobre els usos cal fer algunes consideracions. La classificació s'ha fet a partir de la fotografia aèria (1997, escala 1: 1000) incidint en l'aspecte predominant de cada zona. Ara bé, que una zona es classifiqui, per exemple, com a secà arbrat no implica que es tracti d'una zona explotada agrícolament a l'actualitat. A moltes zones es tracta d'un ús residual sobre el qual s'ha superposat un ús residencial que pot ésser permanent o de cap de setmana. Aquest fet es dona sobretot a la zona de Son Cabaspre, al Pla de s'Esgleieta, al Coll d'en Portell i en menor mesura al Putxet de Can Maiol (sud-est del terme).

Un exemple extrem el tenim al sòl urbanitzable des Verger. Atenent als usos del sòl visualitzats a la fotografia un 75 % de la zona correspondria a l'alzinar-pinar, un 24 % al secà arbrat i un 1 % al secà no arbrat.

Finalment cal mencionar dos usos que no s'han cartografiat per correspondre a elements linears amb amplàries per davall de la resolució de l'escala emprada al treball. Es tracta per una banda de les carreteres i camins i per l'altra dels torrents. Associats a aquests es desenvolupa a bastants d'indrets un bosc de ribera prou important.

Secà no arbrat	244,5232	6,94
Reguiu arbrat	27,7275	0,79
Reguiu no arbrat	10,0556	0,29
Alzinars i pinars	1946,2442	55,24
Garrigues i carritxar	198,6919	5,64
TOTAL	3523,5129	100

Taula 8-6: Usos del sòl. Font:, Memòria Informativa NNSS. 1999. pàg4.

Es comprova com més de la meitat del terme correspon a superfície forestal, alzinars i pinars. El pinar se situat entre l'alzinar i l'àrea de cultiu. Es troba en expansió en envair les marjades abandonades de les explotacions agràries.

El segon ús en quan a la seva importància superficial és el secà arbrat, amb un 24 %. Es practica a les zones planes i en marjades a les muntanyes i està representat pel garrover, l'ametler i l'olivera.

El tercer ús és el secà no arbrat (7 %) que es dedica als cereals per al bestiar oví.

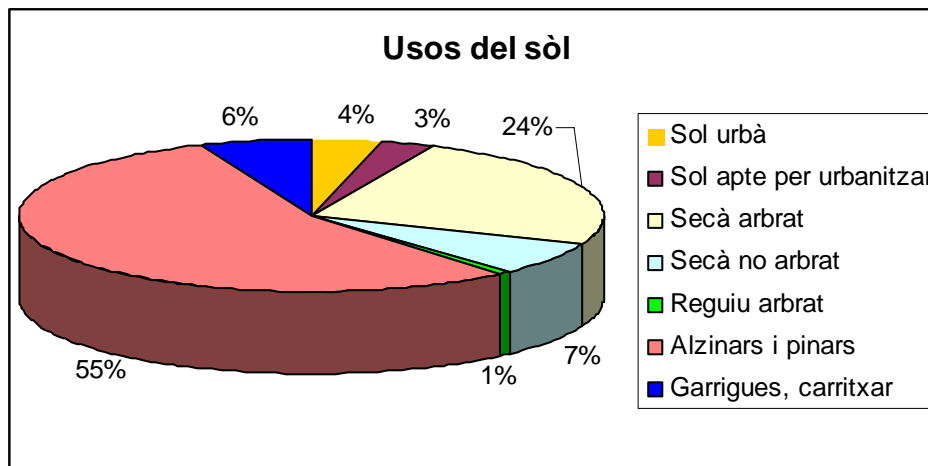
El quart ús correspon a les garrigues i carritxars (6 %). Dins aquest ús englobem tant les zones forestals degradades, tal volta per incendis antics, com les marjades abandonades i ocupades per una vegetació natural que encara no té port arbori.

El cinquè i el sisè corresponen respectivament als sòls urbans (Esporles, ses Rotgetes, s'Esgleieta), amb un 4 % de superfície, i als sòls aptes per a urbanitzar (es Verger) amb un 3 % de superfície.

La localització d'aquests sòls es divideix clarament entre els nuclis tradicionals (Esporles i s'Esgleieta) que es situen al fons de la vall i a les zones planes i les noves urbanitzacions que s'enfilen pels costers muntanyosos de la Fita des Ram (es Verger) i de la serra de Son Bauçà (ses Rotgetes).

Finalment tenim tres usos que no arriben ni a l'1 % de superfície. Es tracta del reguiu arbrat, sobretot tarongers. També hi ha alguna zona de reguiu no arbrat. El darrer ús correspon als usos urbans en el sòl rústic. Aquí hem inclòs algunes fàbriques (material de construcció i paper a s'Esgleieta, vidre a la carretera de Valldemossa) i l'aparcament de sa Granja.

Al gràfic següent es recull la distribució en percentatges dels principals usos.

Gràfic 8-1. Usos del sòl en percentatge, 1997. Font: Memòria de les Normes subsidiàries, 1999.

8.4. Nuclis de població i dispersió

La dispersió de les vivendes arreu del municipi és notable, tot i així hi destaquem quatre nuclis urbans ben definits; la vila d'Esporles, la Urbanització de ses Rotgetes, la urbanització d'es Verger i s'Esgleieta. D'aquests nuclis hi destaquem la vila com a centre més poblat i més antic. Com a segon nucli històric tenim s'Esgleieta; els dos restants, es Verger i ses Rotgetes, són urbanitzacions del darrer terç del segle XX, configurats amb una morfologia més planificada tot i que subjecta al relleu. Observant la taula de dispersió de la població i habitatges per nuclis de població al municipi d'Esporles, podem veure com a la vila s'hi troben ubicats el 76% dels habitatges del municipi, i també el 77% de la població. Les tres urbanitzacions perifèriques sumen el 13% del total dels habitatges del municipi, i els habitatges dispersos sumen el 10% restant, per tant tenim un elevat nombre d'habitatges no inclosos en el nucli de la vila d'Esporles⁴⁴. De l'any 2003 al 2004 foren visats 69 habitatges⁴⁵ nous mentre que sols hi hagué un increment de població de 41 persones. Arrel de la recent implantació de la recollida selectiva porta a porta s'ha pogut detectar que més del 25% dels habitatges del nucli són segones residències, i a la perifèria ho són un 30%. Els nuclis amb més percentatge de segones residències són els d'es Verger i les que es troben dispersades

⁴⁴ Aquestes dades són dades del 2003, actualment s'està revisant el nombre d'habitatges del municipi els quals s'han vist incrementat de forma accelerada en els darrers anys.

⁴⁵ Dades de l'Institut Balear d'Estadística

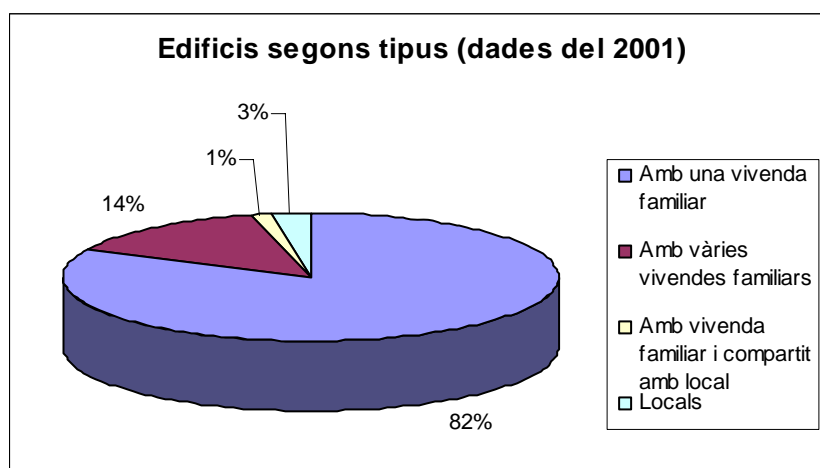
pel municipi on no es configura un nucli urbà, com són les zones de Son Cabaspre, Miralles, Son Malferit, etc.

Zones	Població	Habitatges
Vila	3376	1529
Esgleieta	26	54
Verger	85	67
Rotgetes	408	162
Dispers	488	200
Total	4383	2012

Taula 8-7: Dispersió de la població i habitatges per nuclis de població al municipi d'Esporles. Font: Elaboració pròpia amb dades del padró municipal 2003 (població) i observacions de camp de 2005 (habitatges principals estimats).

8.4.1. Tipologia dels habitatges

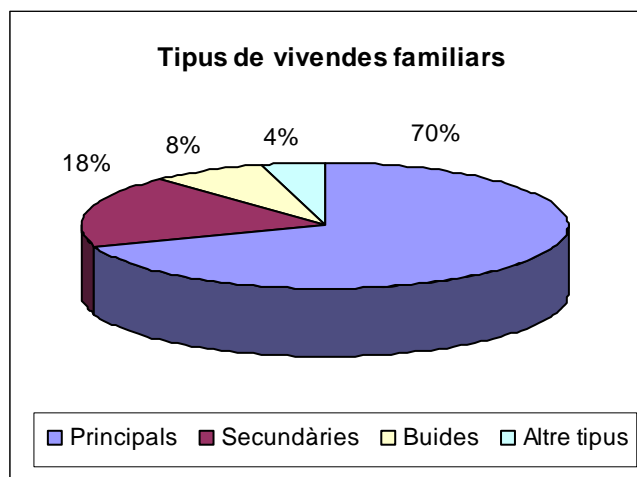
La tipologia de les vivendes es distribueix de la següent manera: Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), concretament del Cens de població i vivenda del 2001, extretes de la fitxa municipal de Caja Espanya.

Tipus	Nº	%
Amb una vivenda familiar	1409	82,20
Amb varies vivendes familiars	236	13,80
Amb vivenda familiar i compartit amb local	24	1,40
Locals	45	2,60
Total	1714	100

Taula 8-8. Tipologia de les edificacions al municipi. Font: elaboració pròpia amb dades de Instituto Nacional de Estadística, Censo de población y vivienda de 2001.

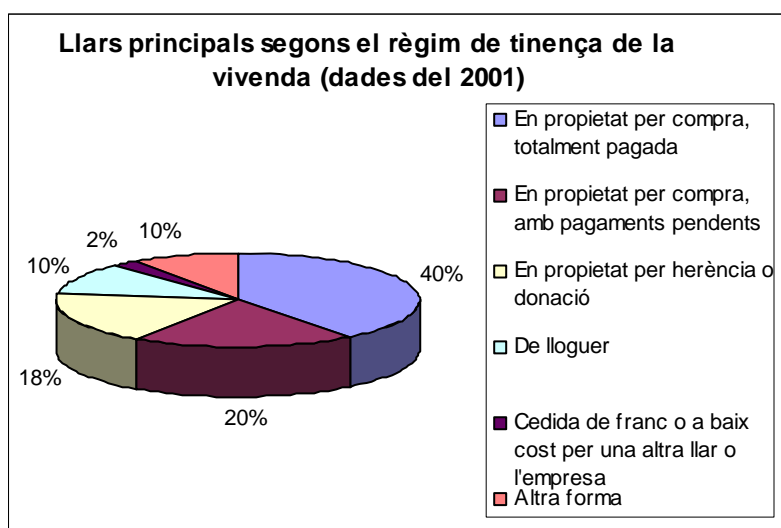
Al Gràfic 8-1, podem observar com, amb més d'un 80%, predominen els edificis de vivenda unifamiliar al municipi d'Esporles. Això suposa edificis no gaire alts, d'una o dues plantes. Llavors els edificis amb més d'una vivenda familiar, representen el 13'80% del total.

Règim d'ocupació	nº de vivendes	%
Principals	1420	69,8
Secundàries	373	18,3
Buides	157	7,7
Altre tipus	84	4,1
Total	2034	100,0

Gràfic 8-2. Gràfic de les vivendes familiars segons el tipus. Font: elaboració pròpia amb dades de Instituto Nacional de Estadística. Cens de població i vivenda del 2001.

Al Gràfic 8-2, observem que, al 2001, el nombre total de vivendes familiars existents al municipi era de 2034, de les quals gairebé el 70%, és a dir, 1420, eren principals. Si agafem aquests 1420 habitatges principals i els multipliquem per un coeficient de 3 persones per habitatge, ens dona una població de 4260 habitants. Si tenim en compte que la població del 2001 era de 4082 habitants, observem com l'ocupació dels habitatges és mitja. (si agaféssim el total d'habitatges, és a dir, 2034, ens donaria una població de 6102 habitants; una xifra molt allunyada de la real, però propera a la població teòrica màxima que indica la revisió de les Normes subsidiàries

Tipologia de les llars	nº de llars	%
En propietat per compra, totalment pagada	562	39,6
En propietat per compra, amb pagaments pendents	283	19,9
En propietat per herència o donació	257	18,1
De lloguer	149	10,5
Cedida de franc o a baix cost per una altra llar o l'empresa	34	2,4
Altra forma	135	9,5
Total	1420	100

Gràfic 8-3. Gràfic de les llars principals segons el règim de tendència de la vivenda. Font: elaboració pròpia amb dades de Instituto Nacional de Estadística. Cens de població i vivenda del 2001.

En aquest gràfic podem observar com la tendència en l'adquisició de l'habitatge al municipi és, sobretot s'acosta a la compra, ja que amb aquests darrers treballs trobem que un 18'1% dels habitatges han estat adquirits per herència o donació. Amb aquesta dada, ja ens situem amb el 77'6% dels habitatges són en propietat. Només un 10'5% dels habitatges estan en règim de lloguer. D'aquesta manera, queda un 11'9% en què l'habitatge està cedit de franc o a baix cost per una altra llar o l'empresa o per una altra forma.

8.4.2. Creixement

La revisió de les NNSS del 2001 estableixen que d'acord amb la Disposició Transitòria 4a de les DOT, no s'arriba als límits establerts per al creixement del sòl urbà amb destinació residencial o turística (no més del 3 % de la superfície del sòl urbà existent, ni del 2% de la suma de les superfícies actuals del sòl urbà més el sòl apte per a urbanitzar), segons es mostra al següent quadre.

Hes	Percentatge de nou sòl (%)	Màxim segons les DOT (%)

Nou sòl urbà residencial	2,39	1,73	3,00
Sòl urbà	138,24		

Taula 8-9: Nou sòl urbà incorporat a la revisió de les NNSS de 2001. Font: Revisió de les Normes Subsidiàries Municipals 2001, Memòria Justificativa, pàg. 47.

Zona d'ordenança	Núm. teòric màxim d'habitatges actualment:	2.172	Capacitat de l'ordenació (núm. d'habitatges)
	Edificabilitat (m2 sostre)	Percentatge del total (%)	
NA Nucli Antic	222.450	36,43	791
A1 Intensiva	108.370	17,75	385
A2 Intensiva	24.006	3,93	85
B Suburbana	77.914		483
C Suburbana	31.648		120
D Extensiva	56.763		227
E Extensiva	89.452		295
Totals:	610.603	-	2.387

Taula 8-10: Càlcul del núm d'habitatges teòrics actuals(2001). Font: Revisió de les Normes Subsidiàries Municipals 2001, Memòria Justificativa, pàg. 67.

NUCLIS AÏLLATS	SES ROTGETES- JARDIN DE FLORES			S' ESGLEIETA			SUBTOTAL NUCLIS AÏLLATS		
	Superfície	Sostre edificable	Habitatges	Superfície	Sostre edificable	Habitatges	Superfície	Sostre edificable	Habitatges
USOS LUCRATIUS	m2	m2 const.	número	m2	m2 const.	número	m2	m2 const.	número
NA Nucli Antic							0	0	0
A1 Intensiva				2.778	6.112	46	2.778	6.112	46
A2 Intensiva							0	0	0
B Suburbana				748	598	3	748	598	3
C Suburbana							0	0	0
D Extensiva	42.411	21.206	85				42.411	21.206	85
E Extensiva	537.797	80.670	269				537.797	80.670	269
SUBTOTALS	580.208	101.875	354	3.526	6.710	49	583.734	108.585	403
ESPORLES	SÒL URBÀ FINALISTA			UNITATS D'ACTUACIÓ			SUBTOTAL ESPORLES		
USOS LUCRATIUS	Superfície	Sostre edificable	Habitatges	Superfície	Sostre edificable	Habitatges	Superfície	Sostre edificable	Habitatges
	m2	m2 const.	número	m2	m2 const.	número	m2	m2 const.	número
NA Nucli Antic	100.980	222.156	1.683	147	294	2	101.127	222.450	1.685
A1 Intensiva	44.550	98.010	742	4.201	4.248	32	48.751	102.258	774
A2 Intensiva	7.502	24.006	125				7.502	24.006	125
B Suburbana	89.505	71.604	447	7.140	5.712	33	96.645	77.316	480
C Suburbana	47.112	30.623	117	1.577	1.025	3	48.689	31.648	120
D Extensiva	54.524	27.262	109	16.589	8.295	33	71.113	35.557	142
E Extensiva	45.097	6.765	22	24.303	2.018	4	69.400	8.783	26
SUBTOTALS	389.270	480.426	3.245	53.957	21.592	107	443.227	502.018	3.352

TOTALS		SÒL URBÀ (Esporles + nuclis aïllats)			SÒL APTE PER A URBANITZAR			TOTAL NN SS		
		Superfície m2	Sostre edificable m2 const.	Habitatges número	Superfície m2	Sostre edificable m2 const.	Habitatges número	Superfície m2	Sostre edificable m2 const.	Habitatges número
NA	Nucli Antic	101.127	222.450	1.685				101.127	222.450	1.685
A1	Intensiva	51.529	108.370	820				51.529	108.370	820
A2	Intensiva	7.502	24.006	125				7.502	24.006	125
B	Suburbana	97.393	77.914	483				97.393	77.914	483
C	Suburbana	48.689	31.648	120				48.689	31.648	120
D	Extensiva	113.524	56.763	227				113.524	56.763	227
E	Extensiva	607.197	89.452	295				607.197	89.452	295
TOTALS		1.026.961	610.603	3.755	0	0	0	1.026.961	610.603	3.755

Taula 8-11: Capacitat residencial teòric. Font: Revisió de les Normes Subsidiàries Municipals 2001, Memòria Justificativa, pg 65.

Amb l'observació de les dues taules anteriors veim com al 2001 s'estima que hi ha 2387 habitatges (taula 10) i que el màxim permès per les normes seria 3.755 (taula 11). Tenint en compte que les dades estimades del nombre d'habitatges del 2001 fou de 2.387 esteim parlant de 2.39 habitants per habitatge. Si es multipliquen els habitatges potencials (3.755) per la 3 (la mitja estatal), ens dona un sostre poblacional potencial de 11.265.

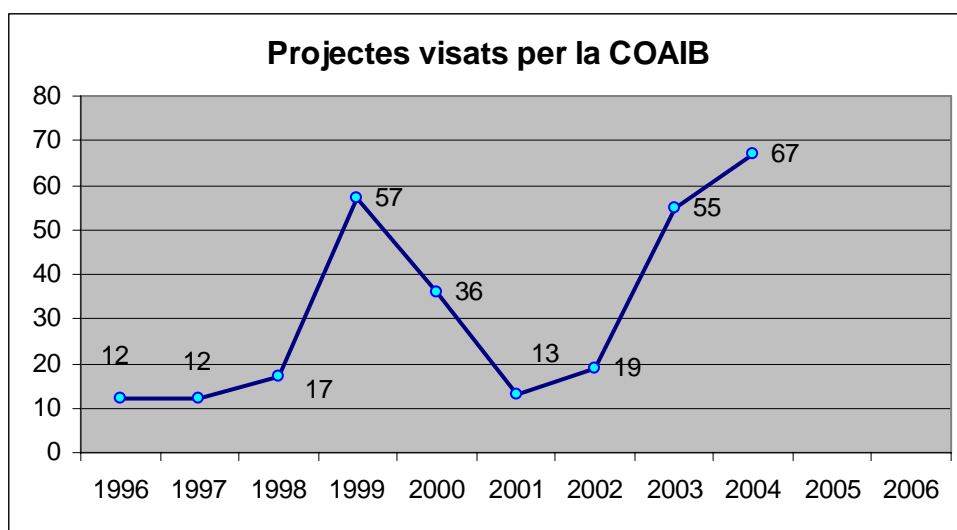
No obstant, si aplicàssim la ratio actual de 2,39 habitants/habitatge a la xifra potencial de 3.755 habitatges, ens donaria una població de 8.974 habitants. En qualsevol cas, gairebé el doble de l'actual.

8.5. Construcció

Observant l'evolució de projectes visats a la gràfica següent veiem com el nombre de projectes visats s'accelera a partir del 2003 on fins aleshores, amb excepció del 1999 (any en que es visaren 56 projectes en el municipi) mantenia una tendència entre 12 i 19 per any. La tendència accelerada dels visats de projectes del 2003 i 2004, tot i no tenir dades recents, podem dir que continua, si observem la diferència de nombre d'habitatges existents en el municipi.

Les NNSS ens indiquen que en el 1991 hi havia un total de 1601 habitatges, mentre que en el 2001 aquesta xifra ja era de 2034, el que representa un increment del 27% en 10 anys, de les quals 1420 eren habitatges principals⁴⁶.

Les dades orientatives calculades a partir del treball de camp amb la implantació de la recollida selectiva ens diuen que la xifra de les vivendes primàries podria haver pujar fins a 2012 al 2006; suposant que les secundàries es mantenen, parlariem d'un total de 2626 vivendes, el que representaria un increment màxim del 64% en 15 anys. No obstant això, s'ha de tenir en compte que s'ha donat tot una sèrie de casos de grans cases convertides en pisos o vàries vivendes i que per tant no són habitatges de nova construcció, a més també de la possibilitat de recuperar com a vivenda primària les que estaven en desús o en funció de segona residència.

Gràfic nº 6: Projectes visats per la COAIB, 1996 – 2006. Font: IBAE

8.6. Espais naturals

8.6.1. PORN

Actualment s'ha publicat l'avantprojecte del Pla d'ordenació de recursos naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana.

⁴⁶ Instituto Nacional de Estadística. Censo de población y viviendas, 2001.

El municipi d'Esporles compren un total de 3526,72 Hec de les quals 2824,88 es troben incloses en el PORN, lo qual representa un 80,1% del total del municipi i suposa el 4,54% del total de l'àrea del PORN.

Quant a la població inclosa es considera només el 50% de la població disseminada; la corresponent al nucli històric no es veu inclosa en el PORN. En el cas d'Esporles aquesta població inclosa és de 273 habitants. Representa el 6,1% de la població total del municipi, sent el total de població de 4.457, i el 0,45% de tota la població de l'illa (702.122habitants). Els 273 habitants inclosos al PORN en el municipi d'Esporles suposen el 8,5% de la població total inclosa en tot l'àmbit del PORN.

*Xarxa Natura 2000*⁴⁷

El Consell de les Comunitats Europees va aprovar l'any 1992 la Directiva Hàbitats⁴⁸. Aquesta directiva crea la xarxa ecològica europea coherent de zones especials de conservació anomenada Natura 2000.⁴⁹

Natura 2000 es compon de dos tipus d'espais:

- Llocs d'importància comunitària (LIC)
- Zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA)

Els LIC són designats pels estats membres d'acord amb la Directiva hàbitats.

Les ZEPA són designades pels estats membres segons l'article 4 de la Directiva 79/409/CEE, de 2 d'abril de 1979, relativa a la conservació de les aus silvestres, coneguda també com Directiva de les aus. Totes les ZEPA designades fins el moment, i les que es puguin designar en un futur, passen a formar part de Natura 2000 automàticament.

Dintre del municipi d'Esporles hi trobem dos LICs⁵⁰ i cinc ZEPAs.⁵¹ Són les següents:

CODI	NOM	
ES5310042	Avenc d'en Corbera	LIC
ES5310041	Cova de Canet	LIC
ES0000378	Puig des Boixos	ZEPA
ES0000377	Mola de Son Pacs	ZEPA
ES5310026	Fita del Ram	LIC
ES5310080	Puigpunyent	LIC
ES5310008	Es Galatzó - S'Escalp	LIC

⁴⁷ Font: PORN

⁴⁸ Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres

⁴⁹ Veure mapa 7 de Xarxa Natura 2000, de l'annex cartogràfic

⁵⁰ Veure mapa 6 de Zones LIC, de l'annex cartogràfic

⁵¹ Veure mapa 8 de Zones ZEPA, de l'annex cartogràfic

8.7. Punts forts i febles

Punts forts	Punts febles
<ul style="list-style-type: none"> • Elevada proporció de sòl rústic • Elevada proporció de sòl ocupat per boscos • Elevada proporció del municipi afectada pel PORN de la Serra de Tramuntana • Ubicació al municipi d'un nombre important de LICs i ZEPAs 	<ul style="list-style-type: none"> • Elevada proporció de segones residències • Proporció significativa d'habitatges buits • Proporció molt baixa d'habitatges de lloguer • Possibilitat d'un fort creixement de la població amb les NNSS actuals • Increment elevat i continu de nous habitatges • Manca d'equipaments públics, i els que hi ha mal distribuïts. • Falta vivenda de Protecció Oficial

9. TRANSPORT I MOBILITAT

9.1. Normativa Pla director sectorial de carreteres

9.1.1. Pla director sectorial de transports de les Illes Balears.

Les directrius d'ordenació territorial de les Illes Balears⁵² estableixen l'elaboració del Pla director sectorial de transports de les Illes Balears, amb l'objecte d'ordenar de manera coordinada els diferents serveis i infraestructures de transport.

La Conselleria d'Obres Públiques, habitatge i transport ha desenvolupat els següents plans directors subsectorials:

- Pla de Transport regular de viatgers per carreteres
- Pla de Transport ferroviari
- Pla de transport interinsular (marítim i aeri)
- Pla d'intermobilitat (infraestructures intermodals; transport en bicicleta; sistema tarifari integrat)

Es defineix l'horitzó temporal del 2005-2012 per al desenvolupament complet del Pla director sectorial de transports de les Illes Balears.

9.1.2. Pla director sectorial de carreteres de les Illes Balears.

El tema de les comunicacions per carretera era, fins fa poc temps, competència del Govern i desplega el Pla Director Sectorial (PDS) de Carreteres⁵³. La competència s'ha transferit al Consell de Mallorca mitjançant la Llei 16/2001⁵⁴. La norma 52 del PTI (Pla

52 BOCAIB núm. 48, 17 d'abril de 1999,

53 aprovat l'octubre de 1999, i modificat puntualment l'abril de 2001

54 Això afecta directament la relació entre aquest plans sobre els vials i el Pla Territorial de l'illa; la LOT estableix que els plans sectorials que redacti el Govern no estan subordinats als plans territorials, mentre que els redactats pel Consell han de seguir les directrius establertes en els plans territorials de cada illa. Una vegada transferida la competència, el Consell ha aprovat una altra modificació el PDS el desembre de 2003.

Territorial Insular) de Mallorca proposa una sèrie d'actuacions per incorporar al PDS de carreteres, com la millora de la capacitat viària, variants de carreteres, proposta de vies parc i un segon cinturó de Palma, el qual passaria molt proper al municipi d'Esporles.

9.2. Infraestructura viària

En primer lloc cal parlar de la xarxa viària que connecta el terme d'Esporles amb l'entramat de comunicacions terrestres insulars.

9.2.1. Xarxa de carreteres comarcals

La xarxa de carreteres d'Esporles està configurada per sis carreteres. Són les següents:

Carretera	Localització
Ma - 1040 (PK 9.2)	Uneix el nucli d'Esporles amb Establiments, que es troba al municipi de Palma. (Tram entre Establiments i intersecció amb Ma – 1120)
Ma – 1040 (PK 11.6)	Establiments - Esporles – connexió amb la Ma 1100. (Tram entre la vila d'Espolres i la intersecció Ma – 1120).
Ma - 1000	Enllaça tots els municipis de la serra des de Pollença fins Andratx
Ma - 1100	Uneix la vila d'Esporles amb la Ma – 1000 (enllaça tots els municipis de la serra).
Ma - 1101	Puigpunyent amb la Ma -1100.
Ma - 1120	Esporles amb la Ma – 1110 (c/ de Valldemossa)
Ma - 1140	Uneix la Ma – 1110 (c/ de Valldemossa), a l'alçada de s'Esgleieta, amb la Ma – 1100 (c/ de Sòller).

Taula 9-1: Xarxa de carreteres del municipi d'Esporles. Font: Consell de Mallorca

9.2.2. Xarxa local

Està constituïda per les carreteres que donen solució al transport viari a l'àmbit del terme municipal. Aquí podem incloure la carretera d'es Verger i la carretera de Son Cabaspre. El Pla Director Sectorial de Carreteres no preveu cap actuació que suposi un nou traçat a la xarxa, sinó tan sols obres d'acondicionament.

S'inclou la catalogació dels camins del municipi elaborada pel Fodesma (Consell de Mallorca) a l'abril de 1998. Es recullen un total de 45 camins dels quals 42 es considera que tenen interès constructiu, 12 es considera que són de titularitat municipal i es recomana la seva inclusió a l'inventari de Béns Municipals i de 4 camins es recomana iniciar un expedient d'investigació per tal d'aclarir la seva titularitat. A continuació es relacionen els camins catalogats.⁵⁵

LLISTAT DE CAMINS INVENTARIATS PEL FODESMA (1998)

- Camins amb interès constructiu
 - Camí vell de Palma
 - Camí des Correu (Esporles-Banyalbufar)
 - Camí d'Esporles a Valldemossa
 - Camí de sa font de Son Tries
 - Camí vell des port des Canonge (camí des Pescadors)
 - Camí des pinar de Canet
 - Camí de Son Ferrà/costa de Son Ferrà
 - Camí de Son Cabaspre
 - Camí de Son Malferit a Sarrià
 - Camí des Verger
 - Camí de s'Ermita
 - Camí des puig de ses Ermites
 - Pas de Son Cabaspre
 - Camí de s'Ermita per sa Granja i es Castellet
 - Camí de Can Convent i es Born
 - Camí des comellar des Pollets
 - Pas de Son Vic
 - Camí de s'Ermita al terme de Puigpunyent
 - Camí de Son Tries al camí de s'Ermita per sa Granja i es Castellet

⁵⁵ Memòria informativa de les Normes Subsidiàries d'Esporles, octubre 1999.

- Camí de Son Tries a Bellavista
- Camí des Puig de Son Bernadí
- Pas des Cego
- Camí des comellar des Mal Cuinat
- Pas de Son Poquet
- Pas de s'Engegada
- Camí de Puigpunyent a Establiments
- Camí de Son Dameto/sa carretera Nova
- Camí de sa Granja
- Camí des coll des Bous
- Camí del cor de Jesús
- Camí de sa coma d'en Llobera
- Camí de Son Dameto a la carretera C-710 (pel pla de ses Tanques)
- Camí vell de Son Simonet
- Camí de sa font de dalt de Son Tries
- Camí des Verger al camí de Son Malferit a Sarrià
- Enllaç entre els camins que puguen a s'Ermita per sa Granja i es Castellet (núm 16) i per es Penyal Gran (núm 40)
- Pas del camí 38 al camí de s'Ermita per sa Granja i es Castellet
- Camí de s'Ermita per es penyal Gran (des de la carretera de Puigpunyent-Km 8,6)
- Camí de ses Ermites
- Camí des Puig des Boixos
- Camí de ses Rotgetes
- Camí de Son Tries a la font d'abaix de Son Tries

Camins de titularitat pública i dubtosa (es recomana iniciar expedient d'investigació)

2	Camí des Correu (Esporles-Banyalbufar)
4	Camí de sa font de Son Tries
5	Camí vell des port des Canonge (camí des Pescadors)
6	Camí des pinar de Canet
7	Camí de s'Esgleieta a Establiments/camí de s'avenc d'en Corbera/camí de Cas Ratat
8	Camí de Son Ferrà/costa de Son Ferrà
9	Camí de Son Simonet
10	Camí de Son Cabaspre

12	Camí des Verger
35	Camí vell de Son Simonet
43	Camí de ses Rotgetes
45	Camins de s'Esgleieta

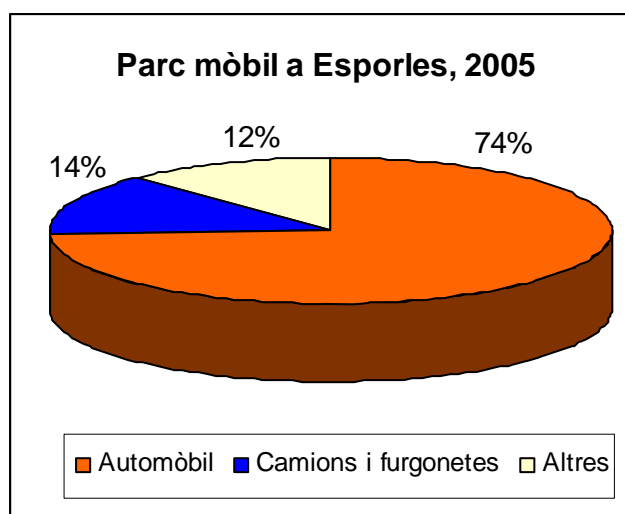
- 1 Camí vell de Palma
- 3 Camí d'Esporles a Valldemossa
- 11 Camí de Son Malferit a Sarrià
- 28 Camí de Puigpunyent a Establiments

9.2.3. Transport Supramunicipal

Parc mòbil

Al 2005 veiem a la taula del gràfic 1, que hi trobem un total de 3559 vehicles de tracció mecànica en el conjunt del municipi, és a dir: 799 vehicles per cada 1000 habitants (veure gràfic 1). És doncs una xifra gairebé igual a la mitjana de la Comunitat Autònoma (801 vehicles/1000habitants al 2005)⁵⁶. Es tracta de ratios molt elevats, ja que cal tenir present que fa referència a cada 1000 habitants independentment de l'edat, i tant si té com si no té no permís de conduir. Per tant, si s'incorporessin aquestes variables molt probablement el ratio superaria el cotxe per habitant. Cal a més considerar que el 74% d'aquests vehicles són automòbils, el que ens dóna una proporció de 593 turismes per cada 1000 habitants (independentment de l'edat i si tenen o no permís de conduir), mentre que el mateix ratio per la comunitat autònoma és de 605, per tant una diferència poc significant i que donat la inexistència d'activitat econòmica destinada al lloguer de vehicles.

⁵⁶ Càlculs propis amb dades de l'Anuari econòmic de la Caixa

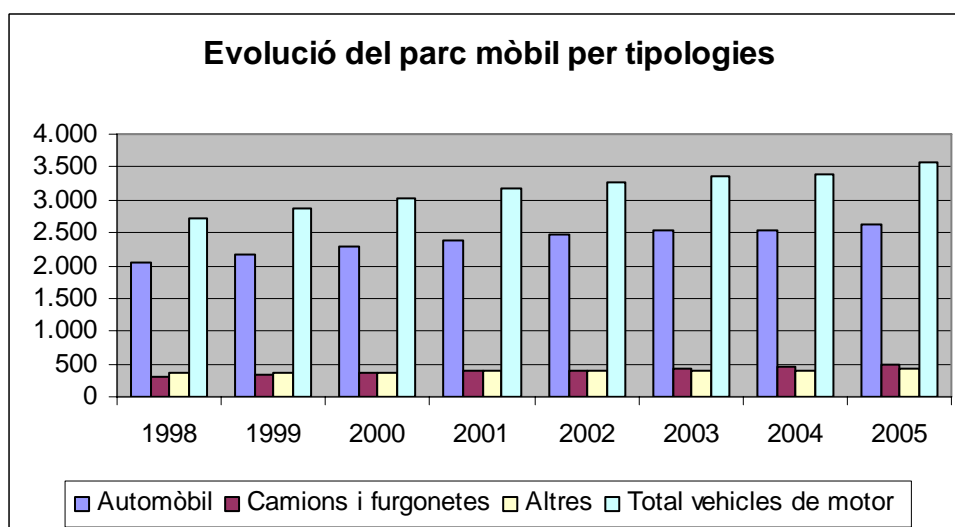

Gràfic 1: Parc mòbil per tipologia al 2005.

Font: elaboració pròpia.

Si observem l'evolució del parc mòbil a Esporles al des del 1997 fins a 2005 veiem com s'ha donat un augment generalitzat d'aquest, i s'accentua amb els automòbils, que passen de 1.939 en el 1997 a 2.641 en el 2005, aquest fet suposa un increment de 586 automòbils (un 30%) en tan sols set anys. En segon lloc cal destacar l'augment dels camions, relacionat amb l'augment de la construcció. Els camions passen de 315 a 493 durant el mateix període; és a dir, un 56,50% d'increment en set anys. El total d'augment del parc mòbil és de 836 vehicles; és a dir, un 30,7%, que equival a gairebé un 4,4%.

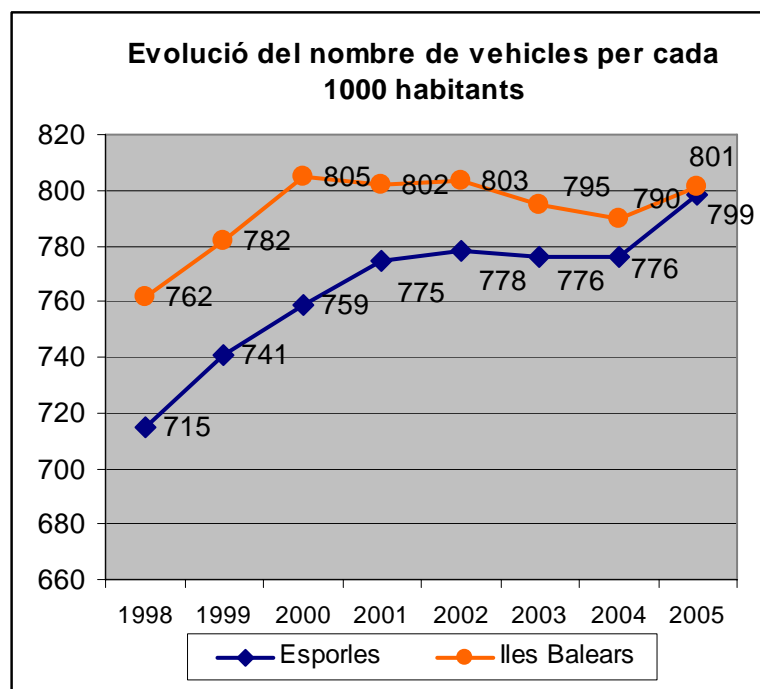
En relació a la població, aquesta ha augmentat en menor proporció que el parc mòbil, ja que en aquest període la població augmenta amb 646 persones mentre que es dona un augment de 836 vehicles. Per tant, de 1997 a 2005 es dona un augment de 190 vehicles més que d'habitants.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Automòvil	2.055	2.166	2.280	2.387	2.464	2.533	2.528	2.641
Camions i furgonetes	316	339	372	389	409	422	447	493
Altres	352	365	379	387	392	398	412	425
Total vehicles de motor Esporles	2.723	2.870	3.031	3.163	3.265	3.353	3.387	3.559

Gràfic 9-1: Evolució del parc mòbil d'Esporles de 1997 a 2005. Font: anuari estadístic de la Caixa, 2005.

També podem veure en el gràfic següent el ràtio que relaciona el parc mòbil amb la població, i podem comparar aquest creixement amb el de les Illes Balears. Veiem com a finals de la dècada dels 90 Esporles es trobava per sota la mitjana autonòmica, però que els darrers anys va acostant-se a aquesta mitjana. Actualment sols hi ha 2 punts de diferència, mentre que el 1998 aquesta era de 47. Per tant, a més de créixer en relació a la població també ho fa en relació amb el conjunt de la Comunitat Autònoma.

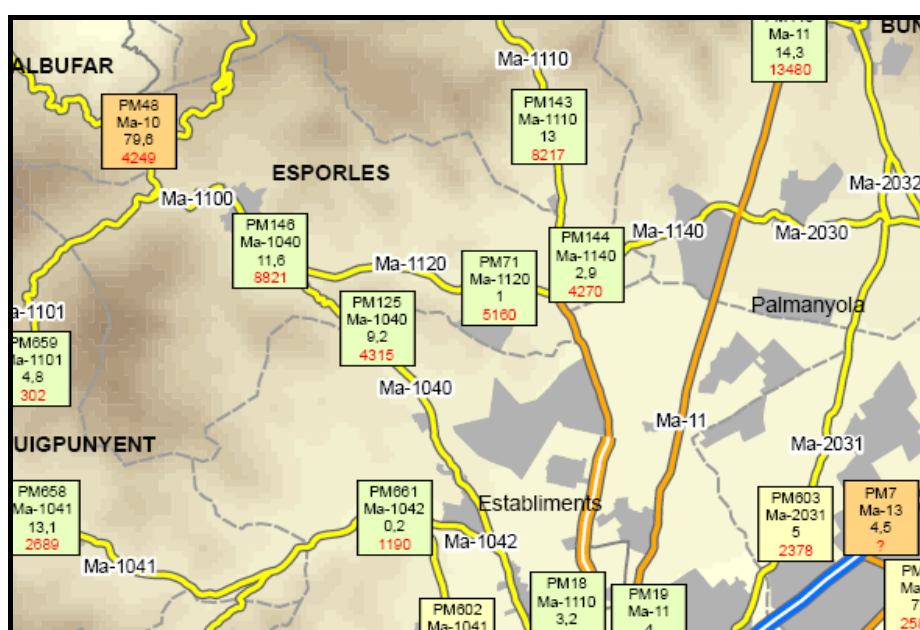

Gràfic 9-2: evolució del nombre de vehicles per cada 1000 habitants a Esporles i a les Illes Balears. Font: elaboració pròpia amb dades de l' Anuari de la Caixa, 2005.

Intensitat mitjana diària (IMD)

Aquesta dada es refereix al nombre de vehicles que, com a promig, circula diàriament per cadascuna de les carreteres que comuniquen Esporles amb altres municipis.

Veiem com les intensitats mitjanes diàries són relativament elevades en funció de la població del municipi. Hem de tenir en compte dos factors: com a factor intern, l'elevat parc mòbil del municipi, i com a factor extern el fet que el municipi es troba en una vall de pas que comunica amb la serra de Tramuntana i, per tant, connecta Palma amb municipis del litoral nord oest i els seus paisatges naturals que atreu grans quantitats de turistes en vehicles de lloguer.

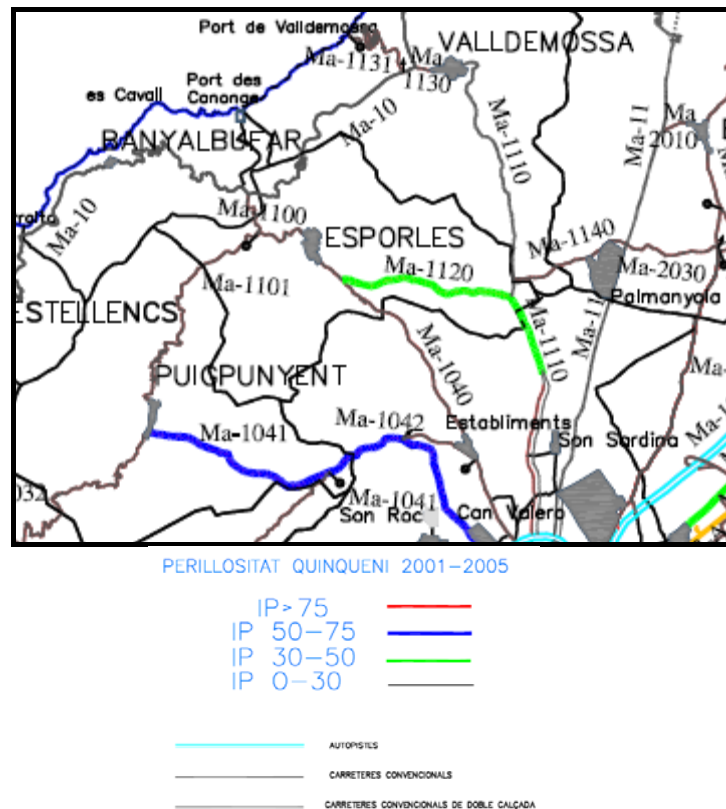
Mapa 9-1: Carreteres d'Esporles. Font: Consell de Mallorca, 2005

Carretera	Localització	IMD
Ma – 1040	Uneix la PM 112 amb Establiments, que es troba al municipi de Palma	4315
Ma – 1100	Uneix la vila d'Esporles amb la C-710, carretera que travessa la serra des d'Andratx fins a Pollença.	8921
C-710	Enllaça tots els municipis de la serra des de Pollença fins Andratx	4861
Ma – 1101	Uneix la PM -110 amb Puigpunyent	302
Ma – 1120	Esporles amb la c/ de Valldemossa (PM -111)	5160
PM – 1140	Uneix la carretera de Valldemossa (PM-111), a l'alçada de s'Esgleieta, amb la carretera de Sóller	4270

Taula 9-2: intensitat mitjana diària de les carreteres del terme municipal d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de la Direcció General de Carreteres, 2005.

Índex de Perillositat de la xarxa (IP)

L'índex de perillositat es calcula per carreteres o trams i relaciona el nombre d'accidents amb víctimes amb la intensitat mitjana diària i la longitud de la via. El departament de carreteres del Consell de Mallorca ha calculat i ha plasmat cartogràficament l'índex de perillositat de les carreteres de l'illa durant el quinquenni 2001 – 2005. Tot seguit trobem la cartografia de l'IP de les carreteres que passen pel municipi d'Esporles.

Mapa 9-2: IP de les carreteres a Esporles. Font: Consell de Mallorca, 2005.

Carretera	Localització	IP
Ma - 1040	Uneix la PM 112 amb Establiments, que es troba al municipi de Palma	0 – 30
Ma - 1100	Uneix la vila d'Esporles amb la C-710, carretera que travessa la serra des d'Andratx fins a Pollença.	0 – 30
C-710	Enllaça tots els municipis de la serra des de Pollença fins Andratx	0 – 30
Ma - 1101	Uneix la PM -110 amb Puigpunyent	0 – 30
Ma - 1120	Esporles amb la c/ de Valldemossa (PM -111)	30 – 50
PM - 1140	Uneix la carretera de Valldemossa (PM-111), a l'alçada de s'Esgleieta, amb la carretera de Sóller	0 – 30

Taula 9-3: IP 2001 - 2005 de les carreteres del terme d'Esporles. Font: elaboració pròpia

Hi destaca la carretera Ma – 1120 que connecta el nucli d’Esporles amb la carretera de Valldemossa amb un IP de 30 – 50.

Transport col·lectiu

Esporles disposa d’un servei de transport col·lectiu públic que realitza la ruta de Palma a Estellencs passant primer per Esporles i després Banyalbufar.

HORARIS

Dies Feiners												
Palma-Esporles		7:00	8:00	8:45	9:40	10:40	11:40	13:00	15:00	16:15	18:05	19:20
Esporles-Banyalbufar		7:40	8:40	9:25	10:20	11:20	12:20	13:40	15:40	16:55	18:50	20:00
Banyalbufar-Estellencs		8:00	9:00	9:45	10:40	11:40	12:40	14:00	16:00	17:15	19:15	20:20
Estellencs-Banyalbufar	6:40	8:50	9:50	10:35	11:20	12:30	13:30	14:45	16:40	17:55		
Banyalbufar-Esporles	6:55	9:05	10:05	10:50	11:35	12:45	13:45	15:00	16:55	18:10		
Esporles-Palma	7:15	9:25	10:25	11:10	11:55	13:05	14:05	15:20	17:15	18:30		

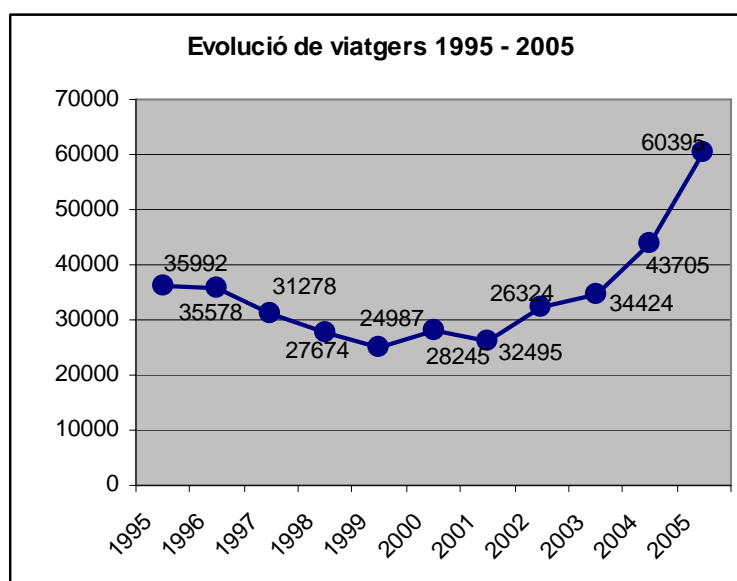
Taula 9-4: horaris del bus de dies feiners. Font: elaboració pròpia amb dades del TIB, 2006.

Dissabte - Diumenge – Festius				
Palma-Esporles	8:00	11:15	15:00	19:15
Esporles-Banyalbufar	8:40	11:55		20:00
Banyalbufar-Estellencs	9:00	12:15		20:20
Estellencs-Banyalbufar	9:20	12:45	17:20	
Banyalbufar-Esporles	9:40	13:00	17:40	
Esporles-Palma	10:00	13:20	15:40	18:00

Taula 9-5: Horaris del bus de dissabte, diumenge, i festius. Font: elaboració pròpia amb dades del TIB, 2006.

Observant les taules anteriors veiem com al matí hi ha més freqüències que no pas a l'horabaixa. Els horabaixes les freqüències minven, fet que s'accentua els dissabtes, diumenges i festius.

En referència a l'evolució dels passatgers s'observa un augment notable en els darrers anys, sobretot des del 2001 i amb una acceleració accentuada en el 2003. També s'hi observa una certa estacionalitat, donant-se més usuaris en els mesos compresos entre maig i octubre. Aquesta estacionalitat es pot relacionar amb la temporada alta turística del conjunt de les illes i coincideix amb el període de menys atur.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Gener	2797	3202	1514	2349	1861	2060	2000	2043	2255	3105	3863
Febrer	2982	2506	2565	2370	1962	2373	2391	2404	2206	3092	4231
Març	3227	2785	2180	2293	2287	2282	1936	2024	2514	3544	4745
Abril	3129	3297	2937	2433	1933	2078	2064	3471	2349	3347	4843
Maig	3270	2580	3093	2155	2157	2314	1693	3729	2518	3565	5192
Juny	2975	2867	2760	2380	2279	2367	2377	3376	2594	3661	5208
Juliol	2920	3295	2972	2646	2294	2496	2404	3187	3817	4136	5543
Agost	3440	2852	2982	2104	2013	2293	2022	2416	2923	4171	5103
Setembre	3452	3151	2881	2533	2500	2640	2055	2643	3560	4149	5840
Octubre	2321	2805	2684	2187	1903	2520	3164	2684	3552	3677	5527
Novembre	2735	2481	2391	2210	1965	2539	2191	2341	3099	3487	4254
Desembre	2744	1761	2319	2014	1833	2283	2027	2177	3037	3771	4041
Total	35992	35578	31278	27674	24987	28245	26324	32495	34424	43705	60395

Gràfic 9-3: Evolució de passatgers de la línia Palma - Estellencs del TIB. Font: Conselleria d'obres públiques, habitatge i transports.

9.3. Mobilitat local

El relleu juga un paper important dintre de la configuració de la trama urbana del poble, ja que el centre històric de la vila d'Esporles respon a un creixement espontani que esdevé condicionat per la xarxa hidrogràfica del torrent de Sant Pere.. La presència del torrent de Sant Pere i els torrentons afluent, juntament amb les pendents, ens dona un elevat nombre de carrers anomenats de cul-de-sac a més també d'una elevada presència de carrers estrets, característics dels nuclis històrics. Les excepcions quant a amplada de carrers es troben a la zona de l'eixample, ubicat a la part més meridional del nucli històric.

9.3.1. Característiques de la trama urbana

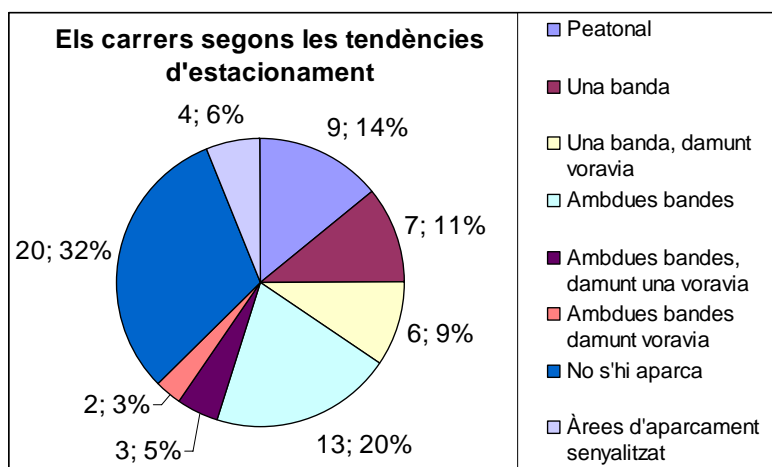
S'ha realitzat un inventari de l'amplada de les voravies en funció de si assoleix el mínim de 60cm d'amplada, amplada mínima necessària per poder circular una sola persona adulta, mentre que la mida necessària per poder-hi passar una cadira de rodes o un cotxet d'infants és d'1m. Tot seguit a la taula hi figura el llistat de carrers i l'amplada de la voravia corresponent, juntament també amb l'inventari de l'amplada de la calçada de cada carrer, les tendències d'estacionament, i la presència de barreres arquitectòniques.

El nombre total de carrers cul-de-sac són vint-i-tres. Dels vuit carrers peatonals, set tenen una amplada igual o inferior a 5m. L'amplada mitjana dels carrers és de 5.5m i el 56.25% de les voravies no superen els 60cm d'amplada (veure següent) mida mínima per poder-hi passar una persona adulta a peu. Quant als carrers amb barreres arquitectòniques, parlem del 37.5%. Aquestes barreres són faroles, pals de llum o de corrent, i en alguns casos arbres. Pel que fa a rampes d'accés a les voravies per discapacitats podem dir que la immensa majoria de carrers en tenen i no suposen una de les barreres principals, tot i que sovint són molt estretes, no es troben aliniades als dos costats del carrer, i no es troben nivellades amb aquest.

El problema més greu per al trànsit no rodat és l'amplada insuficient o la inexistència de les voravies i també el gran nombre de carrers, on per l'amplada d'aquests, s'hi acostuma a estacionar els vehicles totalment o parcialment damunt de les voravies. En el 51.56% dels carrers s'estaciona sobre una o ambdues de les voravies. En el gràfic següent es resumeix de forma visual la columna "Estacionament" de la taula de la pàgina anterior. Els carrers on no s'hi aparca és perquè és massa estret per poder-ho fer, ja que quan es pot aparcar damunt la voravia sense obstruir la circulació o l'entrada a habitatges o edificis, s'hi aparca. Tan sols en un 15% de les voravies es pot circular sense cap problema degut a obstacles, tant fíxos com mòbils, o a l'amplada de la voravia.

CARRER	Amplada calçada	Amplada voràvia	Existència de barreres arquitectòniques	Estacionar
Costa i Llobera	5	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Plaça Espanya	4	més de 60cm	No	4 places senyalitzades
Sant Pere	4	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Rectoria	8	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Francin-aina Cirer	4	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Sa Tanca	3	menys de 60cm	No	una banda, damunt voràvia
Joanot Colom	3	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Nou de Sant Pere	8	mes de 60cm	No	una banda
Borja Moll	6	menys de 60cm	Si	ambdues bandes damunt voràvia
Major	6	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Placeta des Pla	6	menys de 60cm	Si	una banda
Sa Creu	5	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Pont	6	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Cami des rafal	5	més de 60cm	Si	ambdues bandes
Sa Serradora	8	més de 60cm	Si	ambdues bandes
Son Tries	8	irregular	Si	ambdues bandes
Teixidores	8	més de 60cm	Si	ambdues bandes
Mossèn Alcover	8	menys de 60cm	Si	ambdues bandes
Ramon Llull	5	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Canonge J. Garau	6	menys de 60cm	Si	ambdues bandes
Coliseu	7	menys de 60cm	Si	ambdues bandes
Mestre Munar	4	menys de 60cm	Si	una banda, damunt voràvia
Jaume I	10	més de 60cm	Si	ambdues bandes
Casa des Poble	6	més de 60cm	Si	ambdues bandes damunt voràvia
Plaça des Brolladors	9	irregular	Si	6 places pàrquing
Balladors	4	no en té	No	no s'hi aparca
Des Torrent	4	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Llibertat	4	peatonal	No	peatonal
De L'alba	4	peatonal	No	peatonal
Pont de Fusta	4	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Ca l'Amet	6	més de 60cm	No	una banda
Den Moragues	5	menys de 60cm	Si	una banda
Quarter	9	menys de 60cm	Si	ambdues bandes
Sol	4	menys de 60cm	No	una banda
Mateu Font	6	irregular	Si	ambdues bandes, una damunt voràvia
Darrera sa Paret	6	menys de 60cm	No	una banda, damunt voràvia
Sa cova des Monjo	8	menys de 60cm	Si	una banda, damunt voràvia
Plaça sa Teulera	8	més de 60cm	No	15 places de pàrquing
Llum	4	menys de 60cm	Si	una banda, damunt voràvia
S'abetlló	7	no en té	Si	una banda
Llorenç Villalonga	5	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
La Pau	8	menys de 60cm	Si	ambdues bandes
Ca n'Arborç	6	menys de 60cm	Si	ambdues bandes, una damunt voràvia
Plaça Balanguera	5	menys de 60cm	Si	12 places de pàrquing
Miquel Marques	7	menys de 60cm	Si	una banda
Cotoner	6	menys de 60cm	Si	ambdues bandes, una damunt voràvia
Estricadors	9	més de 60cm	Si	ambdues bandes
Filadores	8	menys de 60cm	Si	ambdues bandes
Sa vileta	2,5	peatonal	No	peatonal
Ca l'Onclo	8	més de 60cm	No	ambdues bandes
Joan Cabot	5	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Vilanova	5	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
S'aigua	2,5	peatonal	Si	peatonal
Beata	5	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Soletat	2	peatonal	Si	peatonal
La Bernadeta	7	menys de 60cm	No	una banda, damunt voràvia
Can Campos	4	menys de 60cm	Si	no s'hi aparca
Sa Pansa	5	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Es Gorg	3	peatonal	No	peatonal
Son Trrat	3	peatonal	Si	peatonal
S'avenc	5	menys de 60cm	No	no s'hi aparca
Joan Riutort	7	més de 60cm	No	no s'hi aparca
Passeig del Rei	8	peatonal	No	peatonal
Son Comes	3	no en té	Si	no s'hi aparca

Taula 9-6: Amplada de carrers i voràvies. Font: elaboració pròpia arrel de treball de camp. Estudi de mobilitat 2006.

Gràfic 9-4: Els carrers segons les tendències d'estacionament. Font: elaboració pròpia. Estudi de mobilitat 2006.

9.3.2. Espais designats per l'estacionament de vehicles.

Els espais de pàrquing designats dintre o propers al nucli de la vila d'Esporles, responen a 4 àrees d'estacionament; Can Campos amb 26 places d'estacionament, sa Vilanova amb 45 places, s'Avenc amb 44 places. Entre les quatre àrees es suma un total de 115 places d'estacionament.

A més de les zones d'estacionament designats tancats també es donen un seguit d'àrees a la via pública de mides considerables les quals es fan servir com a zones d'estacionament. Són les que figuren al següent requadre i com a estacionament a la via pública, això no implica que a la resta de carrers del nucli no s'hi estacioni.

Àrees de la via pública	Places
Alba amb Miquel Marquès	10
Placeta de sa Teulera	15
Placeta d'es Brollador	6
Placeta de la Balanguera	12
Placeta Espanya	4
Llibertat	10
Total	57

Taula 9-7: Àrees d'estacionament a la via pública. Font: elaboració pròpia amb dades de treball de camp. Estudi de mobilitat 2006.

9.4. Localització i aflluència als establiments de serveis i equipaments públics: la mobilitat interna del municipi.

La circulació interna al municipi es relaciona en gran part amb l'ús d'equipaments i serveis públics, però també de serveis privats com són els comerços, bars, etc. La majoria dels equipaments i serveis es troben localitzats a Esporles vila.

En primer lloc parlarem dels serveis i equipaments públics, que podem diferenciar en dos grups en funció de la seva localització; els que es troben en el nucli urbà i els de la perifèria.

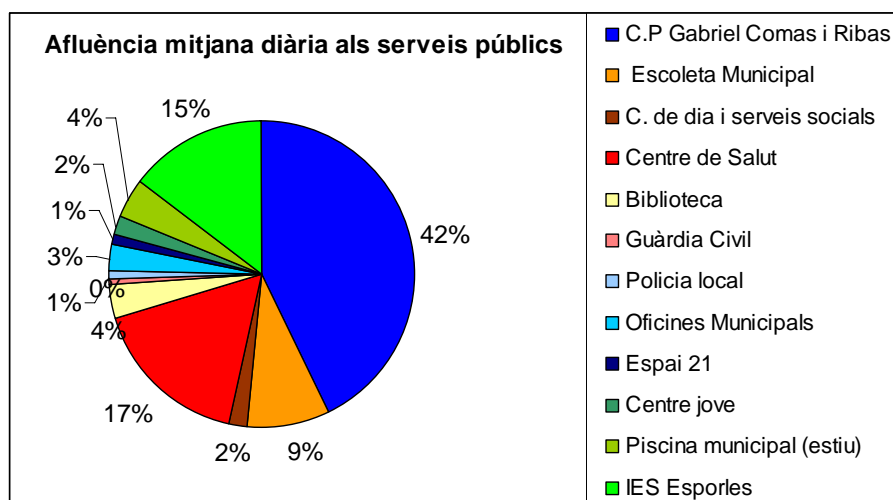
A la perifèria hi trobem ubicats; l'I.E.S Esporles, el camp de futbol/poliesportiu, el cementeri, i el parc verd al costat de la depuradora. Amb excepció de l'I.E.S, tots ells es troben ubicats a Son Quint a la carretera PM-112 (que uneix Esporles amb la carretera de Valldemossa) a l'alçada de la PM-104, carretera que uneix Esporles amb Establiments. L'I.E.S es troba ubicat entre aquestes dues carreteres just abans de la confluència. Tots aquest serveis es troben ubicats a 1500m del centre de la vila. D'aquests serveis el més concorregut per volum de persones i per la rutina diària és l'I.E.S, ja que la resta dels serveis/equipaments presenten aflluències molt més esporàdiques i difícils de determinar. L'aflluència diària a l'institut, és de 179 persones. 150 Són alumnes matriculats, 27 són professors i 2 són personal administratiu i de serveis⁵⁷.

En el nucli urbà hi trobam els següents serveis amb la ubicació especificada i les característiques exposades:

- C.P Gabriel Comas i Ribas. C/Ca l'Amet nº 5. Aflluència diària mitjana: 42 treballadors, 480 alumnes; total de 522 persones. Hem de tenir en compte que molts dels alumnes, per la seva edat són acompanyats per familiars el matí i recollits en acabar, amb cotxe o sense.
- Escoleta Municipal. C/ Mossèn Alcover nº 17 baixos. Aflluència diària: 16 treballadors, 88 infants; total de 104 persones. Cal tenir en compte que, per l'edat dels matriculats (de 0 a 5 anys), tots ells són acompanyats per familiars a l'inici de la jornada i recollits al final.
- Centre de dia i serveis socials. C/ Canonge J Garau nº 6. Aflluència mitjana diària: 7 treballadors i 16 usuaris; total de 23 persones. Una part dels usuaris, degut a discapacitats motores, són transportats pel vehicle municipal o bé són acompanyats en vehicles particulars
- Centre de Salut. C/Quarter nº 24. Aflluència mitjana diària: cinc treballadors i 200 usuaris; total de 205 persones.

⁵⁷ Dades proporcionades per l'I.E.S Esporles.

- Biblioteca. C/Quarter nº 39. Afluència mitjana diària; 1 treballador i 45 usuaris; total de 46 persones.
- Guàrdia Civil. C/Quarter nº 48. Afluència mitjana diària: 6 treballadors.
- Policia local. Placeta d'Espanya nº 1. Afluència diària: 6 treballadors i 4 usuaris; total de 10 persones.
- Oficines Municipals. Placeta d'Espanya nº 1. Afluència diària: 10 treballadors i 25 usuaris; total de 35 persones.
- Espai 21. C/ Carreró de sa Vileta nº 2. Afluència diària: 3 treballadors i 10 usuaris; total de 13 persones.
- Centre d'informació i dinamització jove. C/ Carreró de sa Vileta nº 2 baixos. Afluència mitjana diària: 1 treballadora i 20 usuaris; total de 21 persones.
- Piscina municipal. C/ Mossèn Alcover s/n. Afluència diària: 2 treballadors i 50 usuaris; total de 52 persones. Es tracta d'una piscina descoberta que només té obert els mesos d'estiu.
- Escola Municipal de música i dansa. Placeta d'Espanya nº 1. dades d'afluència no disponibles.

Gràfic 9-5: Afluència mitjana diària als serveis públics. Font: elaboració pròpia amb dades facilitades pels serveis. Estudi de mobilitat 2006.

Podem observar al gràfic anterior com el CP i el centre de salut ocupen els primers llocs respectivament en afluència mitjana diària. Els dos es troben a la part occidental de la vila, el CP al final més meridional del carrer quarter i el centre del dia en ple centre del mateix carrer.

Els serveis privats

Els serveis privats es troben majoritàriament en el nucli urbà; observant la taula 8 de l'apartat d'economia veiem com es concentren en el carrer Joan Riutort (21), Passeig del Rei (6), Coliseu (8), i carrer Nou de Sant Pere (7). Hem de remarcar que aquells que no es troben en el nucli urbà són aquells destinats al turisme, com és La Granja d'Esporles o els agroturismes, un restaurant, un bar, l'estació de servei, i la fàbrica de vidre La Fiore.

9.5. Punts forts i febles

Forts	Febles
<ul style="list-style-type: none"> • Distàncies relativament petites dins el municipi, que permeten uns desplaçaments a peu o amb bicicleta en poc temps • Augment en els darrers anys de l'ús de la línia Palma – Estellencs del TIB. • Proximitat amb la línia 16 de l'EMT. S'observa la tendència a deixar el vehicle privat a Establiments i fer servir el transport públic de Palma per accedir a la ciutat donat que aquest servei té més freqüències que no pas la del TIB que connecta directament Esporles amb Palma. • Proximitat amb la Universitat de les Illes Balears, on s'hi estan desenvolupant les obres del metro que connectarà aquesta institució amb el centre de la ciutat i també amb el Polígon de Son Castelló. També a la UIB hi ha una línia d'autobusos que connecten amb Palma (nº 19), amb una freqüència important, sobretot durant els períodes lectius. • Proximitat amb Palma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Freqüències del transport públic (línia Palma – Estellencs) insuficients, sobretot els horabaixes i els caps de setmana. • Inexistència de connexió directa amb transport públic a la Universitat de les Illes Balears. • IP considerablement alt en la carretera Ma – 1120. • Creixement més ràpid del nombre de vehicles que del nombre d'habitants • Volum excessiu de turismes, que amb les característiques de la trama urbana fa molt difícil estacionar sense incomplir la normativa. • Insuficiència d'espais públics per estacionar • Estacionament incorrecte sobre les voravies, doble fila, quals, etc. • Barreres arquitectòniques o de mobiliari urbà que es troben damunt de les voravies dificultant el desplaçament a peu. • Inexistència de carrils bici que connectin els serveis més visitats i més llunyans del centre de la vila com el C.P, l'I.E.S i el poliesportiu. • Inexistència d'aparcaments per bicicletes • Elevada intensitat mitjana diària de vehicles que circulen pel poble • Concentració del trànsit a l'eix central del poble, degut al traçat de la carretera. • Insuficiència o inadequació de rampes per facilitar el trànsit de cadires de rodes, cotxets, etc. • Manca de “camins escolars segurs”

	<ul style="list-style-type: none">• Escassetat de carrers peatonals• La mobilitat del poble prioritza els vehicles i no als vianants o altres mitjans de transport no mecànics.• Poca conscienciació ciutadana i de l'Administració pel que fa a la mobilitat i transport. Manca d'educació vial.
--	---

10. Aigua

10.1. Introducció

L'aigua és l'element que assegura l'existència de vida al planeta i, per això, és un dels recursos naturals més importants i preuats. El fet de viure a una Illa que suporta grans densitats de població, sobretot a l'estiu i on la pluviometria no és abundant, i a més es distribueix molt irregularment al llarg de l'any, limita de forma important la disponibilitat del recurs.

La principal característica diferenciadora de la hidrologia balear respecte a les conques peninsulars és que, a les Illes, l'aigua subterrània és quasi l'únic recurs hídic natural disponible. Avui dia les dificultats per assegurar un aprofitament sostenible d'aquest recurs són motiu de discussió, donades les característiques limitants del territori i la seva densitat de població. Els problemes de sobreexplotació, intrusió marina, contaminació, etc. són realitats que demanen que la població es sensibilitzï quant a l'estalvi i bon ús de l'aigua i que les administracions regulin la seva correcta utilització.

10.1.1. Normativa

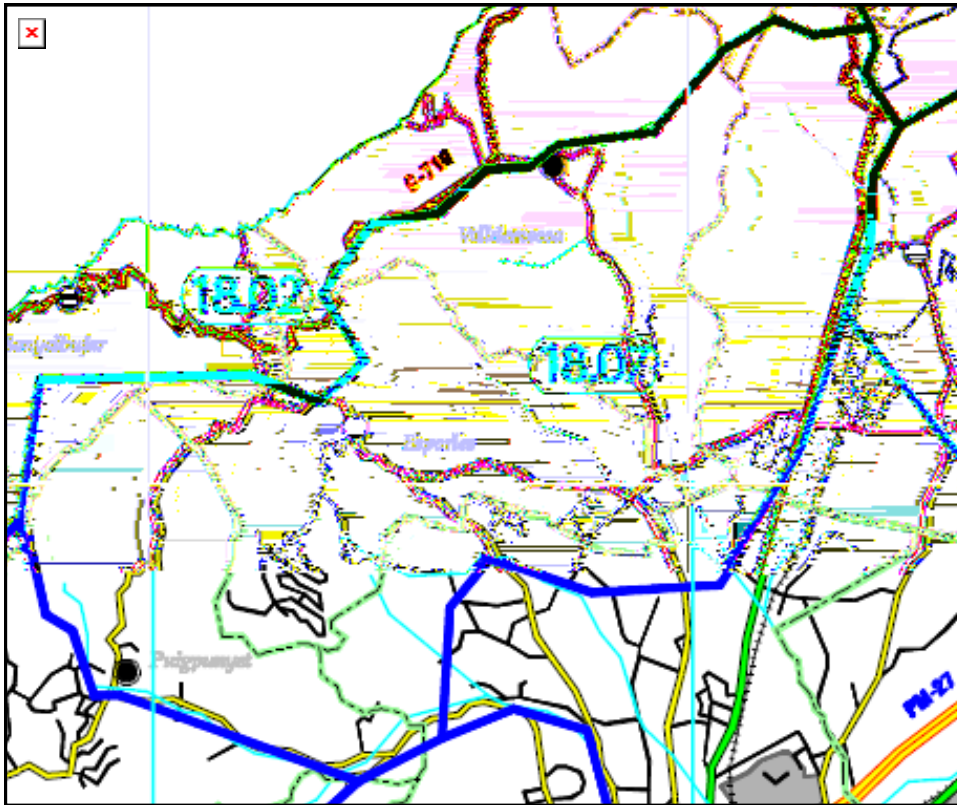
El Reial decret 378/2001 aprovà el Pla Hidrològic de les Illes Balears, amb l'objectiu de descentralitzar la gestió en matèria d'aigües, que és competència exclusiva del Govern de les Illes Balears.

El Pla Hidrològic és un instrument per a l'ordenació dels usos de l'aigua. Es basa en l'adopció d'un conjunt d'objectius sobre la satisfacció de les demandes de l'aigua i sobre la preservació del medi hídic i es concreta en directrius i normes reguladores de l'actuació administrativa. L'escenari temporal és des del 1996 fins a 2016.

10.1.2. Característiques de la unitat hidrogeològica d'Esporles (18-07 FONTS)

Les peces fonamentals del Pla Hidrològic de les Illes Balears, donada la poca importància dels recursos hídrics superficials, són les unitats hidrogeològiques: un o diversos aquífers agrupats a efectes d'aconseguir una racional i eficaç administració de l'aigua en les que hi ha un balanç coherent i un equilibri entre els consums i les disponibilitats. El Pla Hidrològic de les Illes Balears contempla 14 unitats hidrogeològiques a la zona d'anàlisi.

La unitat hidrogeològica on es troba Esporles és la 18.07, anomenada Fonts, que té una superfície de 119 Km².⁵⁸ Els pous d'aquesta unitat abasteixen els nuclis de població d'Esporles, Ses Rotgetes, Palmanyola, Puigpunyent, Valldemossa i part dels municipis de Palma i Calvià.

Mapa 10-1. Unitat hidrogeològica 18.07 on es troba ubicat Esporles. Font: Pla Hidrològic de les Illes Balears.

En aquesta Unitat hi consten, per la importància del seu cabal, 5 fonts entre les que destaquen la font de La Vila, la de Sant Pere i la de na Bastera. El cabal és de 7,1 hm³/any.

Els recursos subterranis i superficials de la unitat 18.07 són 8 hm³ a l'any i la demanda s'estableix en 7,3 per consum i 0,7 per reguiu, sense cap necessitat de destinar un volum a sortides necessàries al mar o bé per al manteniment de zones humides. La pluja mitjana és de 714 mm/any i la infiltració d'un 30%, amb 56 Km² de superfície permeable.

La transposició de la Directiva Marc d'Aigües (DMA) (Directiva 2000/60/CE) a la normativa estatal, fa que actualment s'estigui realitzant la delimitació de noves unitats hidrològiques, un procés que es concretarà al 2009 amb la redacció del primer Pla Hidrològic de Conca després de l'aprovació de la Directiva. La unitat d'Esporles passa a

⁵⁸ Veure mapa 4 d'Unitats Hidrològiques i l'Estat d'Explotació, de l'annex cartogràfic

ser la 18.07 M1 a la qual s'hi associa una zona humida, el Prat de la Font de la Vila amb 1,63 km².

10.2. L'abastiment d'aigua

Aquest Servei Municipal es presta mitjançant gestió directa pel propi Ajuntament des de l'any 1981, en el qual es va dur a terme el rescat de la concessió que tenia l'empresa SOGESUR, S.A. des de l'any 1975, any en el qual es posà en servei la instal·lació, tant d'abastiment com de sanejament d'aigua.

El sistema bàsic d'abastament d'aigua potable es va construir l'any 1974, amb la realització posterior d'ampliacions de la xarxa de distribució. Consta, essencialment, dels següents elements:

- Captacions.
- Conducció fins als dipòsits reguladors.
- Dipòsits reguladors.
- Conducció fins a la xarxa de distribució.
- Xarxa de distribució.

10.2.1. Captacions

El proveïment d'aigua potable per al nucli d'Esporles es produeix mitjançant l'extracció dels següents pous:

1. El pou del Pla des Murterar, situat a gairebé 2 km al nord del nucli per la carretera de Banyalbufar. Aquest pou té un cabal màxim autoritzat de 90 m³/h, però l'Ajuntament només té dret a l'aprofitament durant 12 hores/dia, la qual cosa dona un cabal útil de 1.080 m³/dia.
2. La Font Major, situada devora el km 8,800 de la carretera de Puigunyent a

Esporles a la zona del torrent de Sant Pere, en el Predi La Granja, en la qual l'Ajuntament té dret a un cabal mínim de 500 m³/dia, a més de la possibilitat de comprar el sobrant.

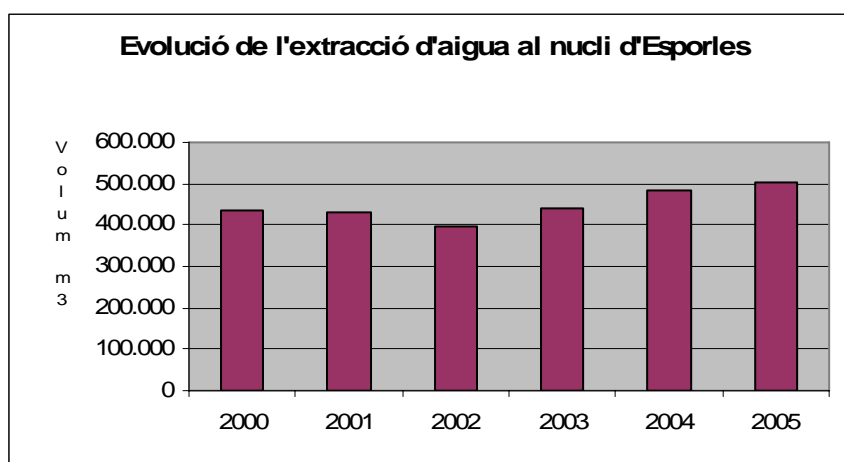
3. La Font de Son Tries que, en virtut de l'execució de la UA-1 passarà a ser municipal. Aquesta font té un cabal a l'estiuada d'uns 20 m³/dia, però encara no està connectada a la xarxa municipal.
4. El nucli de Ses Rotgetes-Jardín de Flores disposa d'un sistema de proveïment d'aigua d'un pou existent a la part alta de l'Avinguda de Ses Rotgetes amb un aforament de 24m³/h (576 m³/dia), i un altre pou situat al vial XIII, amb un aforament de 13 m³/h (312 m³/dia).
5. El nucli de S'Esgleieta no disposa de cap tipus de sistema unificat d'abastiment d'aigua potable, utilitzant-se els sistemes individuals tradicionals mitjançant "fonts" o cisternes en cada casa. Aquest sistema pot considerar-se adequat donat el seu aïllament i la petita dimensió.

Any	Pou Murterar	Font Granja	Avinguda Rotgetes	Vial XIII	Total
2000	149.711	284.860			434.571
2001	125.727	304.528			430.255
2002	12.440	385.282			397.722
2003	61.676	378.172			439.848
2004	24.336	460.373	19.798	64.029	568.536
2005	72.983	430.841	15.360	72.685	591.869

Taula 10-1. Evolució de l'ús que s'ha fet dels diferents pous. Unitats: m³. Font: Ajuntament d'Esporles.

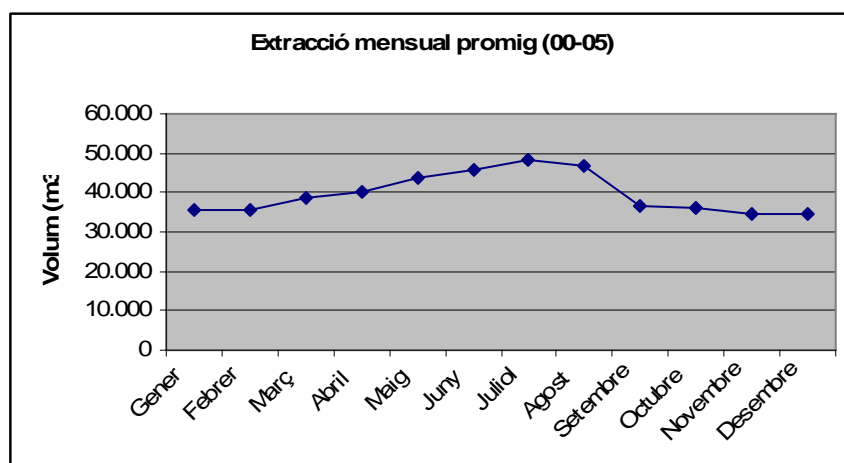
Es pot veure com la Font de la Granja és la més important pel que fa al subministrament d'aigua de la vila i com, aquesta, ha cobrat molta importància els anys 2004 i 2005. La captació dels pous de Ses Rotgetes passa a ser municipal a partir del 2004 i per això la captació total municipal s'incrementa considerablement.

En el gràfic següent podem veure l'increment continu de l'extracció d'aigua al nucli d'Esporles (Pou des Murterar i Font Granja). Des del 2002 hi ha hagut un increment de més de 100.000 m³.

Gràfic 10-1: Evolució de l'extracció d'aigua. Font: Ajuntament d'Esporles.

En aquest gràfic podem veure l'estacionalitat anual que es dona en l'extracció d'aigua. Els mesos d'estiu són mesos en que augmenta considerablement l'extracció d'aigua.

Gràfic 10-2: Extracció mensual mitjana dels darrers 5 anys. Font: Ajuntament d'Esporles.

En el següent quadre es mostra la capacitat d'abastiment en funció de la capacitat de població màxima, suposant un consum per persona de 0,2 m³. Segons aquest quadre l'abastiment d'aigua en tots els nuclis urbans està garantit, donat que el cabal disponible és superior al potencial de consum.

Nucli urbà	Habita nts núm.	Dotació mínima		Cabdal disponible m3/dia	Diferència (disponible - dotació) m3/dia
		m3/hab. dia	m3/d ia		
Esporles	5466	0,2	1093 ,2	1600	506,8
Ses Rotgetes -Jardín de Flores	1062	0,2	212, 4	888	675,6
S'Esgleieta	147	0,2	29,4	29,4	0
Totals	6675	-	1335	2517,4	1182,4

Taula 10-2: Resum d'abastiment d'aigua als nuclis urbans segons la capacitat de població màxima. Font: NNSS.

10.2.2. Conducció fins als dipòsits reguladors.

La conducció s'inicia en la captació de l'ullal de la Font Major i du l'aigua fins als dos dipòsits reguladors de 500 m³. cada un, mitjançant una canonada d'uns 2 km. de llargària i 125 mm de diàmetre. A causa de la diferència de cota entre el poble i l'ullal, l'abastiment s'efectua per gravetat. La canonada es de fibrociment amb junta Gibault.

L'extracció de l'aigua del pou del Pla des Murterar, es fa per bombeig fins a un dipòsit regulador d'uns 25 m³ i, des d'aquest dipòsit i per gravetat, s'uneix a l'anterior conducció de l'ullal de la Font Major als dipòsits reguladors. La canonada és de polietilè de 160 mm. de diàmetre amb juntes soldades. Existeix una instal·lació de sensors i vàlvules que automatitzen el funcionament de la bomba d'extracció.

10.2.3. Dipòsits reguladors.

El dipòsit regulador de 25 m³. està situat entre el pou del Pla des Murterar i la conducció de la Font Major que es va construir l'any 1989.

Els dos dipòsits reguladors de 500 m³ de capacitat cada un d'ells, es troben situats a les immediacions del poble, en el marge esquerra de la carretera d'Esporles a Estellencs. Des de la seva construcció, fa aproximadament uns 14 anys, fins a la data, han estat regulant els cabals necessaris per a l'abastiment del poble, servits mitjançant la primitiva xarxa de distribució. La cota de funcionament a nivell mínim és de 114,80 metres sobre el nivell de la mar, i porten annexa una cambra de vàlvules per regular el seu funcionament.

10.2.4. Conducció fins a la xarxa de distribució.

La conducció des dels dipòsits fins la xarxa de distribució té una llargària de 765 m. La canonada és de fibrociment amb junta Gibault, amb un diàmetre de 125 mm, i discorre enterrada pel marge dret de la carretera d'Esporles a Estellencs.

10.2.5. Xarxa de distribució.

Té una llargària de 10,219 m. És de tipus de xarxes amb ramificacions secundàries. La canonada és de fibrociment amb junta Gibault en tota la seva llargària.

Els diàmetres i llargàries de les canonades són:

- 80 mm.	5.240 m.
- 100 mm.	3.453 m.
- 125 mm.	<u>1.025 m.</u>
Suma	10.219 m.

10.2.6. Cloració

S'efectua amb hipoclorit sòdic.

El grup clorinador va instal·lat en una petita cambra situada a la coberta del dipòsits.

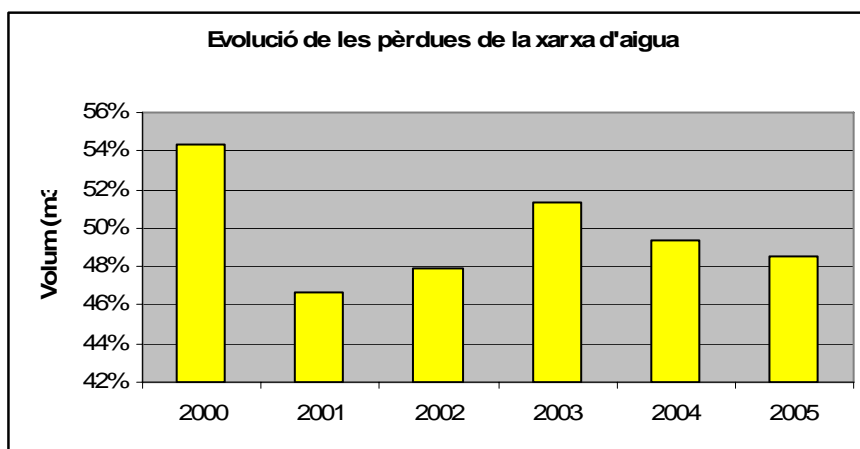
La instal·lació consta en essència dels següents elements:

- Bomba dosificadora d'injecció.
- Mesurador de cabal.
- Dipòsit hermètic per a l'hipoclorit.
- Canonades d'aspiració-injecció.
- Filtre d'aspiració.
 - Canonada d'arribada de l'aigua de dissolució.
 - Clorificador amb tres plaques solars

10.2.7. Rendiment de la xarxa d'abastament

Les pèrdues de la xarxa són enormes, ja que equival a un 50% com a mitjana per als

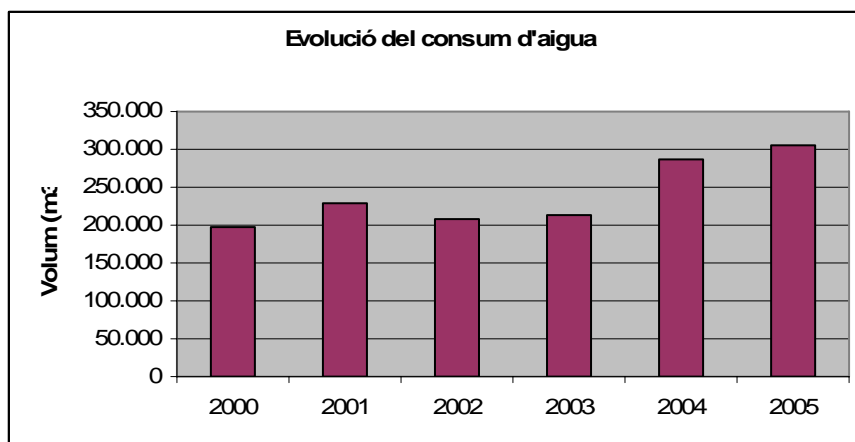
darrers 5 anys.

Gràfic 10-3: Percentatge de pèrdues (Volum impulsat-volum consumit). Font: Ajuntament d'Esporles.

10.3. Consum

El consum dels darrers anys al nucli d'Esporles es mostra en la següent taula. Com ja s'ha pogut veure amb l'extracció, el consum també mostra un increment important els dos darrers anys.

Gràfic 10-4. Evolució del consum d'aigua a Esporles (m3). Font: Ajuntament d'Esporles.

	Total particular	Consum/dia	Consum/hab/dia	total municipal	Total Anual
2000	182.785	500,78	0,125	15.438	198.223
2001	212.391	581,89	0,143	17.140	229.531
2002	194.129	531,86	0,127	12.943	207.072
2003	206.232	565,02	0,131	7.627	213.859
2004	279.585	765,99	0,176	8.437	288.022
2005	279.255	765,08	0,172	25.376	304.631

Convé subratllar l'increment en el consum individual diari que s'està produint. Si calculam la mitjana corresponent als sis anys que apareixen a la taula, aquesta és de 145 litres/persona x dia. Respecte a aquesta mitjana, el 2004 es va incrementar el consum individual en un 21%, i el 2005, un 18,6 %.

Quant al consum total d'Esporles, la mitjana corresponent als mateixos sis anys és de 288.022 litres/any. Respecte a aquesta, l'any 2004 es va produir un increment de prop del 20%, i el 2005 de gairebé un 27%.

10.3.1. Usuaris de la xarxa de distribució

A continuació es mostra la quantitat d'habitatges o establiments connectats a la xarxa de distribució d'aigua. Aquestes xifres es tradueixen en nombre de comptadors. El control de la despesa per habitatge el fa trimestralment un membre de la brigada municipal.

Esporles	
Habitatge	1404
Comunitat*	78
Bonificació**	2
Comercials	74
Reguius ***	121
Total habitatge	1484
Total Esporles	1679
Rotgetes	
Habitatge	158
Reguiu	28
Total rotgetes	186

Total municipi	1865

*Núm. de cànon fix que estan en comunitat després es reparteixen el consum

** Persones amb pocs recursos

*** Provisionals d'obra i solars

Taula 10-3. Habitatges connectats a la xarxa de distribució d'aigua. Font: Ajuntament d'Esporles 2006.

Cal esmentar que el preu del consum d'aigua ve regulat per una taxa progressiva que pretén dissuadir els consum abusius. Així es penalitzen els consums superiors a 50m³ i el m³ es pot arribar a pagar a 2 euros.

- Quota proporcional:	
ús domèstic, industrial, comercials, reguiu i hotelers:	
1r.bloc: consums fins a 50 m ³ /trim	0.25 euros/m ³ .
2n.bloc: per cada m ³ que superi els 50 m ³ /trim i fins els 100 m ³ /trim	0.50 euros/m ³ .
3r.bloc: per cada m ³ que superi els 100 m ³ /trim i fins els 150 m ³ /trim	0.99 euros/m ³ .
4r.bloc: per cada m ³ que superi els 150 m ³ /trim i fins els 200 m ³ /trim	1.33 euros/m ³ .
5r.bloc: per cada m ³ que superi els 200 m ³ /trim	2.00 euros/m ³ .

Figura 10-1: Preus de la taxa pel subministrament d'aigua (BOIB núm 173 de 16-12-2003)

10.4. Qualitat de l'aigua

La qualitat de l'aigua es regeix pel Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà:

El decret estableix que s'han de fer 2 tipus d'analítiques:

- Completa: És una analítica molt detallada que permet saber si l'aigua compleix els valors definits a l'annex I del Reial Decret ja esmentat.
- Control: faciliten informació sobre la qualitat organolèptica i microbiològica de l'aigua, i també informació sobre l'eficàcia del tractament de potabilització.

L'ajuntament com a gestor de l'aigua té l'obligació de fer les següents analítiques:

1. Als pous municipals del Pla des Murterar es fa una analítica de control anual i una de completa cada 2 anys.
2. Als 2 dipòsits reguladors de 500 m³ on hi arriba l'aigua dels pous municipals i de la Granja es fan dues analítiques de control anual i una analítica completa.
3. A més es fan sis analítiques de control a domicili, tot i que per no causar molèsties es solen fer a instal·lacions municipals.

En cap de les analítiques realitzades en els darrers anys s'ha detectat cap problema amb la qualitat de l'aigua servida al municipi per això no es considera rellevant incorporar l'extens resultat d'aquests documents, que resten a la disposició del ciutadà al registre municipal.

10.5. Aigües residuals

10.5.1. Cobertura de la xarxa existent i mancances.

Nucli d'Esporles

La xarxa de clavegueram recull les aigües residuals del poble i desemboca a una gran canonada que discorre pel llit del torrent i que condueix les aigües residuals per gravetat cap a la depuradora.

La xarxa és molt antiga i presenta deficiències importants. Encara es poden detectar vessaments d'aigües residuals al torrent i connexions de pluvials, sobretot a causa de reformes de patis interiors, que aboquen a les aigües residuals, el que augmenta sense necessitat el cabal que s'envia a la depuradora i provoca desbordaments d'aigua mesclada en moments de pluja intensa.

Malgrat l'existència de la xarxa, per a algunes cases antigues la connexió a la xarxa resulta cara i suposa una obra considerable, el que fa que es mantingui encara la utilització de pous negres. Les obres noves o les grans reformes inclouen la connexió a la xarxa.

Segons fonts municipals hi ha quatre punts molt conflictius que sofreixen embussaments amb una freqüència aproximadament mensual cada un d'ells. Generalment aquests embussaments són deguts a que s'ha sobrepassat la capacitat de desguàs que té la xarxa. Quan s'embussa algun punt d'aquests no queda més remei que requerir els serveis d'un camió amb bomba de pressió, que ha de venir a posta des de Palma.

Punts més conflictius de la xarxa de clavegueram
Placeta des Pla
Miquel Marquès núm. 77
Joan Riutort. (altura Pont de fusta)
Filadores 54

Taula STYLEREF 1 \s 10 - SEQ Taula * ARABIC \s 1 4 : Punts més conflictius de la xarxa de clavegueram

Ses Rotgetes, Esgleieta i Es Verger.

Els nuclis de Ses Rotgetes-Jardín de Flores disposen d'infraestructures de sanejament d'acord amb els seus respectius projectes d'urbanització. Ses Rotgetes disposa d'un sistema de depuració a base de fosses sèptiques individuals tot i que el vial XIII té clavegueram per evitar que s'infiltrin aigües residuals al pou que hi ha a la part d'abaix.

La part del Jardín de Flores té una xarxa de sanejament pròpia que aboca a un gran pou negre estanc que es buida regularment pels serveis de manteniment.

Els nuclis de S'Esgleieta i es Verger no disposen de cap tipus de sistema unificat de tractament d'aigües residuals. El tractament és per fosses sèptiques unitàries.

10.5.2. La depuradora d'Esporles

El nucli urbà d'Esporles tracta les seves aigües residuals a l'estació depuradora de Son Quint situada en terrenys adjacents al camp municipal d'esports i al torrent de Na Bastera, vora la carretera PM-112.

L'actual depuradora, construïda al 1976, va ser habilitada per tractar una població equivalent de 2000 habitants mitjançant un procés de fangs actius en airejament prolongat. El que, considerant una dotació de 200 litres/habitant/dia, suposa que pot tractar en les condicions previstes un cabal mitjà de 400 m³/dia.

El cabal actual que es depura a l'EDAR és desconegut. Segons informe dels serveis tècnics de l'IBASAN, basat en informacions donades per l'Ajuntament i remès al mateix ajuntament el dia 1 d'abril de 1998 el cabal d'aquells moments era de 775 m³ a l'hivern (uns 3900 habitants) i de 1370 m³ a l'estiu (uns 5500 habitants). Aquest informe també esmentava la problemàtica derivada del gran cabal de la depuradora.

Segons un estudi duit a terme per l'IBASAN el 1995, el consum elèctric de la depuradora és de 1,45 kW per m³ d'aigua depurada.

Els fangs que sobren del procés de depuració són secats a unes eres situades al mateix solar de la depuradora i després es transporten a la planta de compostatge del Parc de Tecnologies Ambientals.

L'efluent de la depuradora s'aboca al torrent d'Esporles o de Na Bastera, al llarg del qual s'infiltra a les capes freàtiques, amb el conseqüent risc de contaminació d'aigües subterrànies, ja que les condicions de tractament no garanteixen el compliment dels requisits legals en matèria d'abocament d'aigües depurades. S'ha de tenir en compte que el lloc d'abocament es troba a la part de dalt de l'ullal de la font de Na Bastera, i només a una distància de 650 m.

Des de la seva construcció no s'han duit a terme actuacions de millora i/o ampliació destacables (l'any 2005 es va millorar el sistema d'assecatment de fangs) mentre que la població ha experimentat un creixement notable. Aquest fet ha provocat que el funcionament actual no sigui suficient per tal d'assegurar una qualitat acceptable de l'aigua de l'efluent.

Component	CONCENTRACIÓ MÀXIMA PERMESA	DADES REALS
DBO5	<25	34
S.S.	<35	72
NTotal	<15	29,5
PTotal	<2	5,99

Taula 10-5: Resultats d'una anàlisi de l'aigua depurada. Setembre 2004. Font: Conselleria de Medi Ambient.

L'anàlisi disponible d'aquestes aigües tractades indica que la qualitat de l'efluent no és adequada per al seu abocament a torrent, donat que no supera els valors establerts

en l'article 2 del Decret 13/1992 de la Comunitat Balear. Pel que fa als valors màxims de concentració de nutrients (nitrogen i fòsfor) per abocament a zones sensibles a l'eutrofització, segons les mateixes fonts, supera els límits establerts.

10.5.3. Anàlisi del grau de vulnerabilitat de l'aqüífer.

VALORACIÓ

VULNERABILITAT AQUIFER

	Característiques	Valoració
G. Tipus aqüífer	Lliure amb sòcol	0,6
O. Litologia i permabilitat	Baixa	0,7
D. Profunditat freàtic	10 m	0,8
Classificació		0,34 VULN. MODERADA

RISC DE L'ABOCAMENT

	Característiques	Valoració
P. Població exposada	Ús per proveïment	3
A. Forma d'aplicació	Continua	3
C. Concentració contaminants	Mitja	2
T. Toxicitat	Baixa (orgànica)	1
Classificació		9 - ALT RISC

Classificació	Vulnerab. Moderada/Alt Risc	12. Potencialitat moderada
---------------	-----------------------------	----------------------------

La potencialitat de contaminació global d'aquest abocament es troba dins la qualificació de moderada- alta. Donat que existeixen indicis de possible contaminació de pous aigües corrent avall, es considera necessari emprendre actuacions immediates.

10.5.4. Les diferents solucions plantejades per tal de solucionar la problemàtica.

De la informació anterior es deriva la urgència d'emprendre actuacions immediates que permetin minimitzar el risc sanitari i mediambiental provocat per les condicions en què es realitza actualment l'abocament de l'efluent de la depuradora.

L'any 1995 la Conselleria de Medi Ambient va elaborar un Pla Integral de Reutilització d'Aigües Tractades, on es desenvolupava un estudi de viabilitat i avantprojecte valorant diverses propostes de reutilització de l'efluent de l'EDAR d'Esporles. Previ a la realització d'aquestes actuacions era necessària la construcció d'una nova estació depuradora. Les variants plantejades eren:

1. Implantació d'un tractament terciari avançat, ubicat en el terme municipal de Esporles, basat en una planta d'infiltració-percolació. Inclou els equips necessaris per a la conducció dels cabals tractats i aplicació en el Campus Universitari. L'Ajuntament d'Esporles es reserva la possibilitat d'aprofitament d'una part dels cabals en el propi municipi.
2. Valoració de la conducció fins al Campus Universitari, on s'estableixen diversos mòduls de diferents sistemes de tractament terciari avançat, la finalitat de la qual, és la de constituir una experiència pilot per l'experimentació i aprenentatge en el camp de tractaments de l'aigua. Posteriorment, els cabals tractats serien utilitzats per al reg de les zones verdes del Campus Universitari. En previsió, aquesta proposta integra les aigües tractades que pertanyen a la urbanització de Ses Rotgetes.

Actualment existeix un projecte parcialment executat per a la conducció de les aigües residuals produïdes a diversos municipis fronterers amb el municipi de Palma, per tal de realitzar el tractament a les estacions depuradores de Palma. La segona fase d'aquest projecte, pendent d'executar, afectaria a les aigües residuals produïdes al terme municipal d'Esporles, i consistiria en la conducció de les aigües al llarg del torrent d'Esporles, la connexió de les aigües de la urbanització de Ses Rotgetes i de S'Esgleieta, i l'abocament a les instal·lacions de depuració de Palma. L'objectiu d'aquesta actuació seria protegir les aigües subterrànies utilitzades per subministrament públic, evitant l'abocament a la zona més vulnerable a contaminació. Aquesta actuació encara no ha estat iniciada i suposaria evitar totalment l'abocament d'aigües residuals al torrent ja que comportaria la desaparició de l'estació depuradora d'Esporles.

Emperò, cal considerar que d'aquesta actuació es deriven varies conseqüències importants de caire medi ambiental i socio-econòmic:

D'una banda, tot i que la situació actual no permet un aprofitament directe per captació des del torrent, la infiltració natural d'aigües al llarg del seu curs produeix la recàrrega indirecta de pous relativament superficials, ubicats a les proximitats del llit. És previsible que, en cas de deixar d'aportar els aproximadament 0,28 Hm³/any d'aigua procedent de la depuradora, la capacitat d'extracció d'aquests es veuria molt afectada.

D'altra, amb la conducció de les aigües residuals cap a Palma es tancaria la possibilitat de l'aprofitament directe de l'aigua tractada per a reutilització, ja sigui en reg d'arbres fruites i jardins públics o en altres usos urbans i, en definitiva, es perdria definitivament un recurs el valor del qual augmentarà en el futur.

En base a aquestes darreres consideracions, dia 17 de gener de 2007 l'Ajuntament d'Esporles acordà iniciar la tramitació, amb caràcter d'urgència, d'una sol·licitud a la Conselleria de Medi Ambient per al finançament de la construcció d'una nova estació de depuració de les aigües residuals a un nivell secundari i terciari. Així mateix s'acordà sol·licitar a la Direcció General de Recursos Hídrics la revocació a EMAYA de la indemnització corresponent al projecte no executat, per tal que part de la inversió prevista en aquest es destini a provar la indemnització per una nova EDAR a Esporles. A més, i per tal de minvar el risc de contaminació, es decidí sol·licitar amb caràcter d'urgència, la col·locació immediata d'un sistema d'afinament posterior al secundari actual.

10.6. Punts forts i febles

Punts forts	Punts febles
<ul style="list-style-type: none"> • La pressió de l'aigua de la xarxa, suficient per abastir tot el poble. • L'extracció d'aigua de la Font de la Granja sense haver de treure aigua de l'aquífer. • L'excel·lent qualitat de l'aigua destinada al consum. • Quasi tots els habitatges tenen comptador propi. • Existència de nombroses cisternes i safareigs on es recullen aigües pluvials. • L'Ajuntament té el poder de decisió sobre com resoldre la problemàtica de les aigües residuals. • Existeix una instal·lació i un espai dedicats actualment al tractament de les aigües residuals • La tecnologia actual permet un tractament de les aigües residuals compatible amb altres usos a la zona on s'instal·la, així com 	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa en mal estat i amb pèrdues molt importants. • No es tenen dades d'abastiment en sòl rústic ni del nombre de captacions. • Increment del consum d'aigua per habitant. • Increment de consum d'aigua municipal. • No hi ha consum d'aigua depurada. • Elevat nombre de rompudes. • Taxes progressives de consum d'aigua que no tenen en compte el nombre de persones per domicili, ni la diversitat dels sectors que en consumeixen. • Desconeixement dels volums tractats per l'EDAR. • Les aigües resultants del tractament no tenen la qualitat suficient per ser abocades al torrent.

<p>minimitzar les molèsties derivades del tractament.</p> <ul style="list-style-type: none"> • La possible reordenació de la zona de Son Quint pot permetre la instal·lació d'una nova depuradora. • No es produeixen abocaments industrials 	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha un control analític periòdic de la qualitat de les aigües que s'aboquen. • No es coneix la quantitat d'habitatges del nucli d'Esporles que no estan connectats a la xarxa de clavegueram. • Ses Rotgetes de Canet no disposa de xarxa de clavegueram. Part de les aigües residuals que es produeixen poden estar contaminant per infiltració les fonts de Na Bastera i de la Vila. • Aigües pluvials connectades a la xarxa de clavegueram. • Fosses sèptiques i pous negres no inventariats. • El consum d'aigua i explotació de fonts i pous redueix l'escorrentia del torrent • El creixement continu de la població, reduirà la disponibilitat d'aigua. • Manca d'educació ambiental referent a l'aigua. Conscienciació social.
--	---

11. RESIDUS SÒLIDS

11.1. Introducció

La producció creixent de residus sòlids és un dels grans problemes de l'actual societat de consum. A Esporles s'ha anat implantant progressivament la recollida selectiva de totes les fraccions i ha millorat el percentatge de materials destinats a reciclatge. Tot i això, queden molts aspectes que es poden millorar a través d'iniciatives que cal consensuar amb la ciutadania en el marc de l'Agenda 21.

Segons la llei 10/1998, de residus, i el Pla director sectorial per a la gestió de residus urbans de l'illa de Mallorca (BOIB 35 de 9 de març de 2006), l'ajuntament ha de gestionar els residus urbans juntament amb el Consell de Mallorca. El tractament dels residus és competència del Consell de Mallorca i la recollida ho és dels municipis.

L'Ajuntament d'Esporles, a través de la Mancomunitat de Tramuntana, té contractada des de dia 1 de gener de 2006 la recollida de fems amb l'empresa Fomento de Construcciones i Contratas.

L'empresa també s'encarrega de recollir els residus voluminosos, la poda, així com de gestionar els contenidors del parc verd, la neteja viària de Ses Rotgetes i la d'algunes festes del poble.

El buidat periòdic dels contenidors de recollida selectiva tipus iglú és a càrrec del Consell de Mallorca.

Pel què fa a la neteja dels espais públics, el municipi d'Esporles compta amb una brigada que, al manco un cop per setmana utilitza la màquina de neteja viària. Després cada dilluns i divendres buiden les, aproximadament, 46 papereres que hi ha a tot el municipi.

També hi ha col·locats a diferents indrets del municipi, 15 expenedors de bosses pels excrements dels cans.

La producció de residus sòlids total l'any 2006 ha estat:

		ESPORLES	kg/habitant*
PAPER	pes total (kg)	152245	30,50
	%	8,8	
VIDRE	pes total (kg)	87480	17,53
	%	5,1	
ENVASOS	pes total (kg)	56520	11,32
	%	3,3	
MATÈRIA ORGÀNICA	pes total (kg)	112240	22,49
	%	6,5	
REBUIG	pes total (kg)	1320643	264,60

	%	76,4	
	pes total (kg)	1729128	346,45
TOTAL	%	100,0	

* s'ha calculat amb la població de fet del 2006, 4991 habitants

Taula 11-1. Producció total de residus al 2006. Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca

Com es pot observar a la taula, el rebuig segueix sent la fracció que té un major pes en el total de residus sòlids. Al 2006, es van produir 346,45 kg/hab. de rebuig, mentre que les altres fraccions gairebé no superen els 30 kg/hab. De la resta de fraccions, la més significativa és la del paper, amb 30'50 kg/hab., seguida de la matèria orgànica (que només s'ha recollit sis mesos d'aquest any) amb un pes de 22,49 kg/hab.

11.2. Horaris de recollida selectiva

Al municipi es realitza la recollida selectiva de residus porta a porta al nucli urbà d'Esporles, la carretera de S'Esgleieta a Esporles, i al nucli urbà de s'Esgleieta. La resta del municipi es fa amb contenidors de vorera i de tipus iglú.

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
Envasos	Orgànica Bolquers	Envasos	Orgànica Bolquers	Rebuig		Orgànica Bolquers

Taula 11-2: Recollides porta a porta en horari nocturn. De 19:00 a 22:00h (Novembre-Març) de 20:00 a 00:00h (Abril-October).

A més:

- Els dilluns dematí es recull la poda, mitjançant telefonada prèvia.
- Els dimarts dematí es recull el paper porta a porta i es col·loquen 40 contenidor per recollir el vidre.

- Els dimecres dematí es recullen els voluminosos i els contenidors de vidre.

La localització de tipus iglú al municipi és la següent:

Nucli	Total	Paper	Vidre	Envasos
Es Verger	Es Verger I	2	2	2
Esgleieta	Esgleieta Rt Canet	1	1	1
Esgleieta	La fiore	1		
Esporles	Canonge J. Garau		1	
Esporles	Escola pública	1		
Esporles	IMEDEA Carrer Quarter	1		
Esporles	Camí Son Cabaspre	1	1	1
Esporles	Institut Carrer ca l'Amet	1		1
Esporles	Parc Verd Son Quint	4	4	3
Esporles	Quarter - Jaume I		1	
Rotgetes	Avinguda Rotgetes I	1	1	1
Rotgetes	Avinguda Rotgetes II	1	1	1
Rotgetes	La Granja	1	1	
Rotgetes	Vial Central	1	1	1
Rotgetes	Vial I	1	1	1
Rotgetes	Vial III	1	1	1
Rotgetes	Vial IX	1	1	1
Rotgetes	Vial Nord	1	1	1
Rotgetes	Vial Sud	1	1	1
TOTALS		21	19	16

Taula 11-3. Ubicació dels contenidors tipus iglú de paper, vidre i envasos del municipi d'Esporles. Font: Espai 21. Gener 2007.

11.3. Campanyes informatives

Per aconseguir la col·laboració de la ciutadania, en tot el procés d'implantació de la recollida selectiva porta a porta, s'han realitzat diverses actuacions, en les quals ha participat un grup de voluntaris del poble.

- 13 trobades amb els veïns, durant el mes de juny del 2006, per la repartició dels poals de matèria orgànica.
- Campanya informativa porta a porta al juny del 2006, per la implantació de la recollida de la matèria orgànica i repartició del material (poals i bosses).
- Reunió amb els voluntaris
- 14 trobades amb els veïns de diferents zones, entre l'octubre i el novembre, per informar de la incorporació de la recollida d'envasos i el paper porta a porta. També es va repartir compost pels veïns.
- Campanya informativa porta a porta entre l'octubre i el novembre, per informar de la incorporació de la recollida dels envasos i el paper porta a porta.
- Trobada amb la gent major al Centre de Dia per explicar-los les modificacions a la recollida selectiva porta a porta.

Fins al moment s'han repartit aproximadament uns 1500 poals de matèria orgànica.

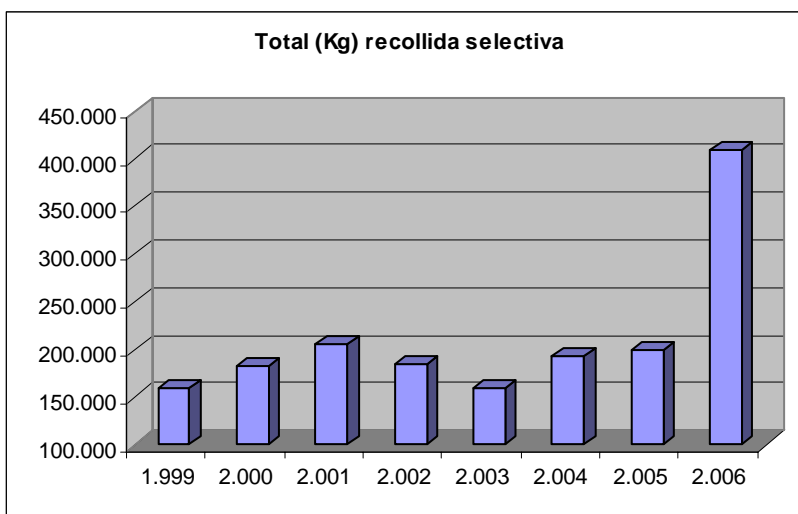
11.4. Recollida de residus

La posada en marxa de la recollida selectiva porta a porta el juliol del 2006, ha fet augmentar considerablement els pesos recollits de cada fracció.

Al gràfic X es pot observar aquest augment respecte als anys anteriors, donant-se una pujada del 51'12% respecte al 2005.

Si tenim en compte els pesos de les diferents fraccions, el paper ha comptat amb un augment del 52'17%, respecte l'any anterior. La recollida d'envasos, que va començar a ser porta a porta el novembre de 2006, també ha augmentat el seu pes. La recollida de matèria orgànica, que va començar el juliol del 2006, ha permès recollir-ne 112.240 quilos en sis mesos. La recollida de vidre, més generalitzada abans d'implantar el porta

a porta, ha augmentat, però no tant com les altres fraccions. Com a conseqüència el rebuig s'ha vist lleugerament disminuït.

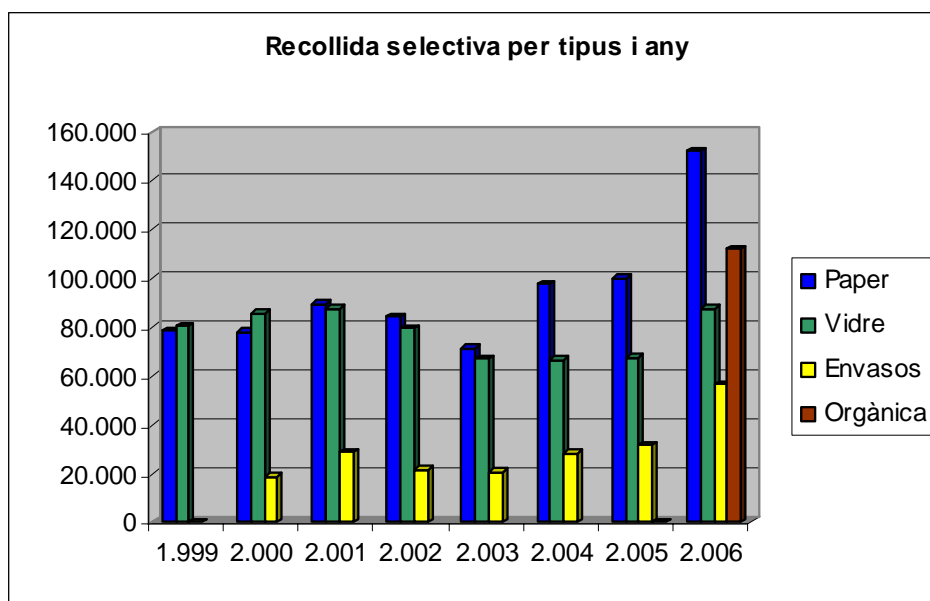

Gràfic 11-1. Evolució del pes total de la recollida selectiva. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell de Mallorca.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Paper	78.006	89.735	84.120	71.495	97.570	100.140	152.245
Vidre	85.617	87.809	79.634	67.272	66.611	67.780	87.480
Envasos	18.658	28.870	21.482	20.746	28.312	31.760	56.520
Orgànica	0	0	0	0	0	0	112.240
Pes selectiva	182.281	206.414	185.236	159.513	192.493	199.680	408.485
Rebuig		2.122.163	2.080.098	2.125.077	1.637.149	1.392.555	1.320.643
TOTAL Residus		2.328.577	2.265.334	2.284.590	1.829.642	1.592.235	1.729.128
Increment selectiva	12,91%	11,69%	-11,43%	-16,13%	17,13%	3,60%	51,12%

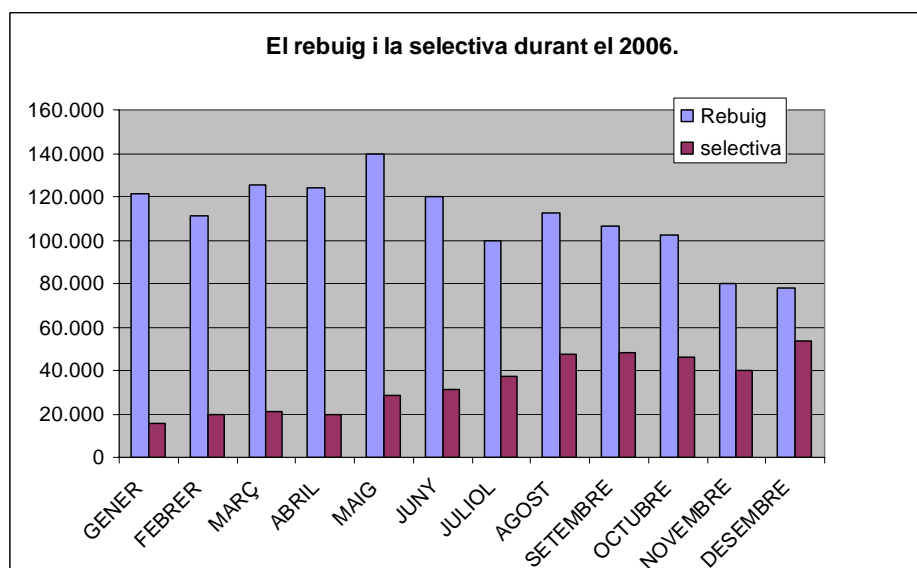
Taula 11-4. Pesos recollits segons la fracció (en Kg). Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca

Al següent gràfic es pot veure l'evolució de la recollida de les diferents fraccions reciclades. L'augment més important es dona a la fracció del paper, i sobretot a la de matèria orgànica, que abans del 2006 no es recollia.

Gràfic 11-2: Recollida selectiva per fracció i any. Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca.

Si es compara l'evolució dels pesos recollits de selectiva i rebuig durant l'any 2006, s'observa com a partir dels mesos d'estiu, el pes de selectiva augmenta, mentre el pes de rebuig disminueix, sobretot els mesos de novembre i desembre.

Gràfic 11-3 Evolució del pes recollit de la selectiva i rebuig al 2006. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell de Mallorca

Evolució de la recollida de residus l'any 2006

	Gen	Feb	Mar	Abr	Ma	Jun	Juli	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Tot
PAPER	8040	11770	13640	11710	15050	12440	11555	13580	15340	15220	9120	14780	152245
VIDRE	4900	5300	4700	4240	9840	13880	4720	14320	9040	4560	3860	8120	87480
ENVAS	2760	2860	2980	3560	3300	4960	3980	5320	4260	4920	7460	10160	56520
ORGÀNI	0	0	0	0	0	0	17360	13920	19380	21620	19680	20280	112240
REBUIG	121060	111040	125440	124400	139740	120000	99880	112600	106380	102283	80060	77760	1320643
TOTAL	136760	130970	146760	143910	167930	151280	137495	159740	154400	148603	120180	131100	1729128
% PAPER	5,9	9,0	9,3	8,1	9,0	8,2	8,4	8,5	9,9	10,2	7,6	11,3	8,8
% VIDRE	3,6	4,0	3,2	2,9	5,9	9,2	3,4	9,0	5,9	3,1	3,2	6,2	5,1
% ENVAS	2,0	2,2	2,0	2,5	2,0	3,3	2,9	3,3	2,8	3,3	6,2	7,7	3,3
% ORGÀN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,6	8,7	12,6	14,5	16,4	15,5	6,5
% REBUI	88,5	84,8	85,5	86,4	83,2	79,3	72,6	70,5	68,9	68,8	66,6	59,3	76,4
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

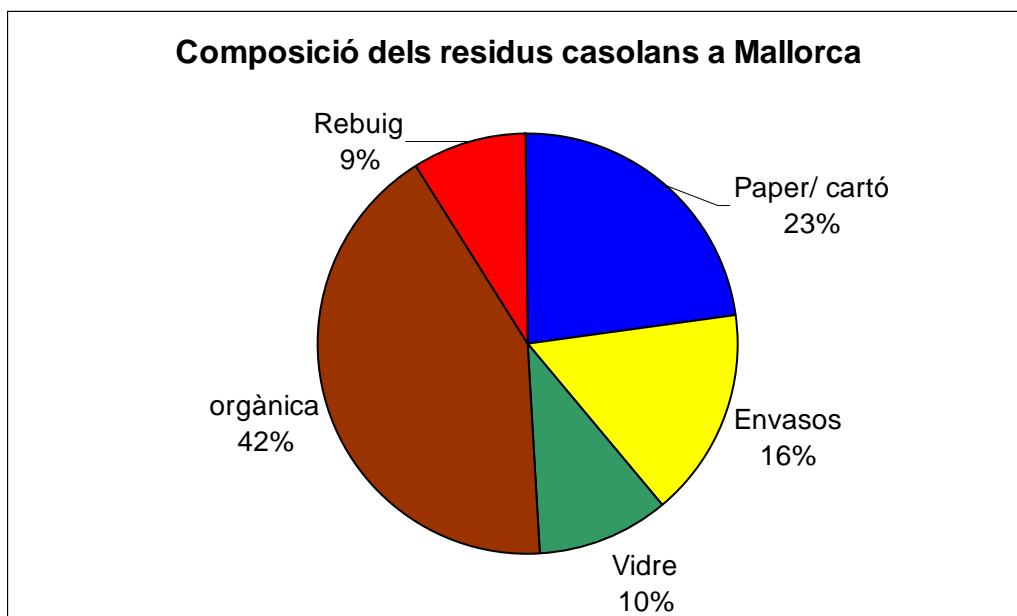
Taula 11-5. Evolució en pesos i percentatges de l'any 2006. Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca.

El paper i el vidre es varen a començar a recollir el 23 de gener en contenidors. S'observa com els pesos augmenten a partir del mes febrer.

La matèria orgànica es començà a recollir el 4 de juliol i durant el primer mes ja se'n recolliren 17360 kg., arribant als 112240 kg. en sis mesos.

A partir del 13 de novembre s'implantà un dia de recollida d'envasos que va propiciar un fort augment del pes d'aquesta fracció.

Pel què fa la fracció de rebuig, s'ha observat una disminució i cap mes s'ha tornat a presentar un 88 % de rebuig, com al gener o com les xifres habituals dels anys anteriors. El mes de desembre es va aconseguir reduir aquesta fracció al 59%. Tot i la disminució observada, s'ha de seguir treballant per reduir més aquesta fracció, ja que amb la implantació del sistema de recollida porta a porta, es podia esperar una reducció més accentuada, com ha passat a altres pobles com Puigpunyent. A més, segons unes mostres aleatòries que realitza el Consell de Mallorca, la composició dels residus casolans és la que indica el gràfic següent.

Gràfic 11-4: Composició mitjana dels residus de la llar. Font: Consell de Mallorca. 2006.

Si agafam de referència les dades de desembre de 2006 (taula X) veim que encara podem augmentar un 12% la recollida de paper, un 9% la d'envasos i un 27 % la d'orgànica.

La implantació gradual de la recollida selectiva ha acabat el 5 de febrer de 2007 amb la implantació d'un dia més de recollida d'envasos, tal i com mostren els horaris corresponents. Encara no es disposa de dades per saber l'efecte que ha provocat aquesta nova modificació.

A continuació, es fa una comparació entre la recollida selectiva d'Esporles i la de la resta dels municipis de l'illa.

PAPER		VIDRE		ENVASOS	
Escorca	105,78	Escorca	133,09	Puigpunyent	47,69
Estellencs	39,93	Estellencs	57,47	Escorca	32,15
Banyalbufar	38,01	Puigpunyent	46,30	Bunyola	20,64
Calvià	37,75	Banyalbufar	46,19	Banyalbufar	18,31
Bunyola	36,81	Calvià	43,51	Binissalem	18,20
Porreres	35,60	Costitx	36,71	Estellencs	17,96
Puigpunyent	35,58	Fornalutx	33,97	Porreres	15,35
Sant Llorenç	34,75	Capdepera	33,84	Lloseta	12,50
Palma	33,01	Bunyola	31,50	Calvià	11,84
Pollença	31,80	Andratx	30,33	Esporles	10,40

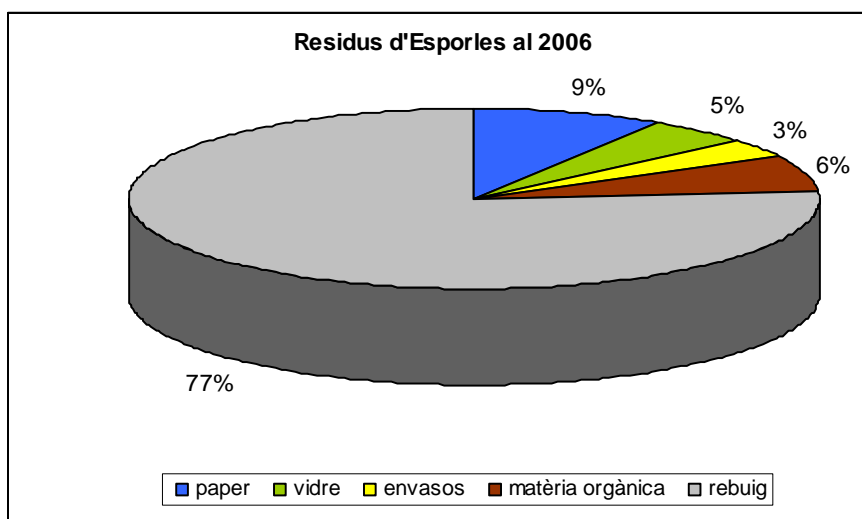
Taula 11-6. Els deu millors pobles del reciclatge al 2006 (kg/habitant⁵⁹). Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca

Pel que fa la recollida de paper, si tenim en compte els kg per habitant (població de fet) l'any 2006, el municipi d'Esporles se situa al lloc 14, amb 30'50kg/hab. Quant al vidre, Esporles està al lloc 33, amb una recollida de 17'53kg/hab. La recollida d'envasos situa el municipi dins la llista dels deu millors, amb 10'40kg/hab.

També és interessant comparar les dades obtingudes en matèria de residus d'aquest primer any de recollida porta a porta, amb les dades de Puigpunyent, un dels municipis pioners en la recollida selectiva, que la inicià el 2003. Si s'observen els gràfics, es pot veure com el percentatge de rebuig d'Esporles és encara molt elevat, un 77%, davant el 22% de rebuig de Puigpunyent. L'objectiu és reduir al màxim aquest percentatge, a fi que menys residus hagin de passar pel procés d'incineració.

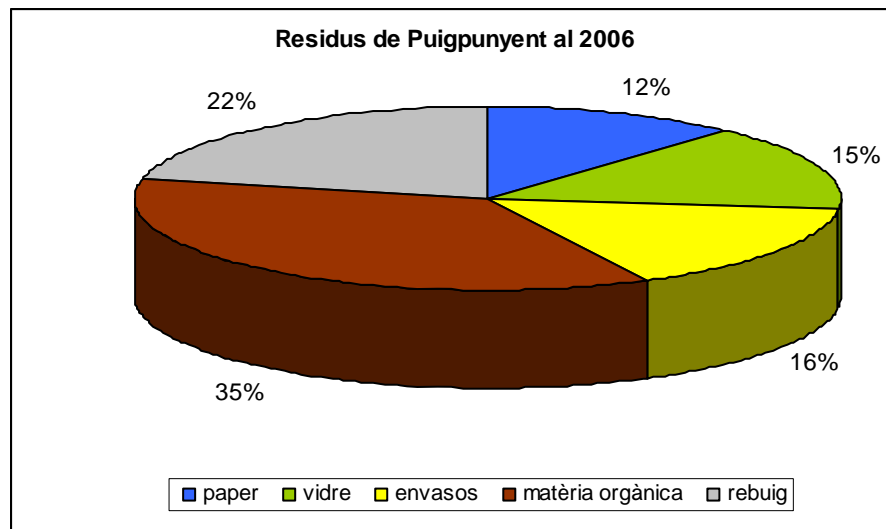
És molt significatiu el percentatge del 35% de recollida de matèria orgànica al municipi de Puigpunyent, front el 6% d'Esporles. Tot i això, s'ha de tenir en compte que Esporles va començar la recollida de matèria orgànica el juliol del 2006, per tant només hi estan comptabilitzats sis mesos.

Amb aquesta referència, queda clar que la tasca en relació a la recollida selectiva a Esporles, s'ha iniciat, però s'ha de seguir treballant, tenint en compte dades com les del municipi de Puigpunyent.

Gràfic 11-5. Residus produïts al municipi d'Esporles al 2006. Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca

⁵⁹ El càlcul es realitza sobre la població de fet

Gràfic 11-6. Residus produïts al municipi d'Esporles al 2006. Font: elaboració pròpia amb dades del Consell de Mallorca

11.5. El Parc Verd de Son Quint

El parc verd és una àrea d'aportació, de titularitat municipal, tancada i delimitada que ha de tenir aquesta qualificació per part del Consell de Mallorca. L'ús del parc verd és exclusivament domèstic i per a l'aportació de residus provinents de les llars i generadors singulars no qualificats. El parc verd ha de complir els requisits tècnics mínims que s'estableixen a la Revisió del Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus Urbans de Mallorca (PDSGRUM), (BOIB núm. 35, de dia 9 de març del 2006). Són alguns d'aquests requisits:

- El parc es construirà dins els límits del nucli urbà
- Tindrà una bona accessibilitat per als veïns i vehicles que vulguin accedir-hi
- No s'han de donar impediments físics que dificultin la recollida de residus
- La instal·lació ha de ser accessible per a persones amb mobilitat reduïda
- Ha d'estar correctament delimitat amb una tanca de seguretat
- Com a mínim ha de tenir dos contenidors de cada tipus de fracció a reciclar
- Al recinte hi ha d'haver un cartell visible que posi "Parc Verd", "Consell de Mallorca" i l'Ajuntament a qui pertany.

- S'ha de disposar de corrent elèctrica, i il·luminació artificial
- Una caseta per a l'encarregat amb uns requisits mínims

El parc verd del municipi d'Esporles està situat a l'àrea de Son Quint. Actualment està obert de 8 a 20 h tots els dies de la setmana, la qual cosa facilita l'eliminació de residus per part de particulars. El parc compta amb un vigilant⁶⁰, que s'encarrega de controlar tots els abocaments que es realitzen, i també amb càmeres de vigilància.

A continuació hi ha una taula amb les tones recollides al parc verd segons el tipus de residu:

Tipus	Tones
Electrodomèstics de línia blanca amb CFC	3,45
Electrodomèstics de línia blanca sense CFC	3,66
Electrodomèstics de línia marró	1,86
Pneumàtics Fora d'Ús	0,68
Resta de voluminosos	149,15
Total	158,80

Taula 11-7. Pesos recollits al parc verd. 2006. Font: Mac Insular

També hi ha contenidors per a la recollida de residus perillosos. Els pesos recollits l'any 2006, són els següents:

	Tones/recollides
Bateries de plom	0,836
Aerosols	0,041

⁶⁰ El PDSGRUM també determina les tasques diàries que ha d'assumir aquest vigilant del parc verd:

Obrir i tancar el Parc Verd.

Dur la seva vigilància.

Assessorar al públic com usar les instal·lacions

Comunicar a l'Ajuntament i a l'empresa del servei de recollida quan els contenidors estan plens.

Avisar i denunciar immediatament a la Policia Municipal i als òrgans competents del Consell de Mallorca i del Govern de les Illes Balears, les persones o empreses que incompleixen les normes d'utilització del parc verd.

Anotar en un llibre d'incidències les situacions que es puguin considerar anòmales amb relació al funcionament del parc verd.

Permetre i facilitar inspeccions i verificacions dels responsables oficials en matèria de residus.

Piles	0,11
Restes de pintura	0,577
Fluorescents	0,154
Envasos cont metàl·lics	3,494
Env cont plàstic	0,611
TOTAL	4,151

Taula 11-8. Residus perillosos recollits al parc verd. 2006 Font: Adalmo

A més d'aquestes fraccions, també hi ha contenidors de roba i de poda.

11.6. Punts forts i punts febles

Punts forts	Punts febles
<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la recollida selectiva porta a porta. • Nou Parc Verd • Reducció de les llistes d'espera per a la recollida de poda i voluminosos. • Personal de l'Ajuntament amb responsabilitats sobre la gestió de residus. • Implicació social en la recollida. • Recollida de residus perillosos. • Vigilància del Parc Verd. • Tendències generals positives en la recollida de residus: augment de la selectiva, i disminució del rebuig 	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha ordenança reguladora de la recollida de Residus Sòlids Urbans. • No hi ha una ordenança fiscal adequada a la producció real de cada habitatge. • Distribució setmanal de la recollida porta a porta. Els dies d'envasos estan massa junts. • El percentatge de rebuig no s'ha reduït l'esperat. • El Parc Verd té horaris d'obertura prolongats que no es corresponen amb la presència del vigilant. • Massa aportació ciutadana de rebuig als contenidors del parc verd. • Manca de retolació al Parc Verd • No hi ha prou separació entre alguns residus al Parc Verd, sobretot entre els residus elèctrics i electrònics. Manquen contenidors de gran capacitat per poda.

	<ul style="list-style-type: none">• Manca de recursos per implicar els afores del poble en la recollida selectiva.• Presència puntual de residus sòlids incontrolats: abocaments al torrent, voreres de carreteres i camins, etc.• Molta gent treu rebuig el dia que no toca, i no davant casa seva• Augment del total de residus, unes 140 tones de 2005 a 2006.
--	--

12. ENERGIA

12.1. Introducció

El mes d'abril de 2001 s'aprovà el Pla director sectorial energètic de les Illes Balears, per tal de determinar les necessitats energètiques de les Illes per als quinze anys següents.

El Pla fixa les infraestructures necessàries per a abastar la demanda energètica dels propers quinze anys i estableix els elements necessaris per garantir el subministrament, tant d'electricitat com d'altres formes o vectors energètics.

La revisió del Pla (agost 2005) introdueix uns canvis significatius amb relació al contingut del Pla:

- D'una banda, es planteja la interconnexió elèctrica de totes les illes, i la de Mallorca amb la Península.

- D'altra banda, s'aborda la solució al problema, obviat en el Pla que ara es revisa, del transport i la distribució de l'energia elèctrica, que els darrers anys s'ha revelat com a un dels punts més febles del nostre sistema energètic.

Els objectius del pla energètic són:

- La implantació de mesures conduents a la millora de l'eficiència energètica.

- La potenciació de recursos energètics autòctons, de les energies renovables i de l'estalvi energètic.

- La diversificació de les fonts de subministrament energètic.

- La compatibilització del desenvolupament econòmic i social amb la preservació del medi ambient.

- La planificació de les interconnexions energètiques amb les xarxes peninsulars, i de les interconnexions interinsulars.

- La planificació de les xarxes insulars de transport d'energia.

- La planificació de les instal·lacions de recepció de combustibles líquids.

El model energètic de les Illes Balears està basat en energies no renovables, en combustibles fòssils, creant una gran dependència energètica de l'exterior, en no disposar d'aquestes matèries primes en el nostre territori.

Segons el pla energètic, en el 2003 tan sols un 4,3% de l'energia consumida fou procedent de energies renovables. La capacitat de producció d' energies renovables en el 2003 fou la següent:

Tipus d'energia	Capacitat de producció (tep ⁶¹)	Objectius de la capacitat de producció (tep) 2015
Solar tèrmica	4.192	26.023
Solar fotovoltaica	241	815
Eòlica	102	14.218
Aprofitament de la biomassa*	27.282	35.900 tep/any
Valorització de R.S.U ^{62*}	54.1233	64.800 tep/any
Total	85.950	141.756

* Els valors d'aprofitament de la biomassa i de valoració energètica de RSU corresponen als valors del 2003.

Taula 12-1 Capacitat de generació d'energia renovable a les Illes Balears (2003).
Font: Pla Director sectorial d'Energia

Les Illes Balears pateixen una manca de diversificació de fonts energètiques primàries. En concret, és greu la mancança, a hores d'ara, d'un combustible més net i eficient, com és el gas natural.

En aquest apartat és necessari parlar del fenomen del canvi climàtic.

S'entén per canvi climàtic la variació global del clima de la Terra, canvi es produeix a diverses escales de temps i sobre tots els paràmetres climàtics. Aquesta variació és deguda a causes naturals i, en els darrers segles, també a l'acció de l'home. L'emissió de grans quantitats de gasos d'efecte hivernacle, fa que la temperatura mitjana de la superfície del planeta s'incrementi.

Tenint en compte que la generació i consum d'energia contribueixen a l'efecte hivernacle i afavoreixen l'escalfament del planeta, s'ha de procurar estalviar al màxim i dur a terme bones pràctiques per reduir-ne el consum.

Com a dada important:

- Per cada quilovat/hora que consumim, emetem un quilogram de CO₂⁶³.

⁶¹ Tones equivalents de petroli

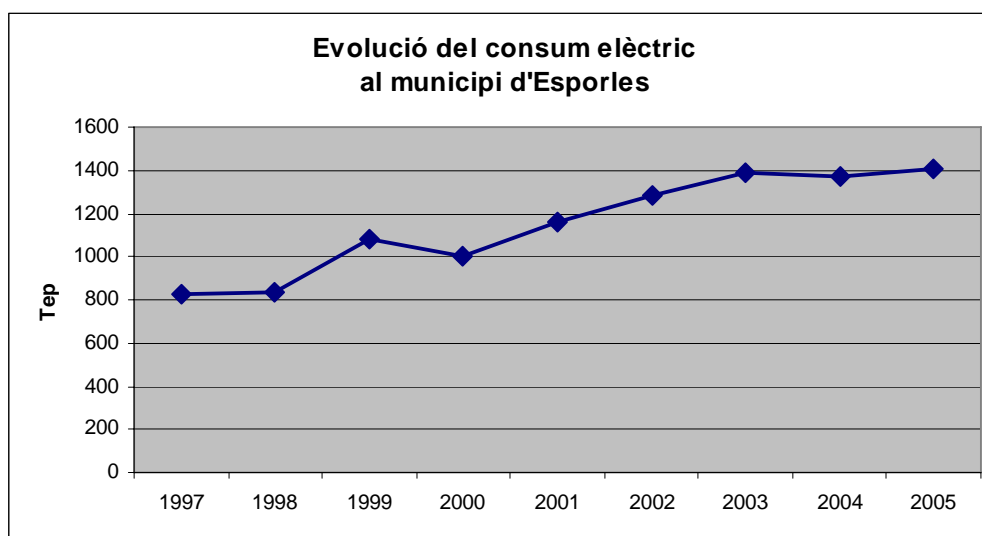
⁶² Residus sòlids urbans

⁶³ Guia Bàsica "Bones pràctiques contra el canvi climàtic.". Govern de les Illes Balears.

12.2. Consum d'energia elèctrica a Esporles

A l'evolució del consum elèctric al municipi d'Esporles, s'observa una clara tendència cap a l'alça, tot i que el 2000 va patir una davallada important i després una de menys significativa el 2004.

El percentatge mitjà d'increment del consum elèctric és del 6'01%.

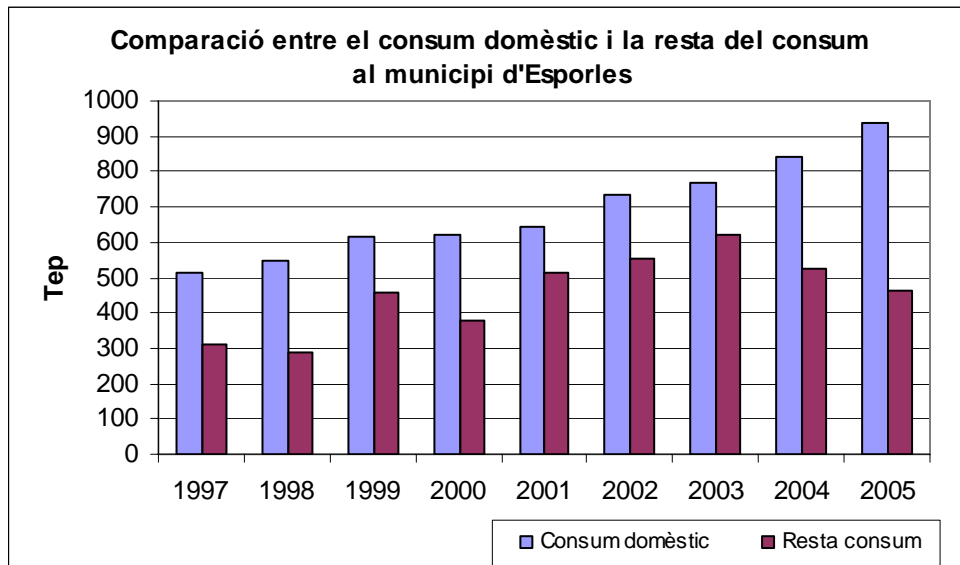

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
TEP=(kw/h*0'086)/1000	823	834	1078	999	1163	1287	1386	1367	1403
Variació respecte a 1997 (%)		1'32	22'64	-7'90	14'11	9'64	7'15	-1'39	2'57

Gràfic 12-1. Evolució del consum elèctric al municipi d'Esporles. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

Tenint en compte la dada d'emissió de CO₂, i les dades de consum energètic d'Esporles, podem treure que al 2005 el municipi va emetre, aproximadament, 16.311.905 quilograms de CO₂, pel què fa a energia consumida.

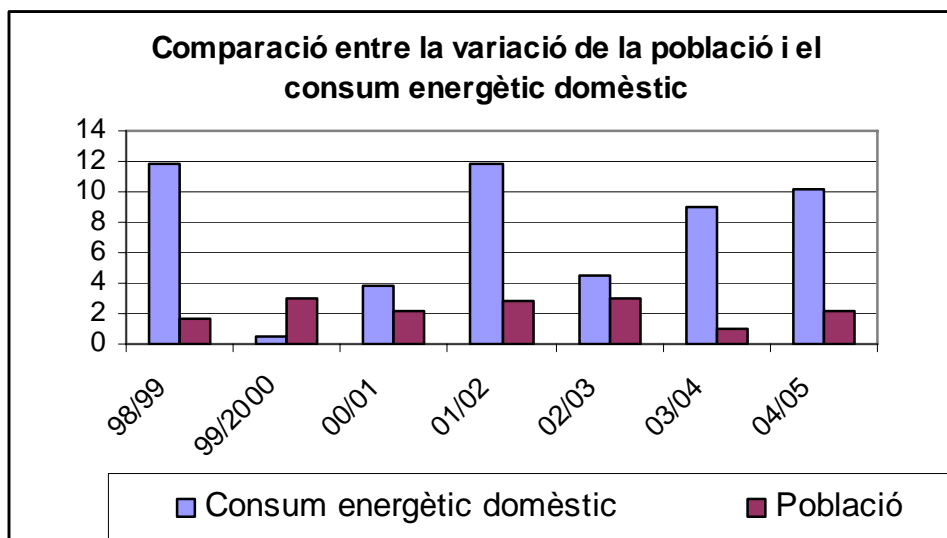
Al següent gràfic es pot observar el consum elèctric, diferenciant el consum per ús domèstic i la resta. El consum domèstic augmenta any rere any, sense patir cap disminució. En canvi la resta de consum pateix una major fluctuació, donant una davallada al 2000, i després mostra una tendència cap a l'augment del 2000 al 2003, seguida d'una disminució fins al 2005.

Gràfic 12-2: Comparació entre el consum domèstic i la resta del consum. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE)

Tenint en compte que el consum domèstic és molt important, convé observar la relació que hi pugui haver entre aquest i el creixement de la població. Com es pot veure al següent gràfic, la relació és discutible, ja que per exemple, al període 98/99 l'augment del consum domèstic és molt més elevat, i el creixement de població és bastant inferior, tot i augmentar. I després al període 99/2000 l'augment del consum és inferior que el creixement de la població. Si s'observa el percentatge de variació mitjana de la població i el del consum energètic domèstic, es veu com l'increment mitjà del consum és més elevat que l'increment de població.

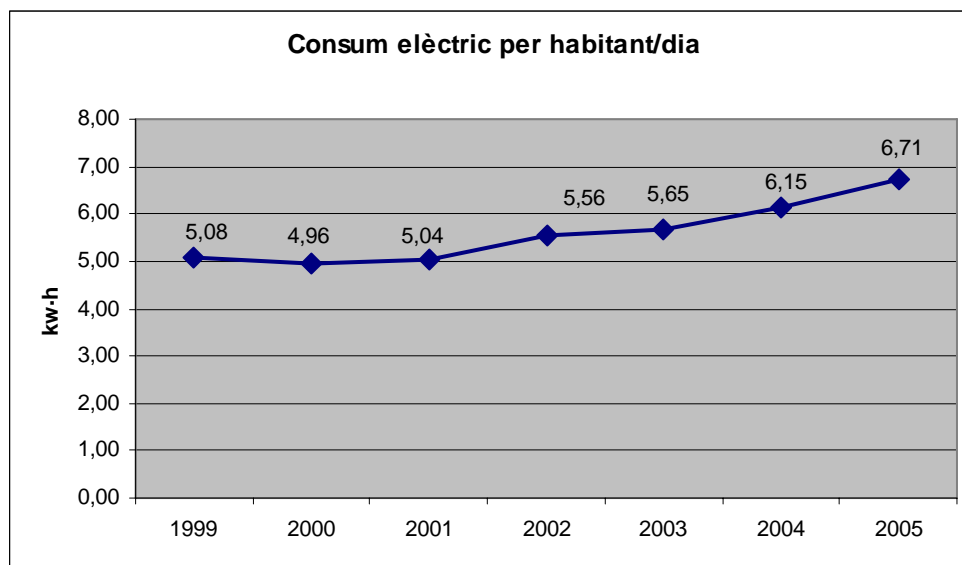
Hi ha diverses mesures d'eficiència energètica, com per exemple aïllaments tèrmics, arquitectura bioclimàtica, etc., per reduir el consum energètic domèstic, però no es disposa d'informació sobre casos al municipi d'Esporles.

Variació/ període	98/99	99/2000	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	Percentatge de variació mitjà
Consum energètic domèstic	11,82	0,49	3,87	11,87	4,44	9,02	10,23	7,39
Població	1,68	3,05	2,23	2,82	2,98	0,95	2,15	2,27

Gràfic 12-3. Comparació entre la variació de la població i el consum energètic domèstic. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística (IBAE)

Al gràfic on es mostra el consum elèctric per habitant/dia, es pot observar com aquest augmenta a mesura que passen els anys. Calculant el consum mitjà per habitant/dia, durant el període de la gràfica, dona un valor de 5'6 kw-h. En relació amb aquest valor mitjà, l'increment corresponent al darrer any (2005), seria superior al 28%. L'augment del consum energètic domèstic es pot relacionar amb els canvis produïts a la llar, cada vegada més dependents dels aparells elèctrics.

Gràfic 12-4. Consum elèctric per habitant/dia. Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Balear d'Estadística

Actualment hi ha 40 comptadors municipals repartits a diferents indrets del municipi, el consum dels quals és el següent:

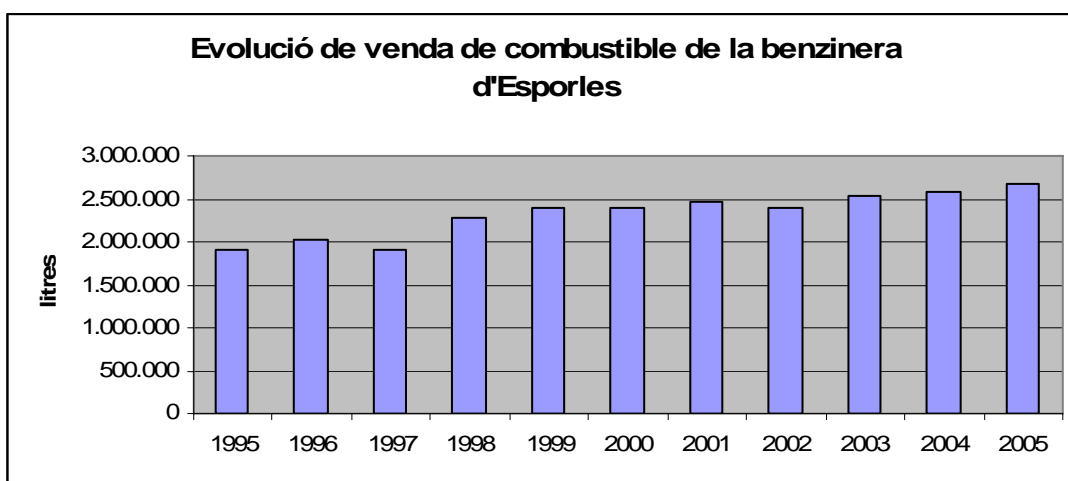
	2005	2006
CONSUM (Kw-h)	1017942	967470
TEP	87,543	83,202
IMPORT	111787,23	109772,5
IVA	15418,96	15141,1

Taula 12-2 Consum elèctric municipal. Font: elaboració pròpia amb dades de GESA.

12.2.1. Altres consums energètics

Pel que fa al consum de combustible, al gràfic següent s'observa l'evolució de venda de la benzinera d'Esporles⁶⁴. El combustible venut té una tendència cap a l'augment, amb una davallada el 1997 i una altra al 2002. Si es té en compte que el total de vehicles de motor del municipi augmenta⁶⁵, és normal que també augmenti el consum de combustible.

El percentatge d'increment mitjà del període 1995-2005 és del 3%.

Gràfic 12-5. Evolució de la venda de combustible de la benzinera d'Esporles. Font: benzinera d'Esporles

La refrigeració i calefacció són grans consumidors d'energia, i actualment la majoria d'habitatges familiars principals d'Esporles en tenen. Tenint en compte que les dades de què disposem són del 2001, és raonable suposar que actualment el nombre d'habitatges amb refrigeració i calefacció deu ser prou més elevat.

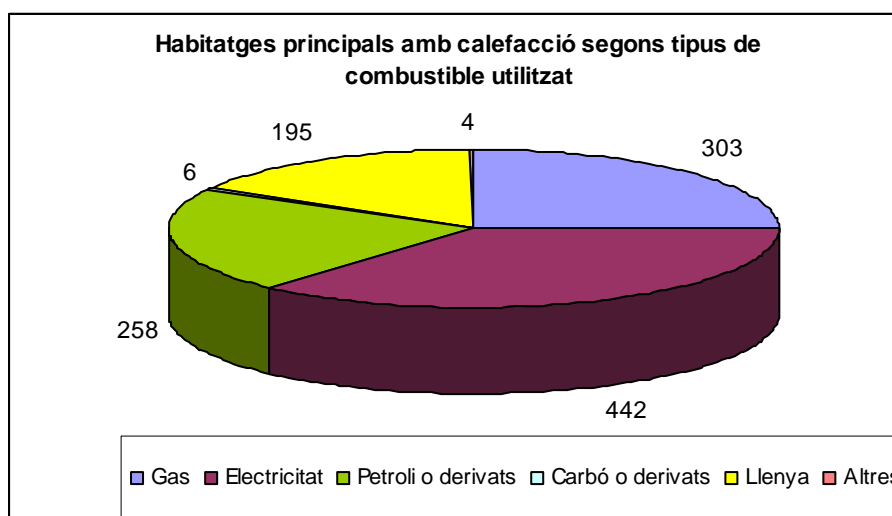
TOTAL	REFRIGERACIÓ	CALEFACCIÓ			
		Sí, col·lectiva	Sí, individual	Aparells	No
1420	164	22	488	698	212

Taula 12-3. Habitatges familiars principals classificats per instal·lacions de refrigeració i calefacció. Font: elaboració pròpia amb dades del Cens de població i habitatge 2001. IBAE

⁶⁴ Naturalment es tracta d'un indicador amb valor molt limitat, ja que no tots els habitants amb vehicle motoritzat d'Esporles es proveeixen en aquesta benzinera, i d'altra banda, hi ha moltes persones que s'hi proveeixen que poden ser turistes o bé veïnats d'altres municipis (Banyalbufar, Estellencs, etc.).

⁶⁵ Apartat de transport del prediagnòstic

Si analitzem el tipus de combustible que s'utilitza per a la calefacció, s'observa que l'electricitat és el més utilitzat.

Gràfic 12-6: Habitatges familiars principals amb calefacció segons tipus de combustible. Font: elaboració pròpia amb dades del Cens de població i habitatge 2001. IBAE.

En termes d'estalvi energètic es recomana que:

- La temperatura de l'aire condicionat a l'estiu ha d'estar entre els 24 i 25°C
- La temperatura de la calefacció a l'hivern ha d'estar entre els 20 i 21°C.

Cada grau més a la calefacció o menys a l'aire condicionat, suposa un 8% més d'energia i d'emissions de CO2.

12.3. Punts forts i febles

Punts forts	Punts febles
<ul style="list-style-type: none"> • Característiques geogràfiques adequades per a la captació d'energia solar, • Escàs consum energètic relacionat amb instal·lacions industrials 	<ul style="list-style-type: none"> • Dependència energètica exclusiva dels combustibles fòssils, tant pel que fa al consum públic com al privat. • Increment continu del consum total d'energia

	<ul style="list-style-type: none">• Increment continu del consum d'energia per habitant• Implantació de l'ús d'energies renovables gairebé inexistent• Escassa implantació de mesures d'eficiència energètica (aïllaments tèrmics; bombetes de baix consum; racionalització de la il·luminació pública, etc.)• Predomini dels sistemes individuals de refrigeració i calefacció domèstica• Elevat consum energètic destinat a transport• Insuficient educació ambiental de la població pel que fa a la necessitat d'estalviar energia i les formes de fer-ho
--	---

13. Contaminació atmosfèrica⁶⁶

⁶⁶ Tota la informació per realitzar aquest apartat s'ha extret de la web de l'Oficina de Canvi

Es denominen contaminants atmosfèrics a les substàncies i composts que es troben en l'aire a concentracions o nivells que poden causar mals o molèsties a persones, animals, vegetació o materials. En general els contaminants són alliberats per una font, procés conegut com emissió, i en l'atmosfera es desplacen, es transformen, s'acumulen i es degraden. Com a resultat d'aquests processos, en un punt determinat es produeix una concentració de cada contaminant.

Segons la seva procedència els contaminants atmosfèrics poden ser:

- D'origen natural: la seva presència a l'atmosfera es produeix per abocaments naturals. Tal és el cas dels incendis forestals.
- D'origen antropogènic: són els contaminants abocats per les activitats humanes, com per exemple, les emissions d'automòbils, d'activitats industrials (centrals tèrmiques, indústries químiques, cimentares, etc) o calefaccions, entre d'altres.

I per la seva naturalesa i comportament en el medi els podem classificar

- *Els contaminants primaris*: són aquells abocats directament des d'una font d'emissió. Per exemple: diòxid de sofre (SO_2), partícules en suspensió, òxids de nitrogen (NO_x), monòxid de carboni (CO), hidrocarburs...
- *Els contaminants secundaris*: s'originen com a conseqüència de les transformacions químiques i fotoquímiques entre contaminants primaris i components habituals de l'atmosfera. Per exemple: l'ozó (O_3), (SO_2) i compostos orgànics volàtils (COV's)

El Reial decret 1073/2002 de 18 d'octubre té per objectiu definir i establir uns valors límit i uns llindars d'alerta respecte a les concentracions de diòxid de sofre (SO_2), diòxid de nitrogen (NO_2), partícules (PM_{10}), Plom (Pb), Benzè (Bz) i monòxid de carboni (CO). També pretén regular l'avaluació de la qualitat de l'aire en relació a aquestes substàncies, així com informar a la població i a la Comissió Europea amb la finalitat d'evitar, prevenir i reduir efectes nocius d'aquestes substàncies sobre la salut humana i el medi ambient. Per tal d'avaluar el nivell de cada contaminant, les Illes Balears compten amb una xarxa de vigilància i control de la qualitat de l'aire que mesura en temps real tots aquests contaminants SO_2 , NO_x , CO , PM_{10} i O_3 .

A Esporles, la xarxa de qualitat de l'aire de les illes Balears no ha realitzat cap medicació. Caldrà doncs en un futur sol·licitar a la Conselleria de Medi Ambient que realitzi amb la unitat mòbil una campanya d'anàlisi de la qualitat del aire d'Esporles.

La taula següent esquematitza els principals contaminants atmosfèrics, origen, descripció, efectes i límits legals. Per les fonts d'emissió hem de suposar que els nivells de concentració a Esporles no seran alts.

Contaminant	Descripció	Origen	Efectes	Límits
PM ₁₀ (partícules amb diàmetre < 10 µm)	Partícules en suspensió a l'aire.	Centrals tèrmiques, trànsit de vehicles, pedreres, resuspensió de sòls, intrusions saharianes.	Problemes respiratoris, erosió d'edificis.	Valor mig diari: 50 µg/m ³ (Reial Decret 1073/2002).
SO ₂ (diòxid de sofre)	Gas incolor i no inflamable, olor fort i irritant a elevades concentracions.	Combustió de carbó, fuel-oil i gas-oil. Erupcions volcàniques.	Pluja àcida, malalties respiratòries, corrosió de materials.	Valor mig diari: 125 µg/m ³ (Reial Decret 1073/2002).
NO _x , NO ₂ (òxids de nitrogen)	NO: gas tòxic i incolor que reacciona amb l'ozó per donar NO ₂ , causant de l'smog. NO ₂ : gas tòxic de color marró.	Trànsit de vehicles, processos de combustió, indústria química, incendis forestals.	Pluja àcida, tòxics per a la salut i als éssers vius.	Valor mig horari (NO ₂): 2006: 240 µg/m ³ 2007: 230 µg/m ³ 2008: 220 µg/m ³ 2009: 210 µg/m ³ 2010: 200 µg/m ³ (Reial Decret 1073/2002).
CO (monòxid de carboni)	Gas inodor i incolor. Tòxic a altes concentracions i exposicions curtes de temps.	Produït en processos de combustió deficitaris d'oxigen. Es un indicador de contaminació per trànsit de vehicles.	Tòxic a concentracions elevades.	Valor màxim octohorari diari: 10 mg/m ³ (Reial Decret 1073/2002).
O ₃ (Ozó)	Gas incolor i d'olor agradable, és molt oxidant i irritant.	És un contaminant secundari. D'origen fotoquímic, es forma per l'acció de la llum solar i en presència d'òxids de nitrogen, hidrocarburs i composts orgànics aromàtics.	Molt oxidant, afecta als materials, a les plantes i a la resta d'éssers vius.	Valor mig diari: 180 µg/m ³ (Reial Decret 1796/2003).
Bz (Benzè)	Productes volàtils i d'olor desagradable, són dissolvents orgànics.	Benzineres, indústria química, consum de productes domèstics, trànsit de vehicles.	A determinades concentracions poden ser cancerígens i/ò teratogènics.	Valor mig anual: 2006: 9 µg/m ³ 2007: 8 µg/m ³ 2008: 7 µg/m ³ 2009: 6 µg/m ³ 2010: 5 µg/m ³ (Reial Decret

			1073/2002).
--	--	--	-------------

Taula 13-1. Contaminants atmosfèrics. Font: Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.

Per les seves característiques i les accions que els generen, tot i la manca de informació precisa, no hi ha indicis que faci suposar que les concentracions de contaminants atmosfèrics arribin a nivells que ocasionin que la qualitat del aire del municipi d'Esporles no sigui bona.

Dir que les fonts possibles d'emissions es resumeixen en cremes de restes agrícoles, i una sèrie d'activitats industrials com són la fàbrica de paper, una fàbrica de vidre, i una de materials de construcció.

13.1. Aerobiologia

Existeix una Xarxa Balear d'Aerobiologia que proporciona dades de les concentracions del pol·len atmosfèric al conjunt del territori de les Illes Balears. A Mallorca hi ha dos punts de mesura, un a la ciutat de Palma i l'altre a la ciutat de Manacor.

Esporles, situada en un entorn natural l'aire pot transportar concentracions de pol·len que ocasionin al·lèrgies i asma. S'anomena al·lèrgia a una forma exagerada de reaccionar de l'organisme d'algunes persones davant el contacte amb substàncies, altres organismes i també, situacions front a les quals altres organismes no reaccionen així.

A les substàncies o organismes responsables de la reacció s'anomenen al·lèrgens.

El fenomen de l'al·lèrgia és cada dia més freqüent en el món, degut en part a la contaminació atmosfèrica. No es coneix el perquè algunes persones desenvolupen al·lèrgia i altres no.

Els al·lèrgens més freqüents són: els àcars de la pols domèstica, el pol·len de determinats arbres, herbes i plantes, el pèl i les plomes d'alguns animals (moixos, cans, ocells), substàncies contaminants del medi ambient i altres.

A Esporles hi som presents els principals tipus de pol·línics. Els plataners de l'avinguda potser siguin els mes coneguts entre la població. Utilitzaran les dades de presència a l'atmosfera de Palma com a referència per el període de pol·linització:

Tipus de pol·línics	Període de pol·linització ⁶⁷
---------------------	---

⁶⁷ Es pren com a referència el moment en que és present a l'atmosfera de Palma

Olivera-Ullastre	Abril, Maig i Juny, encara que de forma esporàdica pot trobar-se durant l'estiu
Gramínies	Primavera i principis de l'estiu.
Cupressàcies. Xiprer, savina, ginebró, tuia	Des de finals de Gener fins a finals de Març, i en quantitats menors durant la resta de l'any.
Mollera roquera, mercurial i ortigues . Urticàcies	Principis de Novembre fins finals d'agost
Plater, Plàtan (<i>Platanus</i>)	Març i la primera quinzena d'abril, encara que apareix de forma més esporàdica fins a principis de Maig.
Pins	Des de mitjans de Febrer fins a finals de Juny, enregistrant-se les majors concentracions entre finals de Febrer i mitjans de Març.
Casuarina	Octubre i principis de Novembre, apareixent de forma més esporàdica des de mitjans de Setembre fins al Febrer

Taula 13-2 Tipus de pol·línics i època de pol·linització. Font: Conselleria de Medi ambient.

En aquests períodes de pol·linització el més recomanable és dirigir-se al centre metge per rebre el tractament adequat en cas de patir al·lèrgies.

13.2. Punts forts i febles

Forts	Febles
<ul style="list-style-type: none"> Entorn Natural: poques indústries que emeten gasos a l'atmosfera. Reducció d'emissions com a resultat d'abandonament de les indústries tradicionals al llarg de la segona meitat del segle XX. 	<ul style="list-style-type: none"> Manca de dades Elevada possibilitat de persones afectades per al·lèrgies a pol·len donat les característiques de l'entorn físic.

14. ANNEXOS

14.1. Annex I

FÒRUM CIUTADÀ D'ESPORLES

31 de març de 2007

Centre de dia

Esporles avui i demà: cap a l'Agenda 21

PROGRAMA

11:30	Salutació <i>Miquel Ensenyat, batle d'Esporles</i>
11:40	El procés de l'Agenda local 21 El prediagnòstic i l'enquesta ciutadana: resultats <i>Lucy Collyer</i> <i>Núria Llabrés</i> <i>Pere Soberats</i>
12:00	Explicació del treball en grups (1)
12:05	Treball en grups: punts forts i febles per al futur del poble
12:50	Posada en comú
13:10	El futur de l'Agenda Local 21 d'Esporles: el Pla de participació. <i>Pere Soberats, coordinador de l'Agenda local 21</i>
13:30	Dinar**

** Agrairíem que totes aquelles persones que han de quedar a dinar s'apunten prèviament a l'Espai 21. Tel. 971 61 92 78 o al mail agendalocal21@ajesporles.net

(1) Grups de treball al Fòrum:

1. Societat
2. Economia
3. Demografia
4. Territori
5. Mobilitat
6. Aigua
7. Energia
8. Residus

14.2. Annex II

Acta del Fòrum Ciutadà

La reunió del Fòrum Ciutadà de dia 31 de març del 2007, comença a les 11:35 hores, amb la intervenció del batle, Miquel Ensenyat, donant la benvinguda a tots els presents i fent una exposició de propòsits i compromisos en el procés de l'Agenda Local 21. Encoratja la població a participar en el procés per aconseguir un poble més sostenible.

A continuació, na Lucy Collyer i na Núria Llabrés expliquen en què consisteix el procés de l'Agenda Local 21 i en quina situació es troba actualment el municipi d'Esporles. Llavors presenten el Diagnòstic inicial, amb els punts forts i febles més importants.

Cap a les 11:50 hores en Pere Soberats exposa els resultats de l'enquesta ciutadana. Mostra els gràfics més significatius i rellevants.

Seguidament explica en què consisteix la tasca que s'ha de realitzar i distribueix la gent de manera aleatòria en vuit grups diferents. Aquests seran els grups de treball al Fòrum i a cada un hi ha un coordinador.

S'inicien les reunions per grups. Les passes a seguir són:

- Lectura dels resums del tema
- El coordinador ha de resoldre els possibles dubtes que puguin sorgir
- Posada en comú dels punts forts i febles que cada participant ha detectat a més dels que ja estan posats.
- Lectura dels punts forts i febles que ha consensuat el grup

A les 12:50 hores tots els participants es tornen a reunir per posar en comú els punts forts i febles que han consensuat tots els grups.

A continuació, el coordinador explica en què consisteix el Pla de Participació que s'inicia en aquest moment. Explica de quina manera podrà participar la gent a partir d'ara:

- Individualment: a través de la plana web i la bústia virtual, amb paperetes que es repartiran a diferents punts del poble, contactant amb l'Ajuntament i l'Espai 21, etc.
- Associacions: es reuniran amb el coordinador de l'AL21, com a mínim un cop a l'any, i també poden participar a través de la plana web i la bústia virtual
- El Fòrum ciutadà: es reunirà mínim un cop a l'any, es realitzarà el Pla anual i el seguiment del Pla d'Acció, es faran reunions temàtiques, reunions amb experts, etc.

Amb aquesta intervenció es dona per finalitzat el primer Fòrum Ciutadà d'Esporles, i es convida a tots els presents a un refrigeri.

14.3. Annex III

Organigrames municipals:

- 1er tinent batle:

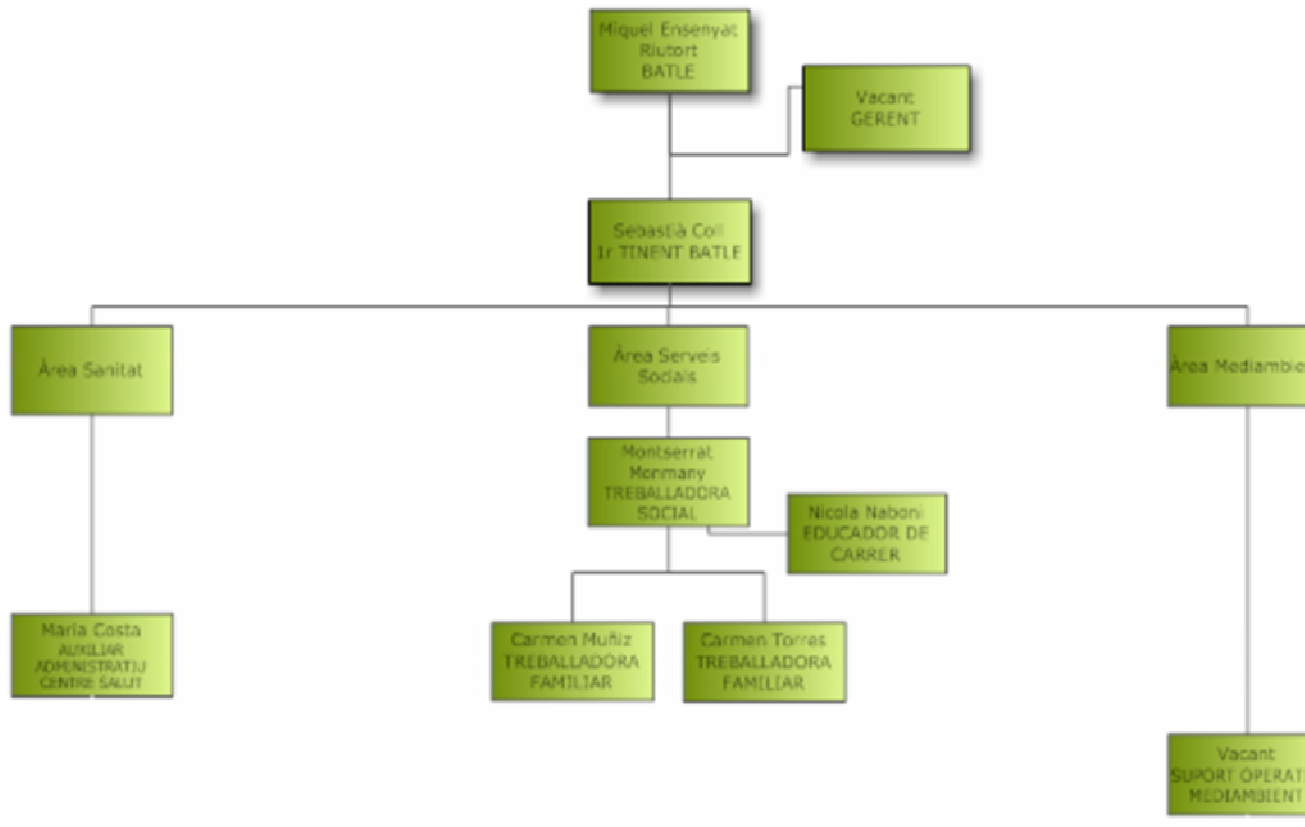

Figura 14-1: Organigrama del 1er tinent batle. Font: Ajuntament d'Esporles

- 2on tinent batle

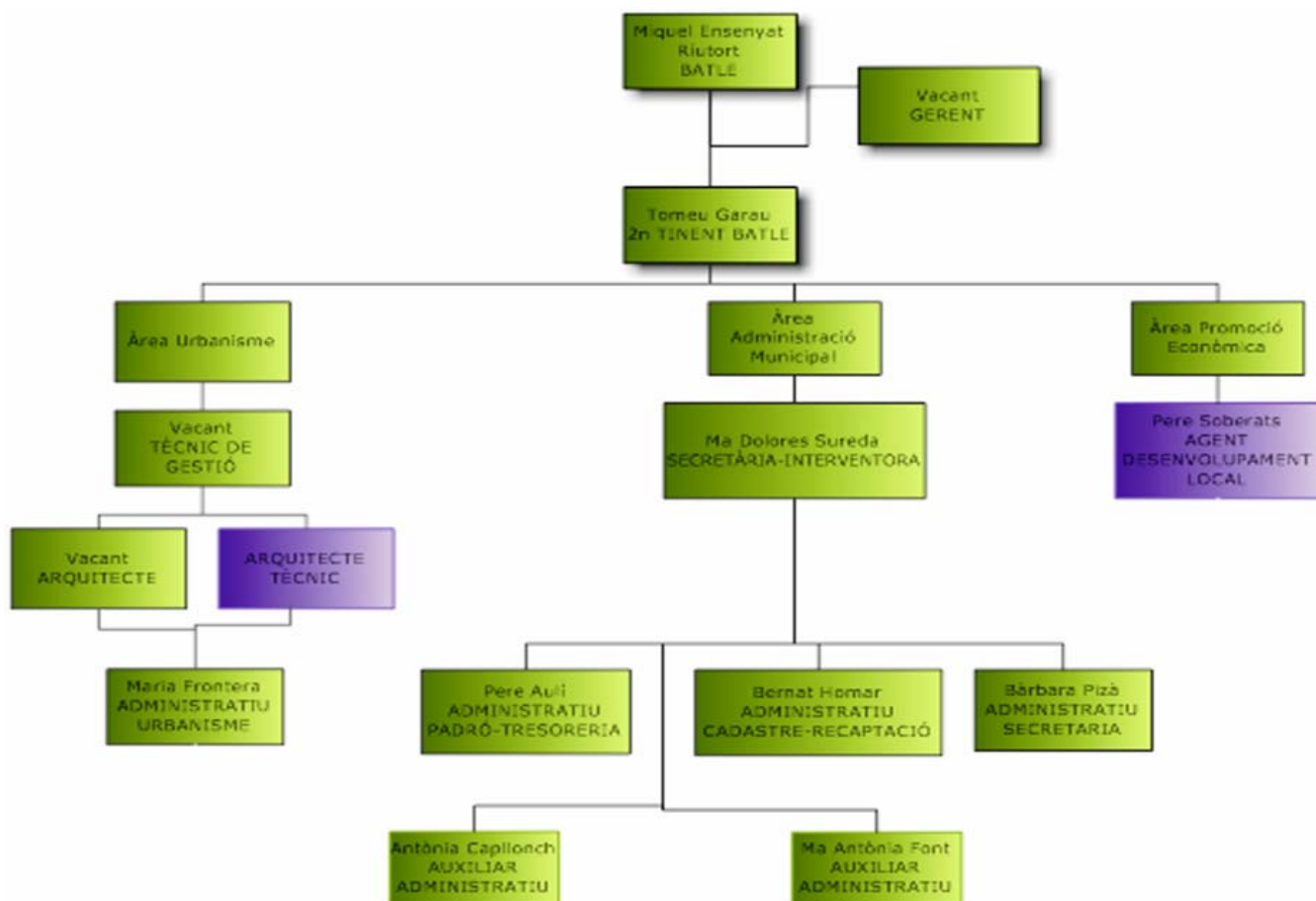

Figura 14-2: Organigrama del 2on tinent batle. Font: Ajuntament d'Esporles

- 3er tinent batle:

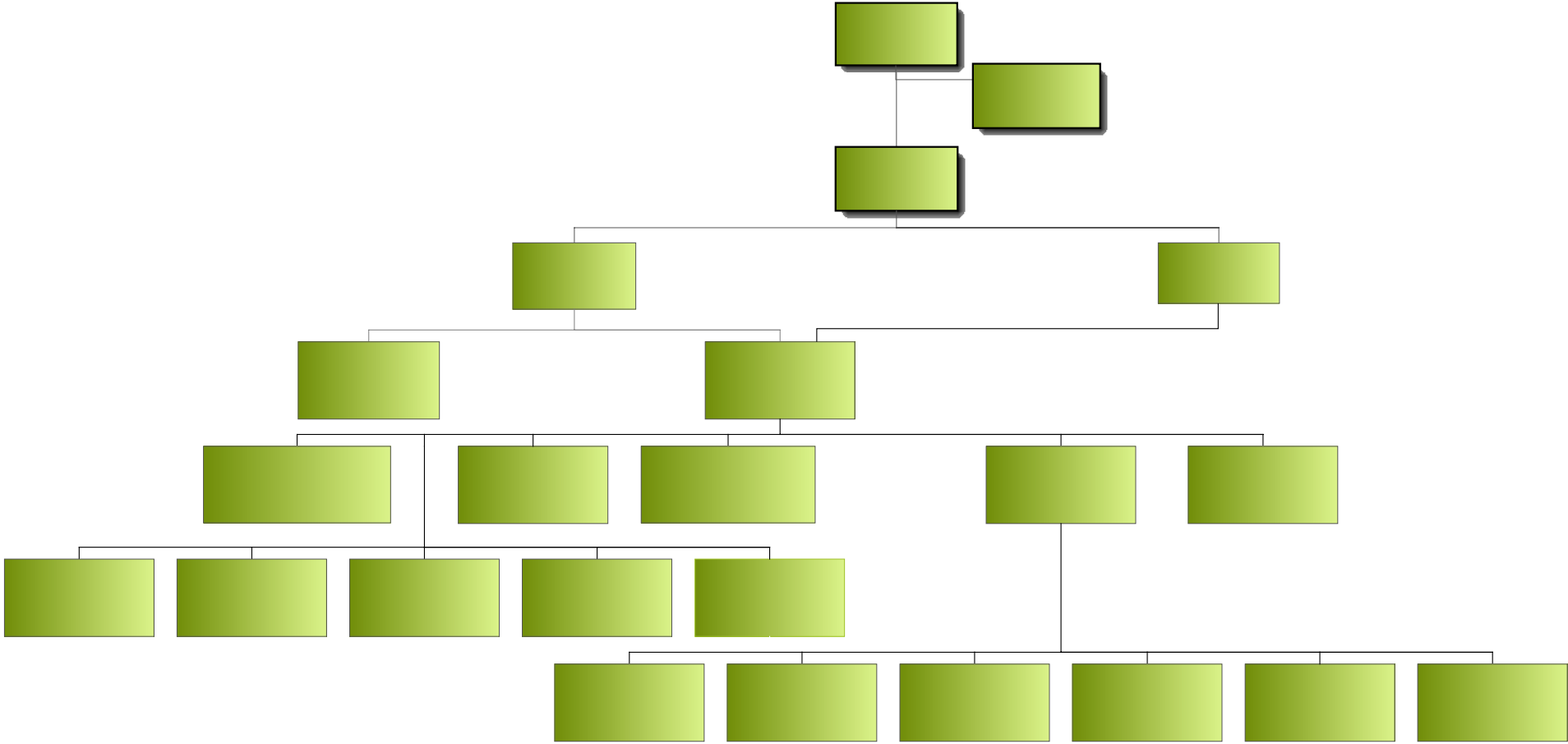

Figura 14-3: Organigrama del 3er tinent batle. Font: Ajuntament d'Esporles

Àrea Manteniment
i Vies i Obres

Guillermo Mateu
ENCARREGAT
BRIGADA

- Regidora delegada

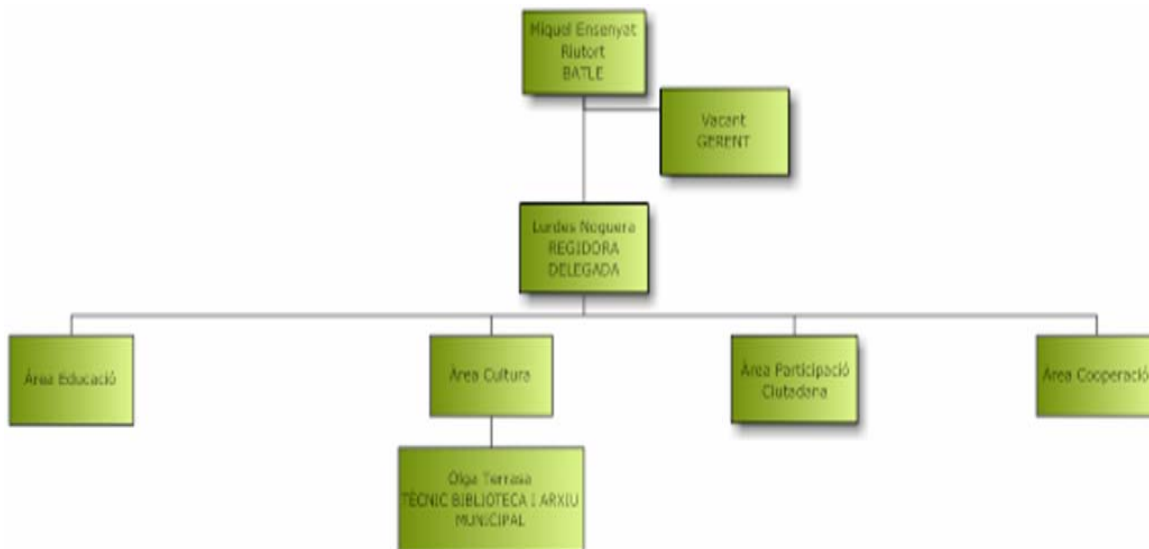

Figura 14-4: Organigrama de la regidora delegada. Font: Ajuntament d'Esporles

- Regidor delegat

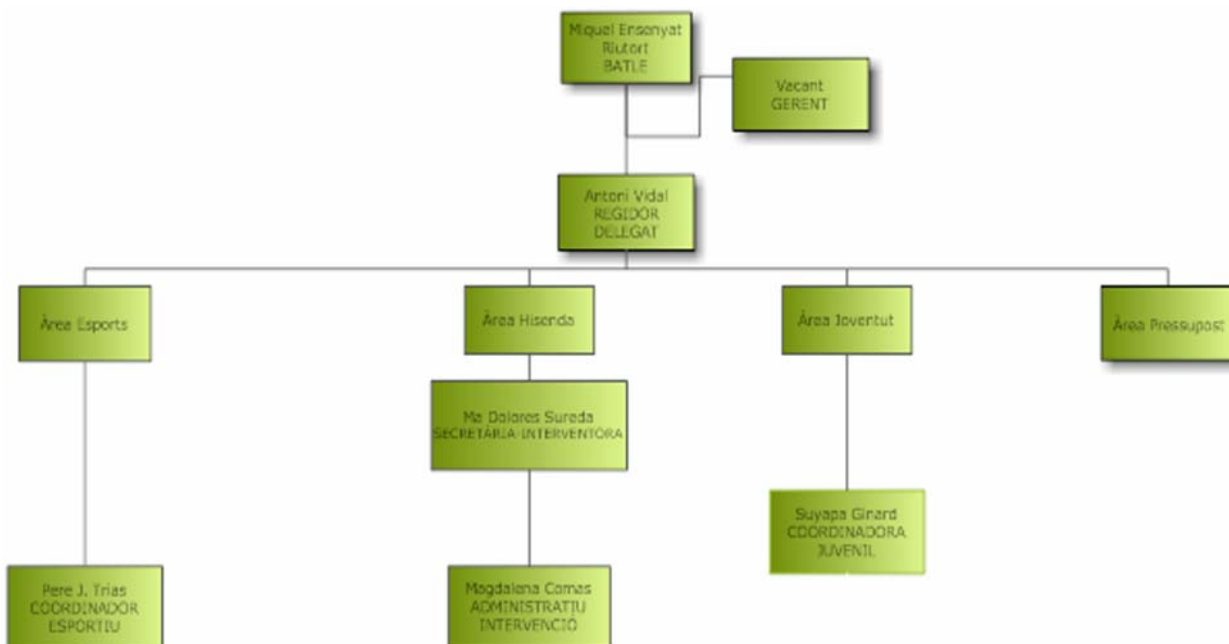

Figura 14-5: Organigrama del regidor delegat. Font: Ajuntament d'Esporles

- Seguretat Ciutadana:

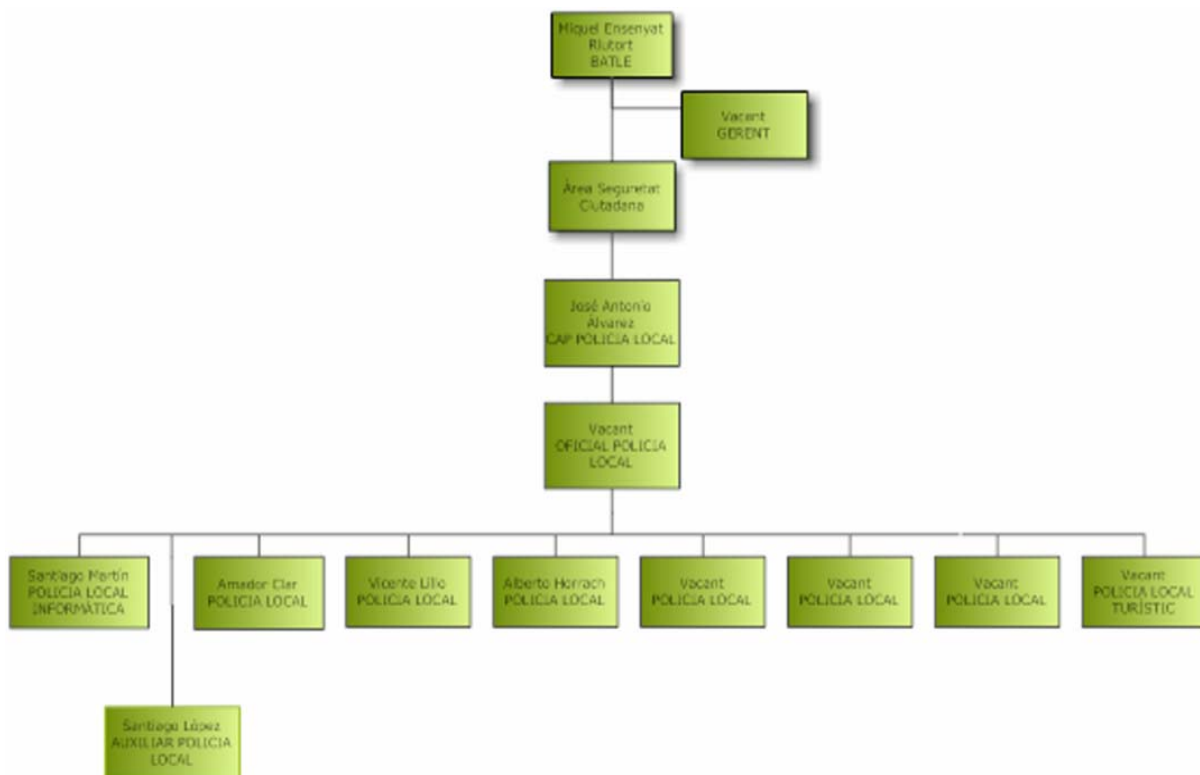

Figura 14-6: Organigrama de Seguretat Ciutadana. Font: Ajuntament d'Esporles

14.4. Annex IV

Normativa⁶⁸

Normativa reguladora:

- 1.- Ordenança de Policia i Bon Govern.(BOIB 18.266 de dia 1-9-1983).
- 2.- Reglament Municipal dels Serveis d'Aigua Potable Canalitzada i Depuració d'aigües Residuals.
- 3.- Ordenança Municipal de Regim Interior del Cementiri de la Vila.(B.O.B. 18.242 de dia 19-7-1983)
- 4.- Reglament d'Honors i distincions. BO.B nº 18.346 de dia 11-2- 1984
- 5.- Reglament Orgànic de Normalització Lingüística BOIB núm. 69 de 06-06-1996.
- 6.- Reglament D'Arxius Municipals.
- 7.- Reglament Centre de Dia BOIB núm. 152 de 19-12-2002.
- 8.- Ordenança Reguladora de Publicitat i Cartells Indicadors BOIB núm. 82 de 29-06-1995. Modificat BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 9.- Estatuts del Patronat Municipal de Cultura, Esports i Temps lliure. BOIB 33 de dia 17-3-1988 (Ple de dia 26-1-1988) modificat BOIB 156 de dia 16-12-1999.
- 10.- Estatuts del Patronat d'Escoles Municipals d'Esporles. BOIB núm. 56 de 10-05-2001.
- 11.- Reglament Equip de So. BOIB núm. 73 de 18 -6-2002.
- 12.- Ordenança Reguladora del Preu Públic per prestació de Serveis d'estades Diürnes al Centre de Dia d'Esporles BOIB. Núm. 133 de 05-11-2002. Modificada BOIB 84 de 14 -06-2003.
- 13.- Ordenança Reguladora de Piscina Municipal, Instal·lacions Anàlogues. BOIB núm.143 de 29-11-2001.
- 14.- Reglament General d'Instal·lacions Esportives. BOIB núm. 49 de dia 29-03-2005.

Normativa fiscal:

- 1.- Ordenança IAE BOIB núm. 57 de 12-05-1992.
- 2.- Ordenança General de Contribucions Especials. BOIB 129 de 19-10-1989.
- 3.- Ordenança Impost sobre Despeses Santuaris. B.O.P. 17.633 de dia 29-12-1979.
- 4.- Impost Sobre Construccions, Instal·lacions i Obres. 1989.
- 5.- Ordenança Taxa per Llicència d'Obertura d'Establiments BOIB núm. 6 de 14-01-1992.
- 6.- Ordenança Impost Sobre Béns Immobles 1989.
- 7.- Ordenança Taxa d'Ocupació del Subsòl, Sol i Volada de la Via Pública BOIB núm. 132 de 15-10-1998.
- 8.- Ordenança Taxa Publicacions BOIB núm. 133 de dia 5-11-2002.

⁶⁸ Dades extretes de la plana web de l'Ajuntament d'Esporles

- 9.- Ordenança Sobre Increment del Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana. BOIB núm.104 de 24-08-2000.
- 10.- Ordenança de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica BOIB núm. 143 de 29-11-2001. Modificat BOIB núm. 173 de 16-12-2003.
- 11.- Ordenança Multes Circulació BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 12.- Ordenança de la Taxa per a la Instal·lació de Trasts, Barraques, Casetes de Venda, Espectacles, Atraccions o Esplai, Situats en Terrenys d'Us Públic Local així com Indústries el Carrer i Ambulants i Rodatge Cinematogràfic. BOIB 143 núm.143 de 29-11-2001.
- 13.- Ordenança Taxa de Cementiri Municipal, BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 14.- Ordenança Taxa d'Expedició de Documents Administratius núm. 143 de 29-11-2001.
- 15.- Ordenança Taxa Internet BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 16.- Ordenança Taxa d'Entrades de Vehicles a Través de les Voravies i Reserves de Via Publica per l'Aparcament Exclusiu, Parada de Vehicles, Carrega i Descarrega de Mercaderies de Qualsevol Classe, BOIB núm. 143 de 29-11-2001. Modificat BOIB núm. 138 de 17-09-05.
- 17.- Ordenança Taxa Ocupació de Terrenys d'Us Públic Local amb Mercaderies, Materials de Construcció, Enderrocs, Barreres, Puntals, Egües, Bastiments i Altres Instal·lacions Anàlogues BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 18.- Ordenança Taxa per Ocupació de Terrenys d'Us Públic Local amb Taules Cadires, Tribunes, Cadafals i Altres Elements Anàlegs, amb Finalitat lucrativa. BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 19.- Ordenança Preu Públic Servei Escola Infantil BOIB núm. 143 de 29-11-2001. Modificat BOIB núm. 173 de 16-12-2003.
- 20.- Ordenança Taxa Subministrament d'Aigua. BOIB Núm. 143 de 29-11-2001. Modificat BOIB núm. 173 de 16-12-2003.
- 21.- Ordenança Taxa Recollida i Eliminació Residus Sòlids urbans i Trastos Vells. BOIB núm. 143 de 29-11-2001. Modificat BOIB núm. 173 de 16-12-2001.
- 22.- Ordenança Taxa Clavegueram. BOIB núm. 143 de 29-11-2001.
- 23.- Ordenança Taxa per la utilització de la Sala Magna de L'Ajuntament. BOIB Núm. 173 de dia 16-12-2003.
- 24.- Ordenança Preu públic per a la prestació dels serveis d'Instal·lacions Municipals per Activitats amb Ànim Lucratiu. BOIB. Núm. 173 de dia 16-12-2003
- 25.- Ordenança Taxa pels serveis de cursos i activitats formatives. BOIB núm. 143 de 29-11-2001. Modificat BOIB núm. 173 de 16-12-2003
- 26.- Modificació Taxa per Cases de Banys, Dutexes, Piscines i instal·lacions anàlogues. BOIB núm. 104 de 24-08-2000.